

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

КНИГА ЗАКАРПАТТЯ

Анотований каталог видань
2007 року

(З фондів Закарпатської обласної
універсальної наукової бібліотеки)

Річник VI

Ужгород • Видавництво В. Падяка • 2008

УДК 015
ББК 92
К53

Видання вміщує короткі інформації про книжки та іншу друковану продукцію, що протягом 2007 року вийшли на Закарпатті. До кожної анотації додається репродукція обкладинки аnotatedованої книги.

Каталог формується з надходжень до ЗОУНБ – центральної книгозбірні регіону – обов'язкового примірника видань.

Для фахівців з проблем книговидавничої справи на Закарпатті та в Україні, представників органів державної влади та управління, керівників бібліотек, книготоргів, книжкових бірж, книгарень, організаторів книжкових ярмарків, бібліографів, науковців, студентів тощо.

Укладач:
Л.О.Ільченко

Науковий редактор
В.І.Падяк,
кандидат філологічних наук

Добір літератури угорською мовою
I.M.Горват

Відповідальна за випуск
Л.З.Григаш

© ЗОУНБ, 2008;
© Л.Ільченко, укладання, 2008;
© В.Падяк, вступ, прилога, 2008;
© Видавництво В.Падяка, 2008.

ISBN 978-966-387-018-2

КНИГА ЗАКАРПАТТЯ 2007 РОКУ: ОБВАЛ? ПРОРИВ? СТАГНАЦІЯ?

Протягом року в сучасній Україні видається книжок загальним тиражем близько 52-54 млн. примірників. Якщо провести розрахунок на «одного жителя України», то вийде сумна цифра – трохи більше однієї книжки на людину. Це в 3-4 рази менше, ніж у будь-якій державі ЄС.

Згідно статистики, яку озвучило управління культури Закарпатської ОДА, протягом 2007 року на Закарпатті видано книжок загальним тиражем 162,6 тис. примірників. При розрахунку на того самого середньо-статистичного «одного жителя області» виходить ще більш сумна цифра – 0,1 книжки на людину. А це вже у 30-40 разів менше, ніж припадає на одного європейця. Правда, можна було б не порівнювати з Європою – є ще й Африка...

На цьому фоні якось непереконливо звучить мажор з вуст державних чиновників різного рівня. Наприклад, 16 травня 2007 року віцепрем'єр-міністр України Дмитро Табачник заявив, що українське книгодавання поступово виходить з кризи. Можна цілком погодитись із коментарем на цей виступ письменника Дмитра Стуса, який зауважив: «Не можу погодитись з тим, що українське книгодавання виходить з кризи. Можна констатувати зростання інтересу до української книги, але говорити про подолання кризи підстав нема. І не буде, поки в кожному райцентрі України не буде книжкового магазину і жителі будуть позбавлені доступу до книг... Змінити ж усе можна буде лише у тому випадку, коли українське книгодавання стане бізнесом, а не забавкою. Самі видавці намагаються так до цього ставитись. Але треба врахувати, що 8-9 років тому держава знищила радянську систему книгорозповсюдження, віддавши її під приватизацію і перепрофілювання. Тому

сьогодні без державного рішення знайти місця під книгарні в центрі більших чи менших містечок неможливо... Самі видавці своїми силами відновити нічого не зможуть. І мине кілька десятиліть, поки це буде зроблено».

На цьому тлі чи не надто оптимістичними видаються слова начальника управління інформації та зв'язків із громадськістю Закарпатської ОДА п. Віктора Дрогальчука. В одному з нещодавніх інтерв'ю (листопад 2007 року) він заявив наступне: «Хліб наш духовний – українська книга – потрохи завойовує свій ринок. Можна навіть говорити про своєрідний закарпатський прорив»!

Говорити можна, але статистика – річ уперта.

Протягом 2007 року на Закарпатті вийшло з друку **220** назв книг. Навіть якщо припустити, що частина книжок ще не відображена у даному бібліографічному покажчику через те, що сигнальний примірник із запізненням потрапив чи взагалі не потрапив у центральну книгозбирню області – ЗОУНБ (як правило, це 30-40 назв), але й так більше 250 назв за минулій рік не набереться. Можна порівняти цю цифру з попередніми роками:

2006 рік – **306** книг (уточнені дані)

2005 рік – **265** книг

2004 рік – **260** книг

2003 рік – **282** книги.

То ж, за кількістю найменувань можна говорити про суттєвий спад (і навіть обвал!) у галузі книговидання на Закарпатті. І це в оголошений Президентом України В.Ющенком Рік української книги! І це в умовах, коли обласною Програмою підтримки книги передбачено з бюджету півмільйона гривень! (За ці кошти при раціональному їх використанні та стандартних тиражах можна видати майже півсотні найменувань книг! При вимогливому ж фінансуванні з боку держави тільки тих книжкових проектів, у фінансування яких свою частку коштів готове внести саме видавництво (50% x 50%) – цих коштів могло б вистачити на 75-100 назв книг!)

Про малі тиражі закарпатських книг говориться багато і правдиво. Тиражі – просто мізерні, а нарощувати їх немає ні коштів, ні сенсу. Книжки Закарпаття немає де і кому продавати. Немає книгарень, немає

ефективної реклами, а головне – майже щезла літературна критика, немає стимулів до пожвавлення літературно-мистецького життя, до створення умов для повноцінних презентацій книжкових новинок. А головне – немає системи книгорозповсюдження! Радянську систему книготоргів ми знишили, а нову не створили!

Правда, відрядним є факт постійного інтересу до книжкових новинок з боку місцевих інтернет-видань, таких як *ua-reporter.com*; *uzhgorod.net.ua*; *zakarpattya.net.ua* тощо. Вони систематично уміщують таку інформацію і тим самим виконують важливу функцію – інформують любителів книги з-поза меж області про новинки Закарпаття. Наприклад, один мій знайомий зі США, якого цікавить книжкова продукція Закарпаття, орієнтуючись на наші регіональні сайти, визнає, що останнім часом має достатньо інформації, щоб відслідковувати книжковий потік та вчасно купувати потрібні йому книжки.

Протягом року в Україні видається майже 16 тис. назв книжок. Лідерами цього процесу є Київ (у 2007 році тут випущено 5978 назв), Харківська (3536 назв) та Донецька (1431 назва) області. Закарпатська частка цього внеску становить лише 220 назв. (1,4%).

У Закарпатті працюють понад тридцять видавництв. Жодне з видавництв не має достатньої кількості обігових коштів, що дозволило б вести незалежну видавничу політику. Тому й надалі в очах «бідного» автора єдиним потенційним спонсором буде залишатися ОДА та її управління інформації та зв'язків із громадськістю, до якого й будуть «залицятися» більш спритні видавці.

Рік, що минув, поставив кілька суттєвих запитань, на які влада відповіді не дала. Наприклад, папір для українських виробників книги подорожчав на 30-40 відсотків. А це суттєво позначилося на собівартості української продукції та зробило за ціною російську книжку ще привабливішою на українському ринкові.

Це додало клопоту й закарпатському видавцю, який продовжує боротися «за місце під сонцем», ламаючи стереотипи «провінційного» процесу та привносячи на ринок зразки якісного продукту. Попри усі негаразди.

Валерій Падяк,
кандидат філологічних наук

ОБЛАСТЬ У ЦІЛОМУ

1. Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2008 рік
[Текст] : реком. бібліогр. посіб. / ЗОУНБ, Від. краєзнавч. л-ри; Інформ.-бібліогр. від.; Від. л-ри інозем. мовами; уклад. : М.І.Івашко, Г.В.Бобонич, І.М.Горват; відп. за вип. Л.З.Григаш; вип. ред. Л.О.Ільченко. – Ужгород : Вид-во В.Падяка, 2007. – 220 с.

Календар-щорічник є орієнтиром для громадськості краю у перебігу подій, ювілеїв та пам'ятних дат у 2008 році. Основу календаря складають ґрунтовні наукові розвідки про визначних діячів краю, підготовлені провідними карпатознавцями.

Представлені матеріали можуть бути використані не лише в бібліотеках краю, а й у регіональній пресі, культосвітніх установах, навчальних закладах тощо.

2. Календар «Просвіти» на 2007 рік [Текст] / уклад. П.Федака. – Ужгород, 2007. – 180 с. : іл.

Видання знайомить читача з пам'ятними датами історії Закарпаття і всієї України, постатями вчених, письменників, художників, педагогів, громадських, культурних і політичних діячів, перлинами української поезії, подіями, які відбулися в житті крайового товариства «Просвіта» й нашої області тощо.

3. Náš kultúrno-historický kalendár : 2007 [Текст] / Užhorodský spolok česke Slovákov; Šéfredaktor : I.Latko. – [Ужгород], 2007. – 132 с. : іл. – Слов. мовою.

Календар подає відомості про пам'ятні дати і події у словацькій історії та культурі, ювілеї яких відзначатимуться у 2007 році.

Видатні діячі краю

4. Пагиря, В. Мукачево і його почесні громадяни
[Текст] / В.Пагиря, Є.Федів. – Мукачево : Карпат. вежа, 2007. – 128 с.: іл.

За особливі успіхи у будь-якій галузі суспільного розвитку Мукачева, особі, яка зробила гідний внесок у розвиток міста і зростання його престижу, присвоюється звання почесного громадянина Мукачева.

У минулому почесне звання громадянина Мукачева було надано 17 osobam, у тому числі художнику М.Мункачі, графу Ф.-К.Шенборну-Бухгейму, Л.Кошуту та ін. Нині це почесне звання присвоєно 33 osobам, про них і розповідає видання.

ІСТОРІЯ. ЕТНОГРАФІЯ

5. Бірчак, В. Карпатська Україна : спогади і переживання [Текст] / В.Бірчак; післямова Р.Офіцинського. – Ужгород : Гражда, 200. – 200 с.

У весь ідейно-тематичний зміст мемуарів В.Бірчака заховано в очікуваній державотворчій перспективі. Її оптимістично акумулює аналітична тріада: найточніше показати поразку і деталізувати роль усіх до неї причетних, бо тільки історія без міфів і легенд послужить міцним фундаментом нової Української держави.

6. Довганич, О.Д. Карпатська Україна в боротьбі за незалежність : репресії проти її оборонців та керівників [Текст] / Омелян Довганич; післямова М.Вегеша; Закарпат. обл. осередок наук. т-ва ім.Т.Шевченка. – Ужгород : Гражда, 2007. – 140 с. : іл.

У виданні вперше зібрані біографічні нариси й довідки про всіх послів Сойму Карпатської України, які протягом більше 60-ти років перебували в цілковитому забутті. Майже половина з них була репресована.

На базі найновіших архівних документів і матеріалів у книзі вперше автором узагальнено також деякі проблеми боротьби Карпатської України за незалежність, які знайшли відображення у колективній монографії «Вони боронили Карпатську Україну». Зібрані в одній книзі, вони об'єктивно висвітлюють репресії проти українських патріотів.

7. Енциклопедія Закарпаття : Визначні особи ХХ століття [Текст] / редкол. : В.В.Бедь, М.М.Ганич, О.Д.Довганич та ін.; Закарпат. обл. осередок наук. т-ва ім. Т.Шевченка, Карпат. у-т ім.А.Волошина. – Ужгород : Гражда, 2007. – 400 с. : іл.

До книги увійшли персоналії найвідоміших представників політичного, господарського, науково-освітнього і культурного життя краю, що вклала у його розвиток і процвітання багато праці, особистої енергії й творчого натхнення.

8. Іван Семенович Орлай : з наукової спадщини [Текст] / упоряд. Д.Данилюк; М-во освіти і науки України, УжНУ, Ін-т україністики ім.М.Мольнара, Каф. історії України. – 2-е вид, допов. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 192 с.

I.C.Орлай (1771–1829) – уродженець Закарпаття, медик, історик, педагог і вихователь М.В.Гоголя, активний учасник наукового і культурно-освітнього життя в Росії та Україні. Однак його наукова спадщина, зокрема історична, залишалася недоступною навіть фахівцям. А тим часом саме він понад двісті років тому опублікував у Росії першу працю з історії Закарпаття, надавши можливість науковій громадськості дізнатися про один із регіонів слов'янського світу. У науковій спадщині про I.Орлая подаються факсиміле його праць – пам'яток закарпатської історіографії XIX ст., а також документи російського уряду, які свідчать про запрошення закарпатських вчених на наукову роботу в Росію і в Україну. Книга знайомить читача з основними віками життя і діяльності вченого, а його наукові надбання стають доступними українському поціновувачу минувшини.

9. Книга Скорботи України. Закарпатська область. Т. 5 : Перечин. р-н, Рахів. р-н, Сваляв. р-н [Текст] / І.О.Герасимов (голова редкол. «Книги пам'яті України»); Обл. редкол. : О.Д.Довганич (заст. голови), Б.О.Гвардіонов (відп. секретар), І.І.Бруссо та ін. – Ужгород : Карпати, 2006. – 600 с.

На сторінках історико-меморіального серіалу «Книга Скорботи України. Закарпатська область» увічнено пам'ять громадян, які загинули у роки Другої світової війни від угорських і німецьких окупантів, а також унаслідок бойових дій та інших подій і акцій, пов'язаних з війною і фашистською окупацією. До п'ятого тому обласного видання занесено імена загиблих (пропалих безвісти) уродженців (мешканців) Перечинського, Рахівського і Свалявського районів.

10. Корсак, Р.В. Українсько-чеське міждержавне співробітництво в 1991–2005 рр. [Текст] / Р.В.Корсак; ЗакДУ. – Ужгород : Гражда, 2007. – 208 с.

Автор на основі конкретних матеріалів аналізує перебіг становлення основних напрямків розвитку українсько-чеського міждержавного співробітництва та подає цілісну, системну і науково-обґрунтовану картину міждержавного співробітництва України і Чеської Республіки в 1990–2005 рр., окреслює перспективи їх розвитку на найближче десятиріччя.

11. Мағочій, П.-Р. Народ нивыдкы : Ілустрована історія карпаторусинів [Текст] / Павло Роберт Мағочій; потовмачив по русинськы В.Падяк; сюжетні комент. ід іл. В.Падяка. – Ужгород : Вид-во В.Падяка, 2007. – 120 с. : іл. + Карти. – Русин. мовою.

На читача чекає захоплююча подорож крізь століття історії карпатських русинів – історії, насиченої драматичними подіями, маловідомими фактами, вражаючими відкриттями. Ця книга – про народ, який із давніх давен обрав колискою свого існування на Землі божественної краси Карпати та на своєму шляху в сучасний світ витримав чимало випробувань долі, подекуди жорстоких та трагічних, але й сьогодні зберігає вірність заповітам пращурів.

12. Мигович, І. Захищаючи права закарпатців [Текст] / Іван Мигович. – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2007. – 456 с. : кольор. іл.

Пропонований збірник матеріалів розповідає про депутатську діяльність представника закарпатських комуністів у Верховній Раді України за 1998–2006 роки І.Миговича. Вказаній період був складним і відповідальним для суспільства та держави. Матеріали збірника висвітлюють позицію КПУ та її представників у радах усіх рівнів у цей відрізок часу.

Розрахована на депутатів, громадсько-політичних діячів, управлінців, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться суспільно-політичними процесами в Україні та, зокрема, в Закарпатті.

13. Незгасима енергія ветеранів [Текст] : худ.-док. оповіді, іст. матеріали, фотодок. / упорядкув. І.Ю.Бігунця, І.Ф.Жигана, І.П.Усти; вступ. сл. О.Гаваші, М.Кічковського; Закарпат. обл. орг. ветеранів України. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 100 с.; 8 с. вкл.

Пропонована книга – це оповідь про двадцятирічну історію створення, становлення та діяльність Закарпатської обласної організації ветеранів України.

14. Несух, Л. Свідчення очевидця [Текст] = A szemtanú vallomása / Людмила Несух, Каміл Найпавер; Київ. славістич. ун-т, Т-во укр. культури в Угорщині. – Ужгород; Будапешт : [б. і.], 2007. – Укр. та угор. мовами.

У факсимільному виданні щоденника Душ Андраша розповідається про доленосні для Угорщини і Підкарпаття XVIII ст. Державні збори. Переклад українською мовою подається у скороченому вигляді.

15. Пеняк, П.С. Давнє гончарство Закарпаття [Текст] / П.С.Пеняк; Ін-т українознавства ім.І.П.Крип'якевича НАН України, ЗакДУ, Закарпат. т-во охорони пам'яток історії та культури. – Ужгород, 2007. –104 с. : іл.

Монографія присвячена давньому гончарству Закарпаття. В роботі використано нові археологічні матеріали, які висвітлюють керамічне виробництво від доби неоліту до середньовіччя.

Для наукових співробітників, викладачів і студентів вузів, вчителів, музеїних працівників і всіх, хто не байдужий до нашого минулого.

16. Піпаш-Косівський, В. Життя прожити – не поле перейти, або Розповідь автора про минуле й сього-дення [Текст] / Василь Піпаш-Косівський; передм. М.Вегеша. – Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2007. – 196 с. + 8 с. кол. іл. – В надзаг. : М-во освіти і науки України, УжНУ, Ін-т україністики ім.М.Мольнара. – (Історія в спогадах).

Пропоноване видання складається з трьох частин. Велике пізнавальне та наукове значення мають спогади автора. Вони знайомлять із побутом, способом життя закарпатських гуцулів у 20-30 роки минулого століття, подіями часів Карпатської України. Правдиво описані достатньо драматичні міжвоєнний та післявоєнний періоди. Особливо це стосується сталінських часів, коли чимало краян зазнало репресій, переслідувань. У другому розділі книги публікуються окремі статті автора, написані у різні роки. Особливо цінними є персонажі простих закарпатців, які брали участь у національно-визвольному русі. Останню частину книги складає публікація оповідей за народними переказами із неопублікованого рукопису «Легенди Карпат», матеріали до якого автор збирав впродовж десятиліть.

17. Поп, Д. Замки и дворцы : Архитектурные памятники Подкарпатской Руси [Текст] / Д.Поп, И.Поп; Carpatho-russian ethnic research center USA = Карпато-русский этнологический исследовательский центр США. – Ужгород, 2007. – 48 с. : ил. – Рос. мовою.

Книга подає відомості про зародження та розвиток замкової архітектури, про будівництво та історію замків Підкарпатської Русі з часів середньовіччя та до XIX ст., про їх роль в історичних подіях Центральної Європи періоду середньовіччя.

18. Попович, П.П. За волю і возз'єднання [Текст] : ст., нариси та спогади сучасників про автора / П.П.Попович; упоряд. О.Д.Довганич; передм. І.Бігунця, О.Довганича. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 160 с.; 16 с. іл.

У книзі зібрані статті, нариси і спогади автора з використанням архівних документів про бойові дії чехословацьких військових частин на території України, в Західній Європі, Африці, Близькому Сході у роки Другої світової війни, участь закарпатців у русі Опору в тилу ворога та нариси про окремих уродженців Закарпаття, які стали генералами Чехословацької армії.

19. Самойлович, О. Чехословацкие события 1968 г. [Текст] / О.Самойлович. – Ужгород : Лира, 2007. – 116 с. : ил. – Рос. мовою.

У книзі детально, очима участника подій описуються трагічні події 1968 року в ЧРСР. Розповідається і про воїнське братство Чехословаччини та Радянського Союзу, закладене у роки Другої світової війни.

20. Символіка Закарпаття : традиції і сучасність : матеріали наук.-практ. конф., 16 лют. 2007 р., Ужгород [Текст] / Закарпат. обл. рада; відп. за вип. В.М.Бульчак. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 80 с. : іл.

До збірника увійшли наукові доповіді, статті, повідомлення з питань проекту прапора Закарпатської області, виголошенні на науково-практичній конференції «Символіка Закарпаття: традиції і сучасність».

21. Тернистий шлях до України : зб. архівних док. і матеріалів : Закарпаття в європейській політиці 1918–1919, 1938–1939, 1944–1946 рр. ХХ століття [Текст] / упорядкув., передм. та покажч. О.Д.Довганича та О.М.Корсунна; Закарпат. обл. держ. адмін, Закарпат. обл. рада, Держ. архів Закарпат. обл. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 752 с.

Закарпаття у першій половині ХХ ст., після розпаду Австро-Угорської монархії тричі поставало в центрі міжнародної політики. Хоч Хустський з'їзд 1919 р. прийняв рішення про возз'єднання краю з соборною Україною, але край на правах автономії був приєднаний до новоутвореної Чехословацької Республіки, та лише восени 1938 р. Чехословаччина надала йому обіцяну автономію, а 15 березня 1939 р. край проголосив свою незалежність. У 1944–1945 рр. Закарпаття втретє опинилося в епіцентрі міждержавних відносин. Перший з'їзд Народних комітетів прийняв Маніфест про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною.

22. У єдиному строю [Текст] : худ.-док. оповіді, спогади, фотодокументи : До 15-річчя створення Т-ва / Т-во добровольців Закарпаття – учасників війни; упорядкув. : А.І.Окаль, Ю.М.Граб, І.В.Густі. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 64 с. : іл. + 16 с. іл.

Книга містить оповіді та спогади про становлення та діяльність обласної організації Товариства добровольців Закарпаття – учасників війни та її районних, міських осередків, єдність їх дій у справі поліпшення соціального захисту колишніх фронтовиків, патріотичного виховання підростаючого покоління.

23. Magocsi, P.-R. Poporul de niciunde : Istoria în imagini a rutenilor carpatici [Текст] / P.-R.Magocsi; traducere în limba română de E.Chilaru; comentarii de subiect la imagini: V.Padeac. – Ujgorod : Editura lui V. Padeac, 2007. – 120 p.: foto + Hărți. – Румун. мовою.

На читача чекає захоплююча подорож крізь століття історії карпатських русинів – історії, насыченої драматичними подіями, маловідомими фактами, вражаючими відкриттями. Ця книга – про народ, який із давніх давен обрав колискою свого існування на Землі божественної краси Карпати та на своєму шляху в сучасний світ витримав чимало випробувань долі, подекуди жорстоких та трагічних, але й сьогодні зберігає вірність заповітам пращурів.

24. Publikace pro zem Podkarpatská Rus [Текст]. I část : Hlavni město Užhorod. II. část : Rozvoj Podkarpatské rusi v letech 1919–1932 / Sestavil Gustav Bianchi. – Факс. вид. : Báňská Bystřica: «Slovan», 1932. – Ужгород, 2007. – 168 с. : іл. – Чеською мовою.

Книга подає інформації про культурно-національний та народногосподарський розвиток автономного краю Чехословаччини – Підкарпатської Русі – у 1919–1932 рр. Три десятки статей провідних спеціалістів у різних галузях надають вичерпну інформацію з цієї теми. Статті проілюстровано оригінальними фотографіями. Окремий розділ присвячено розвитку головного міста Підкарпатської Русі – Ужгорода.

25. Zubánics, L. Víz tükrére történelmet írni... [Текст] : helytörténeti írások / László Zubánics. – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 91 old. : il. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 157). – Угор. мовою.

Книгу історика-краснавця Ласло Зубанича «На водяному дзеркалі історію писати...» склали нотатки про замки нашого краю, про відомі сім'ї – Берчені, Перені, Палоци, що мали значний вплив на перебіг історичних подій Закарпаття, а також цікаві маловідомі факти з історії краю.

Історія міст і сіл краю

26. Василинець, М.М. Білки, село над Боржавою
[Текст] : док.-худ. розповіді. / М.М.Василинець. – Ужгород : Карпати, 2007. – 344 с. : іл.

Унікальний літопис і водночас яскрава, багатобарвна мозайка сьогодення одного з найколоритніших, найзnamенитіших і найпомітніших сіл Закарпаття, яким було в усі часи і залишається с.Білки. Автор за допомоги місцевих дослідників, справжніх ентузіастів зумів об'єднати й інтерпретувати різні історичні джерела, численні публікації у пресі, розповіді односельців з тим, аби постало епічне документально-художнє багатобарвне полотно сільського життя з його радощами, трагедіями, але попри все – впевненим майбутнім і запорукою тому – люди, які творили історію і які сьогодні живуть з нами поруч.

27. Керечанин, В.П. Скарби рідного краю : Іршавщина
[Текст] / В.П.Керечанин; вступ. сл. М.Хохлова; ред. О.Козоріз. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – 192 с.

Книжка має на меті заповнити нішу пізнавальної літератури про Іршавщину. Упродовж десятиліть автор публікував свої дослідження в районній газеті «Нове життя». Його, як професійного історика та участника археологічних експедицій за участю та під керівництвом Федора Потушняка, в першу чергу цікавили давніше часи, період кам'яного віку.

Не оминув автор і легенд, записаних від місцевих мешканців. На основі археологічних, архівних даних, народних переказів і топоніміки написано історію окремих сіл.

28. Ковбаснюк, Г.В. Кваси мої рідні : сторінки історії села [Текст] / Гафія Василівна Ковбаснюк. – Ужгород : IVA, 2007. – 220 с. : іл.

Авторка видання – сільська вчителька, член районного літературного об'єднання «Світанок» – розповідає про минуле й сьогодення гірського села Кваси, про людей-трудівників, близьких і рідних її серцю.

29. Лукша, О. Міста Закарпаття [Образотворчі матеріали]: фотоальб. / О.Лукша, В.Ньюба. – Ужгород : Красви迪 Карпат, 2007. – 90 с.

Фотоальбом розповідає про мальовничі і затишні міста та селища, про історичні особливості полієтнічного населення краю, що зумовили розмаїття культурних, архітектурних, мовних, обрядових, музично-фольклорних і побутових традицій.

30. Рубіш, Ф. Великі Лучки [Текст] : іст.-етнограф. дослідж. / Ф.Рубіш, В.Рубіш-Чучвар; передм. Ю.Керекеша. – 2-ге вид. перероб. і допов. – Ужгород : Патент, 2007. – 508 с. : іл.

Автори здійснили історико-етнографічне дослідження села Великі Лучки Мукачівського району. У книзі докладно висвітлені питання виникнення цього давнього поселення, його релігія, культура, археологічні знахідки, звичаї, обряди.

Розраховане на широке коло читачів, учнів, студентів, пошукаючих, на всіх, кого цікавить історія рідного краю.

31. Сенько, І.М. Келечин – рідне село Августина Волошина [Текст] : іст.-етнограф. нарис. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 376 с. : іл.

У книзі на основі історичних джерел, народних переказів та народознавчих студій краєзнавців Закарпаття висвітлено історію, соціально-економічний та культурний розвиток верховинського села Келечин, в якому народився і провів дитинство президент Карпатської України Августин Волошин. В історико-етнографічному нарисі простежується розвиток келечинської сільської громади з часів заснування села (1457 р.) до сьогодення.

ПРИРОДА І ПРИРОДНІ РЕСУРСИ. ЕКОЛОГІЯ

32. Горн, П. Акваріумістика : мала енцикл. для початківців і для професіоналів [Текст] / П.Горн, Ш.Жілінські; пер. з угор. М.Федаско. – Ужгород : Карпати, 2007. – 248 с. : іл.

Книга угорських акваріумістів-професіоналів на їхній батьківщині витримала кілька видань і упродовж десятиріч залишалася своєрідною шляховою картою для всіх тих, хто віддавав свій вільний час одному із найпрекрасніших хобі на землі – акваріумним рибкам. Можливо, тому, що це захоплення однаково володіє серцями як найменших поціновувачів краси, так і їхніх батьків, бабусь і дідусяв. Між тим, справді, бодай невеликого об'ємного, енциклопедичного і в той же час букварного, так би мовити, і разом з тим всеосяжного популярного видання на вітчизняному ринку, наскільки відомо, поки що немає. Ось чому таким актуальним є видання даної книги – водночас порадника і довідника.

33. Комендр, В.Г. Запрошення на бал весни у Долину нарцисів [Текст] : фотоальб. / В.Г.Комендр, Ф.Д.Гамор, С.Ю.Мельник; Карпат. біосфер. заповід., Міжвід. наук.-дослід. лабораторія охорони природ. екосистем УжНУ. – Ужгород : Патент, 2007. – 48 с. : іл.

У фотоальбомі знайшла своє відображення перлина багатої і розмаїтої природи Закарпаття – унікальний заповідний масив Карпатського біосферного заповідника – Долина нарцисів.

Автори не лише представляють самобутню Долину нарцисів, а й вводять у суть проекту проведення екотуризму в цьому безцінному дарунку природи і запрошують до співпраці справжніх поціновувачів прекрасного.

34. Петровці, М.М. Стан та шляхи поліпшення використання природних ресурсів Закарпаття [Текст] / М.М.Петровці. – Ужгород, 2007. – 235 с.

Монографія присвячена дослідженню проблем ефективності використання природних ресурсів Закарпаття. Висвітлено основні недоліки і невирішенні питання ефективного функціонування підприємств з використання земельних, лісових та мінерально-сировинних ресурсів в умовах трансформації економіки. Обґрунтовано комплекс організаційно-економічних заходів поліпшення стану використання природних ресурсів на основі аналізу особливостей функціонування підприємств-природокористувачів у трьох природно-економічних зонах області.

НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО. ЕКОНОМІКА

35. Бухгалтерський облік на підприємствах з особливостями швейної галузі [Текст] : практ. посіб. / В.В.Сопко, Н.І.Ценклер, М.П.Бадида; за ред. В.В.Сопка. – Ужгород : IVA, 2007. – 440 с.

Посібник розкриває основи побудови та організації бухгалтерського обліку на підприємствах з особливостями швейної галузі легкої промисловості України. Тут викладено теоретичні основи та принципи побудови і організації бухгалтерського обліку на промислових підприємствах, описано методику та організацію фінансового обліку у такій послідовності: структурна побудова, облік пасивів, облік активів, облік затрат, доходів та фінансових результатів, узагальнення поточного обліку, а також про внутрішньогосподарський (управлінський) облік та методику складання фінансової звітності.

36. Лендєл, М.А. Земельні ресурси Карпатського регіону: проблеми використання і охорони [Текст] : монографія / Михайло Андрійович Лендєл, Рудольф Антонійович Романович. – Ужгород : Карпати, 2007. – 256 с.

Монографія присвячена дослідженню проблем реформування земельних відносин в Карпатському регіоні, питанням трансформації і структурних змін форм власності на землю. Особлива увага приділена використанню, відтворенню і охороні земельних ресурсів. Проаналізовано сучасний стан господарювання реформованих аграрних підприємств і проблеми землекористування. Висвітлено роль економічної та грошової оцінки землі в механізмі регулювання земельних відносин. Розглядаються еколого-економічні аспекти відтворення і охорони земельних ресурсів, напрями удосконалення форм аграрного господарювання на основі сталого землекористування.

Книга адресована спеціалістам агропромислового комплексу, фахівцям землевпорядних та інших управлінських органів влади і місцевого самоврядування, науковим працівникам, аспірантам, магістрам, студентам.

37. Лечига, Й.Й. Вексельний обіг [Текст] : навч. посіб. / Йосиф Йосифович Лечига; М-во науки і освіти України, УжНУ. – Вид. 2-е, допов. і перероб. – Ужгород : Карпати, 2007. – 164 с.

У посібнику висвітлено основні питання вексельного обігу та вексельного права. Мова іде про суть і форми векселя, його реквізити, вексельний індосамент та аваль, строки вексельного обігу.

Видання призначено для студентів-економістів та юристів, банківських працівників, представників фінансових служб, усіх, хто цікавиться проблемами сучасної ринкової економіки.

38. Міцко, М. Закарпатські ласощі та печива [Текст]/ М.Міцко, М.Липчай. – Ужгород : Патент, 2007. – 232 с. : іл.

Книга містить близько 500 рецептів найпоширеніших в області ласощів та печива з викладом раціональних технологічних способів їх приготування.

Розрахована на широке коло читачів, зокрема молодих господинь, і, напевно, допоможе їм швидко вибрати потрібні рецепти для приготування необхідного виробу, провести належним чином технологічний процес приготування і зробити правильну закладку потрібної кількості продуктів.

39. Погорецьки, Я.Д. Эко-кролик [Текст] / Я.Д.Погорецьки, В.В.Лендел. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 196 с. : іл. – Рос. мовою.

Матеріал у книзі викладений доступно для читачів і знайомить їх із сучасним методом розведення кролів – еко-кролівництвом. Застосовуючи нову технологію, кролівники домагаються підвищення імунітету тварин, які не лише виживають у сьогоднішніх умовах, а й успішно розмножуються.

Таким чином, сучасне еко-кролівництво є прибутковим, перспективним і не має конкуренції. Цю технологію можна використати не лише в домашніх умовах, а й у промислових.

40. Прокладаючи нові шляхи : Швейцарсько-український проект розвитку лісового господарства в Закарпатті FORZA [Текст]. – Ужгород, 2007. – 38 с. : іл.

Проблеми руйнівних паводків, що останніми роками сталися на Закарпатті дали поштовх до вироблення кардинальних кроків у зміні ведення лісового господарства краю і вже в листопаді 2004 року між Державним комітетом лісового господарства України та Швейцарським бюро співробітництва в Україні було підписано угоду про технічну співпрацю, яка передбачала започаткування в Закарпатті лісогосподарського проекту із запровадженням нових підходів у веденні лісового господарства. По суті, це перший практичний комплексний лісогосподарський проект в області, увага якого спрямована на вдосконалення управління довкіллям, запобігання природним лихам та покращення життєвого рівня місцевого населення. Для реалізації проекту було обрано дві пілотні території – Рахівський та Хустський район.

41. Регіон : соціально-економічні трансформації [Текст] / М.І.Пітюлич, Ю.Б.Кушнір, Є.С.Лавренюк, О.С.Молнар; М-во освіти і науки України, УжНУ, Екон. ф-т, Каф. екон. теорії; відп. ред В.П.Мікловда. – Ужгород : Карпати, 2007. – 416 с.

У монографії зроблена спроба проаналізувати структурні зміни в господарському комплексі Закарпатської області, зумовлені його адаптацією до ринкових умов господарювання. Визначено стан та перспективи розвитку пріоритетних сфер економіки регіону. Значна увага приділена розвитку рекреаційної індустрії, соціальної інфраструктури, особливостям їх функціонування в ринковому середовищі, сформовано пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності функціонування лісопромислового комплексу шляхом раціонального використання побічних продуктів лісокористування.

42. Регіональна політика і транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. конф. (м.Ужгород, 24-25 трав. 2007 р.) [Текст] / М-во освіти і науки України, ЗакДУ, Навч.-наук. ін-т філософії та євроінтеграційних дослідж.; редкол. : Ф.Г.Ващук (голова), І.В.Артьомов (відп. ред.) та ін. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2007. – 456 с. (Євроінтеграція : український вимір. Вип. 1)

На обговорення наукової конференції, матеріали якої містить збірник, були винесені питання, пов'язані з реальним станом транскордонного співробітництва України з країнами-членами ЄС після його розширення, особливостями регіональної політики в контексті реалізації євроінтеграційного курсу нашої держави, місцем Закарпатської області у формуванні механізму нових взаємовідносин з сусідніми країнами-членами Євросоюзу.

43. 40 років надійного транспортного з'язку [Текст] = **40 years of reliable gas transport** / НАК «Нафтогаз України», ДК «Укртрансгаз», УМГ «Прикарпаттрансгаз», закарпат. лінійне виробниче упр. магістральних газопроводів = NJSC «Naftogas of Ukraine», AC «Ukrtransgas», GMD «Prycarpathian Gas Mains»; відп. за вип. Ф.В.Лукіта. – Ужгород = Uzhhorod, 2007. – 64 с. : іл. – Укр. та англ. мовами.

У зв'язку з прикордонним сусідством Закарпаття з кількома європейськими державами, функціонування міжнародних транзитних ліній комунікацій відіграє значну роль в інтеграції України. Ювілейне видання розповідає про багаторічну працю галузі у Закарпатській області.

44. Транскордонне співробітництво як альтернатива новій «залізній завісі» та конфліктам [Текст] = Приграничное сотрудничество как альтернатива «железному занавесу» и конфликтам = Transfrontier co-operation as an alternative to the new «iron curtain» and conflicts / кер. авт. колективу: С.І.Устич; Ін-т транскордонного співробітництва = Institute for transfrontier co-operation. – Ужгород : Карпати, 2007. – 240с. : іл. – Укр., рос. та англ. мовами.

У книзі з позицій системного моделювання та моніторингу обґруntовується концепція аналізу та управління транскордонним співробітництвом на новому східному кордоні Європейського Союзу. Пропонуються політичні рекомендації з її практичного використання.

45. Щербина, О. Енергія для всіх [Текст] : тех. довід. з енергоощадності та відновних джерел енергії / Олександр Щербина; передм. Г.М.Забарного. – Вид 4-е, допов. і перероб. – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2007. – 340 с. : іл. + Табл.

У популярній формі довідник подає корисні поради, методи та технології практичного застосування відновних джерел енергії, захисту довкілля, енергозбереження у побуті, промисловості, будівництві, лісовому, водному, житлово-комунальному, сільському, курортно-рекреаційному господарствах.

Видання розраховане на широке коло читачів, може бути використане для учнів і студентів навчальних закладів, інженерно-технічних працівників як посібник.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. МЕДИЦИНА

46. Бондарчук, Н.Я. Використання спеціального обладнання (тренажерів) для оздоровчого тренування [Текст] : метод. посіб. / Н.Я.Бондарчук, В.А.Товт; УжНУ, Ф-т фізич. виховання і спорту, Упр. у справах культури, спорту, сім'ї та молоді Ужгород. міськ. ради. – Ужгород, 2007. – 44 с. : іл.

Посібник призначений для широкого кола осіб, зацікавлених у здоровому способі життя. Подає основні параметри оцінки фізичного розвитку людини та містить ряд вправ для тренування певних груп м'язів людини при допомозі тренажерів. Може бути корисним для викладачів і фахівців у галузі фізичної культури і спорту.

47. Ганинець, П.П. Квітуче сузір'я : Санаторій «Квітка полонини» та оздоровчий комплекс «Сузір'я» [Текст] / П.П.Ганинець, С.М.Молнар, І.М.Мадрига. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 80 с. : іл. – (Оздоровниці Закарпаття).

Видання містить нові відкриття й відомості про завжди популярний закарпатський санаторій «Квітка полонини» та його сучасний пагінець – оздоровчий комплекс «Сузір'я», який щойно постав у всій своїй модерній і напрочуд гармонійній красі в урочищі «Луги». І це, до речі, єдиний подібний заклад на Закарпатті, що за наявними гідромінеральними ресурсами має в три рази ширший спектр бальнеологічних лікувальних можливостей у порівнянні з іншими оздоровницями.

48. Горленко, О.М. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта у дітей: клінічні прояви, шляхи корекції [Текст] : монографія / Олеся Михайлівна Горленко, Михайло Леонідович Щербак; М-во науки і освіти України; УжНУ; Мед. ф-т. – Ужгород : Карпати, 2007. – 144 с.

Мета даного дослідження – визначити роль факторів ризику виникнення дегенеративно-дистрофічних захворювань у дітей з урахуванням мінерального гомеостазу та рівнів їх порушень і взаємозв’язків з іншими ланками, виділити основні синдроми остеохондрозу у дітей, розробити адекватну оптимальну схему консервативної корекції лікувально-профілактичного плану для спостереження за дітьми з дегенеративно-дистрофічними захворюваннями хребта та покращення їх якості життя.

Видання адресоване студентам медичного факультету, лікарям-інтернам, педіатрам, ортопедам, ревматологам.

49. Горленко, О.М. Синкопальні стани [Текст] : метод. посіб. / О.М.Горленко, Н.Ю.Кішко, О.С.Кішко; М-во науки і освіти України, УжНУ, Мед. ф-т, Каф. дит. хвороб. – Ужгород : Карпати, 2007. – 48 с.

Матеріали посібника розкривають різні причини синкопе (автономні порушення, рефлекс Безолд-Яріша, різні патофізіологічні механізми та ін.), характеризують загальні клінічні прояви синкопальних станів, подають методи обстеження, діагностики та лікування.

Посібник для студентів медичного факультету, лікарів-інтернів та практикуючих лікарів і педіатрів.

50. Ломага, М. Доля, пов’язана з Іршавою : про життя і трудову діяльність лікарів Голопатюків – фундаторів медичини району [Текст] / М.Ломага; ред.-упоряд. В.Шкіря. – Мукачево: Карпат. вежа, 2007. – 148 с. : іл.

У книжці розповідається про життєвий шлях відомої на Іршавщині сім’ї лікарів – СтаніславаSpiридоновича і Ніни Леонідівни Голопатюків. Цей тандем вніс важливий вклад у розвиток і зміцнення охорони здоров’я району. Молоде покоління повинно перейняти їх багатий досвід, уміння застосовувати його на практиці.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

51. **Carpathian Warrior** [Текст] / by Bogdan Lalič and Vladimir Okhotnik; Artwork by Martin; foto by Martin and Vladimir Okhotnik; typesetting by Vasil Šikula. – Book Two. – Uzhhorod: V.Padiak Publisher, 2007. – 367 p. : il.

Друга книга члена олімпійської збірної Хорватії міжнародного гросмейстера Б.Лаліча та чемпіона України міжнародного майстра В.Охотника розглядає декілька модерних дебютних систем, які раніше не були висвітлені у шахматній літературі.

Видання розраховане на шахістів високої кваліфікації.

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ

52. **Створення та реєстрація громадських організацій** [Текст]: метод. посіб. / упоряд. : М.В.Менджул, М.М.Яцков; Карпат. агенство прав людини «Вестед». – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 64 с.

У виданні висвітлюється чіткий алгоритм дій, необхідних для успішного створення та реєстрації об'єднань громадян, надаються зразки необхідних документів.

Книга стане у нагоді для громадських активістів, ініціативних груп, які мають намір створити громадську організацію.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

53. **Бантишев, О.Ф. Адміністративна відповідальність за незаконне перетинання або спробу незаконного перетинання державного кордону України** [Текст] : навч. посіб. / О.Ф.Бантишев, А.М.Ухаль, С.Л.Фальченко; М-во освіти і науки України, ЗакДУ. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 244 с.

У навчальному посібнику проведено аналіз адміністративного правопорушення – незаконне перетинання або спроба незаконного перетинання державного кордону України, розкритий механізм цього правопорушення, розглянуті особливості провадження у справах про це правопорушення.

Посібник розрахований на студентів та професорсько-викладацький склад вищих та середніх юридичних навчальних закладів, працівників правоохоронних органів.

54. Малий прикордонний рух: відповідь на виклики Шенгену : матеріали міжнар. «круглого столу» експертів (18 жовт. 2007 р., м.Ужгород) [Текст]/ Регіон. філ. Нац. ін-ту стратег. досліджень в м.Ужгороді, Фонд ім.Фрідріха Еберта, Регіон. представництво в Україні та Білорусі; редкол. : В.Є.Воротін, С.І.Мітряєва. – Ужгород : [Графіка], 2007. – 271с.

На обговорення учасників міжнародного «круглого столу» експертів були винесені питання, пов’язані з підготовкою Угорщини, Словаччини, Польщі та в перспективі Румунії до входження в Шенгенський простір, підготовкою підписання Угоди про запровадження Інституту місцевого прикордонного руху (the local border traffic) між Україною та Словаччиною, та поглядом неурядових організацій на ці процеси.

55. Підготовка нових членів ЄС – країн-сусідів України – до вступу в Шенген і виклики для України : Матеріали міжнар. «круглого столу» експертів (20 лют. 2007 р., с.Анталовці) [Текст] / Регіон. філ. Нац. ін-ту стратег. дослідж. у м.Ужгороді, Фонд ім.Фрідріха Еберта, Регіон. представництво в Україні. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – 112 с.

У збірнику представлено виступи і матеріали учасників міжнародного «круглого столу» експертів з України, Словаччини, Угорщини, представники дипломатичних місій, органів державної влади та місцевого самоврядування, НУГО та ЗМІ. На обговорення були винесені питання, пов’язані з реальним станом взаємовідносин між Україною та ЄС, підготовкою Словаччини та Угорщини до розширення Шенгенського простору, значенням структур громадянського суспільства в мінімізації негативних наслідків розширення Шенгену для України.

56. Савчин, М.В. Механізм захисту прав біженців та шукачів притулку : Міжнародний та національний рівні [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / М.В.Савчин, В.В.Навроцький, М.В.Менджул; ЗакДУ, Карпат. агентство прав людини «Вестед», Юрид. клініка «Альтернатива». – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 241 с.

У посібнику розглянуто основні положення щодо захисту прав біженців та шукачів притулку в Україні. Видання може бути використане при викладанні спецкурсу з проблем захисту прав біженців на рівні національних адміністративних та судових органів, а також на рівні міжнародних установ і організацій.

Для студентів, аспірантів, викладачів юридичних вузів і факультетів, суддів, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, адвокатів, практикуючих юристів, а також для фахівців у галузі захисту прав людини.

57. Природоохоронна адвокація: теорія і практика на прикладах [Текст] / [упоряд.] О.І.Станкевич, Н.О.Дерев'янченко. – Ужгород, 2007. – 80 с

Ця книга є практичним посібником з природоохоронної адвокації. Вона написана на основі досвіду РМЕО «ЕКОСФЕРА» та інших партнерських їй НУО у галузі представлення інтересів та захисту прав громадян. У посібнику систематизовано знання і досвід фахівців РМЕО «ЕКОСФЕРА» у сфері впливу НУО на процеси прийняття рішень, розробку стратегічних планів розвитку громад та формування природоохоронної політики. Посібник містить теоретичні положення природоохоронної адвокації, а також реальні історії успіху, де детально описано й проаналізовано хід подій.

Рекомендовано природоохоронцям, правозахисникам, журналістам, громадським діячам, широкому колу читачів.

НАУКА, ОСВІТА

58. Бойко, Л. Сні від сновидиці. Основні розгадки снів. Мертви в снах та їх значення [Текст] / Л.Бойко; худ. оформлення : М.Андріїшин, М.Кулак. – Ужгород : Патент, 2007. – 232 с. : іл.

Книга присвячена одному з найтаємничих явищ людського життя – снам і сновидінням. У ній читач знайдете розгадку найбільш таємничих та незрозумілих сновидінь, зможе зазирнути у майбутнє, уникнути багатьох неприємностей у реальному житті.

Для тих, хто цікавиться таємницями непізнанного.

59. Буднікова, Л. = Budníkovová, L. Історія словацької літературної мови [Текст] = *Dejiny spisovnej slovenčiny* : метод. вказівки для студ. слов. від-ня = Metodické pokyny pre študentov slovenského oddelenia / Л.Буднікова; М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, Філол. ф-т, Каф. слов. філол. = Ministerstvo vzdelávania a vedy Ukrajiny, Uzhorodska národná univerzita, Filologická fakulta, Katedra slovenskej filológie. – Ужгород = Užhorod : Вид-во О.Гаркуші = Vydatel'stvo O.Harkušovej. – 2007. – 48 с. – Слов. МОВО.

Посібник розрахований на допомогу вивченням студентами історії словацької літератури у відповідності до університетського курсу. Містить також тестові завдання, які допоможуть перевірити рівень засвоєних знань.

60. Буднікова, Л. = Budníkovová, L. Сучасна словацька юридична термінологія [Текст] = Súčasná slovenská právnická terminológia : навч. посіб. для студ. словац. відн. та ф-ту міжнар. відносин = Učebné texty pre študentov slovenského oddelenia a fakulty medzinárodných vzťahov / Л.Буднікова; М-во освіти і науки України, УжНУ, Філол. ф-т, Каф. слов. філол. = Ministerstvo vzdelávania a vedy ukrajiny, Užhorodská národná univerzita, Filologická fakulta katedra slovenskej filológie. – Ужгород = Užhorod : Вид-во О.Гаркуші = Vydavateľstvo O.Harkušovej, 2007. – 170 с. – Слов. мовою.

Видання містить 23 теми із різних галузей права, до кожного тексту подається словацько-український словник юридичних термінів та вправи на засвоєння юридичної термінології. Додатком до посібника слугує «Короткий словацько-український словник юридичних термінів», який вміщує близько 2 500 слів та термінів. Посібник може бути використаний при викладанні спецкурсу «Юридична термінологія сучасної словацької мови» та при викладанні сучасної словацької мови для студентів-міжнародників.

Посібник призначений для студентів-словакістів, перекладачів, юристів, підприємців, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування.

61. Ващук, Ф.Г. Практикум з вищої математики. Ч. II : Вступ до математичного аналізу, диференціальне та інтегральне числення [Текст] : навч. посіб. / Ф.Г.Ващук, С.С.Полляк ; М-во освіти і науки України, ЗакДУ. – Ужгород : Гражда, 2007. – 464 с.

Книга є продовженням виданого у 2005 році «Практикуму з вищої математики. Частина I. Елементи алгебри та аналітичної геометрії». Він знайомить студентів з апаратом математичного аналізу, що є основою для вивчення багатьох дисциплін, у тому числі фізико-математичних, економічних і технічних. Суттєвим доповненням до попередніх видань є розв'язки і відповіді до завдань для самостійної роботи, які супроводжуються необхідними поясненнями та методичними вказівками.

Використання посібника доцільне не лише для студентів спеціальностей напрямів «інформатика», «комп’ютерні науки», але й для спеціальностей «математика», «прикладна математика», «фізика» та інших.

62. Волошин, А.І. Педагогічні твори [Текст] / упорядкув. та передм. М.І.Кляп; підготов. текстів та прим. Д.М.Федаки. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 576 с.

Український педагог першої половини двадцятого століття, громадсько-політичний, культурно-освітній та релігійний діяч А.Волошин (1874–1945) упродовж більше ніж чотирьох десятиліть готовував учительські кадри й був найпомітнішим організатором і творцем освіти рідного Закарпаття, у 1939–1945 рр., до брутального арешту радянською контррозвідкою СМЕРШ, працював професором, а в останній час і ректором Українського вільного університету в Празі. Полишив по собі багату педагогічну спадщину, лише частка якої вперше після Другої світової війни йде до ширшого читача.

63. Гомонай, В.І. Медична хімія (фізична, колоїдна та біонеорганічна хімія) [Текст] : посіб. до лаборатор. практикуму для студ. мед. ф-ту / В.І.Гомонай, Н.П.Голуб, К.Ю.Секереш, А.С.Богоста; М-во освіти і науки України, УжНУ. – Ужгород : Патент, 2007. – 136 с.

Посібник створений на допомогу самостійній роботі студентів в оволодінні матеріалами при вивченні фізичної хімії. Матеріал у посібнику викладено логічно, послідовно, згідно з програмою вивчення фізичної та колоїдної хімії.

64. Довганич, О.Д. Університет у нашому житті [Текст] / О.Д.Довганич, Г.М.Довганич. – Ужгород : Гражда, 2007. – 120 с. : іл.

Подружжя Омеляна Дмитровича та Ганни Михайлівни Довганичів присвятили майже чверть століття роботі в Ужгородському державному (нині національному) університеті він – як викладач історичного факультету, вона – як бібліотекар наукової бібліотеки. У книзі зібрані праці О.Д.Довганича про історію навчального закладу, статті про співробітників та рецензії на окремі їхні книги, автобіографія Г.М.Довганич, деякі вітальні листи колективу бібліотеки до її ювілейних дат, фотоілюстрації.

Для викладачів і студентів, учителів і учнів, бібліотечних працівників.

65. Лемак, М. Методика діагностики готовності дітей 6-7-річного віку до навчання в школі [Текст] / М.В.Лемак, Т.В.Пащенко, Н.П.Пузяк; ЗІППО, Упр. освіти Ужгород. міськ. ради. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 16 с.

У методичному виданні описано теоретичні підстави та процедура діагностики психологічної готовності дітей 6-7-річного віку до школи, її результати. Методичні матеріали допоможуть практичним психологам, вчителям початкових класів вивчити особливості психіки дитини та визначити рівень її готовності до навчання. Матеріали також можуть бути використані із корекційною метою.

66. Мигович, І.І. Теоретичні засади соціальної роботи [Текст] : навч. посіб. / І.І.Мигович, В.Ф.Жмир. – Ужгород : Говерла, 416 с.

Пропонована увазі читачів книга є першою в Україні спробою систематизованого викладу теоретичних зasad соціальної роботи. У ній розкрита сутність і особливості соціальної роботи як науки, галузі знань та професійної діяльності, її філософські, соціологічні, психологічні аспекти з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду.

Розрахована на викладачів і студентів, а також на фахівців соціальної сфери.

67. Міжнародний науковий вісник. «Проблеми розробки національних систем кваліфікацій в європейському просторі вищої освіти» [Текст] = The problems of national qualification system development within the scope of european higher education : наук. публ. за матеріалами XII-ї Міжнар. наук.-практ. конф. 24-27 жовт. 2006 р. (Ужгород (Україна)–Сніна (Словаччина) = Materials of international scientific conference october (24-27, 2006 Uzhgorod (Ukraine)–Snina (Slovakia) / М-во освіти і науки України, ЗАКДУ. – Ужгород : Гражда, 2007. – 278 с.

У віснику публікуються наукові статті та повідомлення, підготовлені на основі доповідей, проголошених та обговорених на XII-ї Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми розробки національних систем кваліфікацій в європейському просторі вищої освіти», проведений за участю науковців Закарпатського державного університету (Україна), Університету П.І.Шафарика, Кошицького технічного університету, Братиславського економічного університету (Словаччина), Дебреценського університету ім.Л.Кошути, університету м.Мішкольц (Угорщина), Жешовського політехнічного університету ім.Лукашевича (Польща).

68. Мітряєва, С.І. Проблеми національної та регіональної безпеки [Текст] : спецкурс : навч. посіб. / С.І.Мітряєва; М-во освіти і науки, ЗакДУ, Навч.-наук. ін-т філософії та єврорегіональних дослідж., Регіон. філ. Нац. ін-ту стратег. дослідж. у м.Ужгороді. – Ужгород, 2007. – 174 с.

Посібник підготовлено у формі курсу лекцій для студентів-міжнародників Закарпатського державного університету. Він складається з теоретичної частини та додатків. У теоретичній частині (лекційному курсі) розглянуто сутність концепції національної безпеки, її концептуальні засади і геостратегічні аспекти, проблеми стратегічної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти. В додатках представлено перелік зовнішніх та внутрішніх загроз, Закон України «Про основи національної безпеки України», «Про оборону України» та список рекомендованих джерел та літератури.

69. Навроцька Є. Історія та культура ромів [Текст] : метод. посіб. для вчителів (факультатив. спецкурс за вибором) / Євгенія Навроцька; ЗІППО, Упр. освіти Ужгород. міськ. ради. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 312с. :ил.

Посібник для вчителів містить широку інформацію про історію та культуру ромського народу, міграції, намагання створити державні об'єднання, розправи над повстанцями, внесок ромів у світове мистецтво. У книзі подано матеріали про видатних представників ромського народу – музикантів, письменників, художників, а також багато цікавих відомостей, які змінюють негативні стереотипи у ставленні до ромів.

Методичний посібник побудований як базовий для курсу за вибором «Історія та культура ромів» для учнів 8-9 класів. У практичній частині посібника містяться розробка календарно-тематичного планування і методичні розробки уроків, зокрема, з використанням рольових ігрових підходів, уроків-практикумів, історичних подорожей, екскурсій та ін. Звертається увага на виховання в учнів поваги до історії ромського народу, зацікавлення минувшиною.

70. Навчальні ігри з історії та правознавства [Текст] : метод. посіб. для вчителя / М.Т.Залипецький, В.І.Комар, В.Т.Машіка та ін.; за ред. В.І.Кобаля. – Вид. 3-е, допов. і перероб. – Ужгород ; Рівне ; Тернопіль ; Одеса, 2007. – 200 с.

Навчальна гра – це цікава для учнів діяльність, що сприяє кращому засвоєнню знань, умінь і навичок. Серед широкого кола різних видів ігор співавтори посібника вирішили обмежитися виключно іграми-змаганнями, які здебільшого є узагальнюючими та контрольно-корекційними. Пропонуються ігри різного ступеня складності, які можна використовувати у класах із різним рівнем підготовки суб'єктів навчального процесу, із різним рівнем організованості і здатності до творчої праці і самостійного мистецтва.

Посібник буде цікавим для викладачів історії та правознавства.

71. Носа, Г.В. Моральне виховання на уроках зарубіжної літератури [Текст] : метод. рек. / Г.В.Носа; ЗІППО, Від. освіти Тячів. райдержадмін. – Ужгород : Гражда, 2007. – 64 с.

У пропонованих рекомендаціях вміщено матеріал на допомогу вчителю зарубіжної літератури, висвітлена тема морального виховання учнів з урахуванням і використанням праць сучасних вчених-методистів педагогічної науки. Пропонується систематизація моральних категорій відповідно до провідної ідеї твору та методи нетрадиційних підходів до вивчення програмового матеріалу з даного предмету.

72. Олашин, М.В. Історичний факультет Ужгородського національного університету (1945–2007) [Текст] : короткий іст. нарис та довідкові матеріали / М.В. Олашин; відп. за вип. І.О.Мандрик; МОН України, Ужгород нац. ун-т. – Ужгород : Гражда, 2007. – 124 с.

Науково-довідкове видання містить короткий виклад історії історичного факультету Ужгородського національного університету (організація, розбудова і організаційна структура, навчально-методична робота, науково-дослідна діяльність, міжнародні зв'язки і громадське життя факультету). Наводяться списки студентів, які отримали диплом із відзнакою, перераховано всіх, хто захистив кандидатські і докторські дисертації, склад кафедр тощо.

Для викладачів, аспірантів, студентів, дослідників історії освіти і науки.

73. Петечук, В.М. Завдання та розв'язки районних і міських олімпіад з математики 2000–2006 років [Текст] / В.М.Петечук, І.П.Сігетій; Упр. освіти і науки, Закарпат. обл. держ. адмін, ЗІППО. – Ужгород : Інформ.-видав. центр ЗІППО, 2007. – 208 с.

Посібник розрахований на вчителів і викладачів математики, студентів математичних факультетів та учнів загальноосвітніх навчальних закладів. У ньому зібрані задачі та їх розв'язки, які пропонувалися на II-му етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад у Закарпатській області з 2000 по 2006 рік.

74. Пінчук, Ю.Б. Веселкова математика [Текст] : навч. посіб. для першокласників. Ч. 4 / Ю.Б.Пінчук; худож. оформленн. : А.І.Дурда, Я.Ю.Поп. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 76 с. : іл. (Веселкова Школа).

Навчальний матеріал посібника, передбачений експериментальною програмою «Веселкова Школа», допоможе учням легко і швидко його засвоїти, підвищити художньо-естетичні навики, розвинути інтерес до географії, астрономії, природознавства.

75. Пінчук, Ю.Б. Веселкова математика [Текст] : роб. зошит № 1. – 2-е вид., доповн. і переробл. / Ю.Б.Пінчук; худож. оформленн. : А.І.Дурда, Я.Ю.Поп. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 32 с. : іл. – (Веселкова Школа).

Робочий зошит використовується у комплексі з посібниками «Веселковий дошкольник», «Веселкова математика» і містить у собі матеріал першої чверті, передбачений експериментальною програмою «Веселкова Школа».

Навчальний матеріал має розвивальний, пізнавальний і випереджувальний характер. Працюючи з ним, учні легко і швидко його засвоюють, підвищують художньо-естетичні навики, розвивають інтерес до географії, астрономії, природознавства.

76. Пономаренко, Н.С. Пропедевтичний курс до дисципліни «Проектування». Спеціалізація «Графічний дизайн» [Текст] / Н.С.Пономаренко; М-во освіти і науки України, Закарпат. худож. ін-т. – Ужгород : Гражда, 2007. – 36 с. : іл.

Посібник складається з двох частин. Перша знайомить студентів із базовими поняттями взаємин чорного і білого на площині, просторовою виразністю літери як абстрагованої графічної форми, класифікацією видів шрифтів за В.А.Фаворським, з грамотним поєднанням шрифту та зображення в одній композиції. Друга – з методом графічної формалізації в художньо-творчому процесі, який допомагає знайти найбільш виразні, лаконічні та водночас місткі за змістом формалізовані графічні образи.

77. Порадник учителям української словесності : використання інтерактив. методів навчання при викладанні укр. мови і л-ри в навч. закладах Іршавщини (з досвіду роботи район. творчої групи) [Текст] : метод. посіб. / редакол. : І.С.Попович, С.І.Ваш, М.Ю.Келемен та ін.; ЗІППО, метод. кабінет від. освіти Іршав. райдержадмін. – Ужгород : Інформ.-видав. центр ЗІППО, 2007. – 268 с.

Видання висвітлює сутність і зміст інтерактивних методів навчання, вимоги до його впровадження в практику роботи вчителів-словесників, подано власні рекомендації та творчі дробки членів районної творчої групи навчальних закладів Іршавщини з цієї проблеми.

78. Рогач, Л.В. Лексичний мінімум практичного курсу англійської мови [Текст] : (для підготов. до держ. іспиту на здобуття кваліфікації бакалавра) : навч. посіб. / Л.В.Рогач, С.В.Голик; М-во освіти і науки України, УжНУ, Каф. англ. філології. – Ужгород : Карпати, 2007. – 78 с. – Англ. мовою.

Посібник призначений для студентів англійської філології четвертого курсу стаціонарного та п'ятого курсу заочного відділень для підготовки до державного іспиту на здобуття кваліфікації бакалавра. Він буде також корисним для студентів англійської філології всіх курсів стаціонарного та заочного відділень, а також тих студентів, які вивчають англійську мову як другу іноземну, абітурієнтів, учнів загальноосвітніх шкіл, а також викладачів та вчителів. Вміщено також основний лексичний матеріал практичного курсу англійської мови для другого, третього та четвертого курсів факультету романо-германської філології. До кожного слова наводяться вирази, комбінаторика вживання, прийменники. Блок відомостей про основне слово містить інформацію про семантику походжень даної одиниці, її синоніми, антоніми.

79. Савчин, М.В. Основи юридичної клінічної практики [Текст] : навч.-метод, посіб. / М.В.Савчин, М.В.Менджул, В.В.Навроцький; ЗакДУ, Карпат. агенство прав людини «Вестед», Юрид. клініка «Альтернатива». – Ужгород : Видво О.Гаркуші, 2007. – 180 с.

У посібнику розкрито основні положення щодо діяльності юридичних клінік в Україні. Видання може бути використане при викладанні спецкурсу з основ юридичної клінічної практики для студентів юридичних вузів.

Розрахований на студентів, аспірантів, викладачів, суддів, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, адвокатів, практикуючих юристів.

80. Ужгородське училище культури : 60 років [Текст] / М.Митровка, В.Кручаниця, Г.Черевко, П.Сокач, П.Пинзеник, О.Ухач, О.Шип, І.Пастеляк, М.Ліхтей, Л.Ухач; відп. за вип. М.Митровка; Упр. культури Закарпат. ОДА. – Ужгород : Ужгород. міська друк, 2007. – 36 с. : іл.

Училище культури ось уже 60 років є справжньою колиською юних талантів. За період свого існування заклад змінив не лише місце перебування, а й багато назв: від технікуму по підготовці працівників культ-освітніх установ до коледжу культури і мистецтва. Та змінювалась не лише назва, а й новий ступінь в удосконаленні підготовки фахівців – вводились нові спеціальності, спеціалізації, удосконалювались навчальні плани і програми, запроваджувались нові інформаційні технології навчання, залучались досвідчені педагоги, розширювався контингент студентів. Саме про це та вклад у розвиток культури випускників училища і розповідає широкомістроване ювілейне видання.

81. Химинець, В.В. Інноваційна освітня діяльність [Текст] / В.В.Химинець. – Ужгород : Інформ.-видав. центр ЗІППО, 2007. – 364 с.

У книзі розглядаються актуальні питання інноваційного розвитку системи освіти, сутність і особливості інноваційних педагогічних технологій, інноваційної діяльності педагогів. Значна увага приділяється питанням становлення та змісту нових технологій навчання і виховання, готовності педагогічних працівників до впровадження інноваційних освітніх технологій з урахуванням сучасних пріоритетів освіти.

Книга адресується студентам, вчителям та керівникам загальноосвітніх навчальних закладів, методистам, викладачам вузів і, насамперед, інститутів системи післядипломної педагогічної освіти.

82. Хімічний факультет Ужгородського національного університету : 60-річчю хімічного факультету присвячується [Текст] / упоряд. О.О.Семрад; за заг. ред. В.Г.Лендела; М-во освіти і науки України, УжНУ. – Ужгород : Патент, 2007. – 144 с. : іл.

Видання присвячене ювілею хімічного факультету Ужгородського національного університету. Тут висвітлено коротку історію розвитку промисловості та освіти Закарпаття, організацію і становлення Ужгородського університету, виникнення хімічного факультету, історію та сучасний стан кафедр факультету, список найбільш авторитетних випускників-вчених та загальний список випускників факультету за період від створення факультету до наших днів.

83. Ходанич, Л.П. Урок як форма організації навчання рідної мови [Текст] : навч.-метод. посіб. для вчителів-словесників / Л.П.Ходанич, Т.Д.Гнаткович, Л.В.Андрела; ЗІППО. – Ужгород : Інформ.-видав. центр ЗІППО, 2007. – 152 с.

У методичній розробці розглядаються основні типи уроків, методи та прийоми, що ефективно використовуються вчителями загальноосвітньої школи під час навчання рідної мови в сучасній школі. Автори зупиняються на інноваційних технологіях, зокрема визначають типи нестандартних уроків рідної мови, а також пропонують зразки уроків для різних вікових категорій учнів.

Рекомендовано вчителям-словесникам.

84. Шапіро, Т.Л. Знайомство з англійською за допомогою римі [Текст] : вірші і навчальні матеріали для дітей найменших, для батьків, вчителів, школярів і студентів / Тетяна Лазарівна Шапіро. – Ужгород : Карпати, 2007. – 40 с. : іл. – Англ. та укр. мовами.

Збірник віршів і вправ призначений для вчителів англійської мови шкіл та дошкільних навчальних закладів, студентів педагогічних вищих навчальних закладів і батьків, які працюватимуть з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку. Вірші згруповано у тематичні блоки, відповідно до програми вивчення іноземної мови на початковому етапі.

85. Шманько, І.І. Про інтелектуальну власність вчителеві та учневі [Текст] : [навч. посіб.] / І.І.Шманько, М.І.Талапканич; М-во освіти і науки України, ЗІППО. – Ужгород, 2007. – 188 с.

Посібник розкриває зміст основних понять власності та інтелектуальної власності, еволюцію інтелектуальної власності, законодавство України в галузі інтелектуальної власності, значення інтелектуальної власності для економічного і культурного розвитку суспільства. Приведена інформація про педагогів Закарпаття – суб'єктів права інтелектуальної власності.

Рекомендовано вчителям та учням загальноосвітніх шкіл викладачам та студентам вузів, творчим працівникам.

86. Юннат-Ерудит 2006 [Текст] : матеріали проведення обл. заоч. конкурсу / редкол. : О.В.Геревич (голова) та ін.; Упр. освіти і науки Закарпат. обл. держ. адмін., Закарпат. обл. еколого-натураліст. центр учнів. молоді. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 48 с.

Видання пропонує учням та педагогам навчальних закладів області матеріали, що розкривають зміст та результати обласного заочного конкурсу «Юннат-Ерудит 2006».

87. A Kárpátok bűvöletében élt : Fodor István botanikus centenáriumi emlékkönyve [Текст]. – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 196 old. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 166) . – Угор. мовою.

Видання присвячене 100-річчю від дня народження патріарха закарпатської флористики Фодора Степана Степановича.

Збірка вміщує нариси з життя та діяльності професора. Тут також зібрані спогади співробітників та студентів С.С.Фодора про нього.

88. Holyk, S.V. English fundamental disciplines in theory : Theoretical Grammar, Theoretical Phonetics and History of the English Language [Текст] / S.V.Holyk, L.V.Rohach; Ministry of education and science of Ukraine, Uzhhorod national university, Departmen of english phylology. – Ужгород : Карпати, 2007. – 132 с. – Англ. мовою.

Посібник «Теоретичні аспекти фундаментальних дисциплін з англістики: теоретична граматика, теоретична фонетика та історія мови» (для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форми навчання) допоможе у поглибленні знань студентів з теоретичних дисциплін англійської мови з метою успішної підготовки до складання кваліфікаційного бакалаврського іспиту з основної іноземної мови.

Весь теоретичний матеріал розподілено за програмою підготовки до складання бакалаврського іспиту і відповідно до вимог викладання теоретичної фонетики, теоретичної граматики та історії англійської мови.

89. Hasznyuk, V. Dalbetanítás a magyar tannyelvű általános iskolák 1-4 osztálya számára : módszertani szaktanácsadó [Текст] / V.Hasznyuk; Kárpátaljai Megyei Pedagógus-Továbbképző Intézet Munkácsi Humán-Pedagógiai Főiskola. – Ungvár, 2007. – 76 с. – Угор. мовою.

Методичний посібник спрямований на допомогу вчителям у викладанні співу та музики в молодших класах загальноосвітніх шкіл.

КУЛЬТУРНЕ І МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ КРАЮ

90. **Небесник, І.І. Культурологія** : Образотворче мистецтво і художня освіта Закарпаття (ХХ століття) [Текст] : навч. посіб. / Іван Іванович Небесник; М-во освіти і науки України, Закарпат. худ. ін-т. – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2007. – 128 с.

У навчально-методичному посібнику вміщено матеріали для самостійного оволодіння студентами художнього вищого навчального закладу. Посібник присвячений образотворчому мистецтву і художній освіті Закарпаття в рамках курсу «Культурологія». Рекомендується студентам і викладачам мистецьких академій, інститутів, коледжів, учителям художніх шкіл та студій образотворчого мистецтва.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

91. **Словник журналіста** : терміни, мас-медіа, постаті [Текст] / заг. ред. Ю.М.Бідзілі; М-во освіти і науки України, УжНУ. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 224 с.

У словнику-довіднику розтлумачено понад 800 медійних термінів, уведено нові поняття, які останнім часом використовуються у ЗМІ, подано інформацію про важливі періодичні видання України в минулому й тепер, представлено впливові часописи, інформаційні агенції, радіо-, телеканали, а також уміщено біографічні довідки про відомих журналістів світу. Словник підготовлено авторським колективом викладачів кафедри журналістики Ужгородського національного університету, членами ГО «Медіаперспективи».

Видання розраховане на студентів, аспірантів, викладачів журналістики, для всіх, хто цікавиться історією, теорією та практикою медіа.

РОЗВИТОК МИСТЕЦТВА

Архітектура

92. Поп, Д.І. Путешествие по архитектурным памятникам Подкарпатской Руси [Текст] : [путівник] / Д.І.Поп, И.И.Поп; Carpatho-russian research center USA = Карпато-русский этнологический исследовательский центр США. – Ужгород, 2007. – 184 с. : ил. – Рос. мовою.

Видання представляє багату архітектурну спадщину Закарпаття як з найдавніших часів – замкові та інші оборонні споруди, церковні комплекси, у т.ч. особливу родзинку Закарпаття – дерев'яні церкви, так і споруди більш наближені до нас у часі (ХХ ст.), серед яких: адміністративні, конфесійні, приватні будови тощо.

Образотворче мистецтво

93. Данко-Шолтес Кристина [Образотворчі матеріали] : кат. персон. вист. / упоряд. Е.Левадська; тексти В.Зубача, Е.Левадської; Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін., Закарпат. музей нар. архіт. та побуту, Міжнар. асоціація незалеж. худож. «КЕТ» ім.А.Кашшая. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 16 с.

Художниця пронесла своє захоплення мистецтвом із дитинства, із прекрасної родини, в гостях у якої бували відомі митці, музиканти, письменники. Розвитку її таланту сприяли заняття у студії Золтана Баконія, де вона вперше пізнала радість основ мистецтва, навчилась любити свій рідний край, його неповторні пейзажі. Художниця малоє те, що відчуває, прислухаючись до своїх внутрішніх переживань. У неї виробився особистий стиль – розкішний, грайливий, заворожуючий.

94. Ерделі Адальберт = Erdelyi Adalbert [Образотворчі матеріали] : альбом / уклад., передм., кат. А.Ковача; вступ. ст. : М.Приймича, О.Приходько, Г.Рижової; пер. англ. М.Мельник; пер. з угор. Й.Балаж. – Ужгород = Uzhgorod : Вид-во О.Гаркуші = Publishing house of A.Harkusha, 2007. – 380 с. : кольор. іл. – Бібліogr. : С. 377-345. – Укр. та англ. мовами.

В альбомі репродукована значна частина творчої спадщини А.Ерделі (1891–1995), який відіграв важливу роль у становленні і розвитку закарпатської художньої школи. У своїх полотнах художник створив особливий, яскравий образний світ, який врає людям ХХІ ст. своєю невичерпною енергетикою.

95. Корж, Б. Вибране [Образотворчі матеріали] / Б.Корж, Л.Корж-Радько; передм. О.Гаврош-Погуляй; фото : В.Балега, М.Дорогович, О.Попов, С.Гудак; пер. англ. М.Сирохман. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 74 с. – Укр. та англ. мовами.

«Вибране» – мистецький проект, у якому одночасно співіснують і співрозкриваються індивідуальні творчі програми, найрізноманітніші тенденції і напрямки, що перетинаються і збагачують один одного.

Камінь і Лінія. Богдан і Людмила Коржі – у великому просторі українського мистецтва. Двоє вільних художників, які творять свою реальність – без натуралізму та надмірної конкретики. Попри зовнішню схематичність тут пульсуює життя, відчувається інтерес до всіх його проявів – від випадкової вуличної зустрічі до зацікавлення постатями історії та культури.

96. Малий Лувер : творче об'єднання [Образотворчі матеріали] : кат. / уклад. Е.Левадська; вступ. тексти : Ю.Ф.Глеби, Б.І.Кузьми, Л.Біксей, Е.Р.Левадської; Закарпат. обл. держ. адмін., Обл. упр. культури Закарпат. ОДА, Упр. у справах молоді та спорту Закарпат. ОДА. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – [б.п.] : іл.

Творчість молодих митців все яскравіше заявляє про себе як про всесторонньо, гармонійно розвинені особистості. Вони ризикують показати свій внутрішній світ, який він є: крихкий, дитячий, осяянний світломзоряних мрій. А ще цей світ сповнений дивовижністю відчуття часу, що стає абсолютом реальності життя – кольоровим, драматичним, чуттєвим, Божественим. У них, безумовно, є сердечність, і це – запорука чесності, вимогливості та відповідальності перед мистецтвом. Підтвердженням цього є чудові роботи юних митців, котрі представлені в даному виданні.

97. Митрик, М. Спасибі, земле, за твої щедроти! [Образотворчі матеріали] / Марія Митрик; Упр. культури Закарпат. ОДА, Закарпат. орг. Нац. спілки худож. України; передм. Л.Біксей. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – [16] с. : іл.

Знайти людей, відкритися світові своїми нехитрими, щирими думками – це, ймовірно, завжди було десь глибоко у підсвідомості мисткині. Подарувати глядачам комфорте для життя середовище, де позитив мистецтва згармонізував би сірість буденності, стало метою авторки. Численні твори художниці є не просто натюрмортами чи пейзажами, а гучними одами різно-барв’ю життя.

98. Пономаренко, Н.С. Фірмовий стиль як система візуальної ідентифікації [Текст] : метод. вид. для занять з дисципліни «Проектування» : спеціалізація «Графічний дизайн» / Надія Степанівна Пономаренко; М-во освіти і науки України, Закарпат. худож. ін-т. – Ужгород : Гражда, 2007. – 52 с. : іл.

«Фірмовий стиль» – одна з базових тем дисципліни «Проектування» спеціалізації «Графічний дизайн», завданням якої є ознайомлення з природою і функціями означуваного явища, причинами його появи та еволюцією. Теоретичний курс теми дає знання про фактори творення фірмового стилю, його структуру та носіїв. Широко розглядаються поняття товарного знака, його основні етапи розвитку та види, перелічується основні вимоги до проектувальників фірмових знаків, наведено взірець реферату, що допоможе студентам зробити власний аналіз фірмового стилю обраної компанії. Практична частина охоплює проектування для обраної студентом організації основних елементів фірмового стилю, представницької поліграфічної та рекламної продукції, подає послідовність процесу художнього формотворення, пропонує схеми побудови логотипів.

99. Приймич, М. Перед лицем твоїм : Закарпатський іконостас [Текст] / Михайло Приймич; вступ. сл. М. Сирохман. – Ужгород : Карпати : Гражда, 2007. – 224 с. : іл.

Книга написана на основі досліджень сакрального мистецтва Закарпаття XVII–XIX ст. її відомих на сьогодні писемних і фольклорних джерел. У праці викладено коротку історію Мукачівської єпархії зазначеного періоду та проаналізовано роль церковного проводу в формуванні мистецького середовища краю. Зроблено спробу систематизації та аналізу творів сакрального мистецтва, зокрема іконостасів, на тлі культурного розвитку історичного Закарпаття. Дається коротка характеристика творчості різьбярів та живописців, відомості про яких подаються вперше.

100. Сирохман, М. Ференц Ґогола = Gogola Ferenc (1897–1984) [Образотворчі матеріали] / М. Сирохман, А. Світлинець; передм. М. В. Приймича. – Ужгород : Гражда, 2007. – 28 с. : іл.

Твори художника Ф. Ґоголі несуть на собі відбиток естетики закарпатського села післявоєнного періоду, коли урбаністичні процеси, руйнуючи патріархальні традиції, привносили у народну культуру дещо міщанську солодкуватість. Саме це бажання творити гарне надає його живопису особливого простонародного забарвлення, і робить його одним із найцікавіших самодіяльних художників у закарпатському малярстві.

101. Цибере Василь Михайлович [Образотворчі матеріали] : кат. ювіл. вист. творів / Упр. культури Закарпат. ОДА, Закарпат. обл. об'єднання майстрів народ. мистецтва та самодіяльних художників. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 34 с. : іл.

Художній альбом, виданий до 75-річчя від дня народження художника, широко представляє його творчість: це пейзажі, архітектура, жанрові композиції, виконані в Карпатах, а також у Києві, Будапешті, Празі, Гельсінкі...

Митець завжди визначався активністю у громадському житті й нині у своїх поважні роках обіймає посаду заступника голови Закарпатського обласного об'єднання майстрів народного мистецтва та самодіяльних художників, а також очолює Мукачівський міський осередок цього об'єднання.

102. Dialog : Андрій Бокотей, Василь Роман [Образотворчі матеріали] : [кат. вист.] / текст М. Сирохмана; Закарпат. орг. нац. спілки художників України, Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 24 с. : кольр. іл.

Вперше на Закарпатті, завдяки ініціативі та активній організаторській роботі скульптора В. Романа, в Ужгороді (06.08.07–23.08.07) та Мукачеві (07.07.07–14.10.07) відбулася виставка творчості видатного закарпатця, художника скла, академіка А. Бокотея. Відвідувачі виставки побачили вироби художнього скла автора світового рівня. Вперше А. Бокотей експонувався разом з найближчими помічниками і учнями: А. Петровським, В. Мельничуком, К. Ганчаком, К. Гармасієм, О. Іванишином, Е. Тринцолін.

Музичне життя

103. «Верховино, мати моя...» : Пісенна творчість Михайла Васильовича Машкіна, документальні свідчення про митця та з історії фестивалю ім. Михайла Машкіна [Текст] / упорядкув. та передм. В. В. Кузана; Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 80 с. + Ноти.

М. Машкін відомий світові завдяки неофіційному гімнові Закарпаття – пісні «Верховино, мати моя». У пропоноване видання включено не тільки пісні Михайла Васильовича, але і спогади сучасників про нього, і кілька газетних матеріалів про фестиваль його імені, фестиваль, що встиг бути і обласним, і міжнародним, і всеукраїнським. У багатьох текстах є факти, що повторюються, але вони подані повністю, без жодних скорочень з поваги до авторів, частини з яких уже немає серед живих.

104. Матій, П.П. Криниця щастя : пісні [Текст] / Петро Петрович Матій, Василь Степанович Габорець; вступ. сл. В.Густі. – Ужгород : Карпати, 2007. – 172 с. : іл. + Ноти.

Творча співдружність тонкого лірика, поета-пісняра, засłużеного працівника культури В.Габорця і воїстину народного співака – народного артиста України, композитора П.Матія має досить тривалу біографію, їхні пісні і серенади ось уже багато літ звучали і продовжують звучати із багатьох сцен України, близького та далекого зарубіжжя. Пропонована збірка несе до читача цілий сад пісень цих двох талановитих авторів, яких об’єднує не тільки величава Тиса, а насамперед – глибока повага до отчої землі, до батьківського і материнського обійстя, до споконвічних традицій рідного краю.

Адресована професійним і самодіяльним виконавцям, шанувальникам сучасної ліричної пісні.

105. Матій, П.П. «Твоя рука в моїй руці...» [Текст] : пісні / П.П.Матій, Ю.С.Чорі; вступ. сл. П.Рака; передм. В.Кузана. – Ужгород : Карпати, 2007. – 88 с. + Ноти.

Видання пропонує читачам плід співпраці композитора, народного артиста України П.Матія і письменника, фольклориста Ю.Чорі. Пісні, які творилися десятиліттями, нині постійно звучать із сцен усіх куточків нашого Закарпаття зокрема і України в цілому. А якщо пісня звучить – значить, вона затребувана, значить, вона жива, значить – вона відчулює в умах і серцях вдячних слухачів тими непревершеними почуттями, заради яких і твориться поезія і музика.

Збірка адресована професійним і самодіяльним виконавцям, широкому колу шанувальників сучасної ліричної пісні.

106. Панцо, В.С. Люблю свій край [Текст] : вибрані хорові твори, обробки нар. пісень та аранжування муз. творів / В.С.Панцо; Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін., Упр. інформації та зв'язків з громадськістю Закарпат. обл. держ. адмін. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 160 с. + Ноти.

До авторської збірки пісень увійшли хорові твори на вірші поетів Закарпаття, переклади та обробки українських, російських, русинських, словацьких, угорських народних та авторських пісень для різних типів і видів хорів.

Для художніх хорових колективів та вокальних ансамблів, студентів мистецьких навчальних закладів.

107. Піров, І.В. Сяє в кольорах весна [Текст] : зб. авт. муз. творів / І.В.Піров; вступ. сл. П.Матія. – Ужгород: Карпати, 2007. – 248 с. + Ноти.

Нова збірка авторських пісень мукачівського педагога, яскравого організатора художніх колективів Івана Пірова продовжує його творчий доробок, який відзначається сучасним авторським баченням музики та сюжету і який уже вилився у попередні книги митця із міста над Латорицею: «Співаю рідному краю» (2003 р.), «Ми – діти Срібної Землі» (2005 р.), «Пам'ять і відродження» (2006 р.). Усі твори, які увібрала дана збірка, адресовані дитячим, студентським, художнім народним та професійним колективам, які прагнуть долучитися до сучасного музичування і водночас до народних музичних традицій.

108. Попович, В.В. Школа музичного дивосвіту : У Великобічківській музичній школі – подвійний ювілей [Текст] : нарис / В.В.Попович; передм. Ю.Глеби. – Ужгород : Карпати, 2007. – 104 с. : іл.

Створення першої державної дитячої музичної школи у Великому Бичкові на Рахівщині (у вересні 1951 р. як філіалу Солотвинської ДМШ, а з вересня 1966 як самостійної) стало видатною подією у культурному житті цього гірського району Закарпаття. Для дітей відкрилися двері у прекрасний дивосвіт музики. Ця подія була важливою не тільки для бичківців, а й для дітей навколоїшніх сіл і присілків, де згодом були відкриті філії музичної школи і бажаючі навчатися грі на різних інструментах отримали можливість здобути початкову музичну освіту.

Про джерела і витоки, про вчителів і учнів, про тих, хто починав і сьогодні продовжує передавати дітям любов до прекрасного, – розповідь заслуженого працівника культури України В.В.Поповича, яка приурочена до 55-річчя від часу заснування у селищі філіалу Солотвинської музичної школи та 40-річчя Великобічківської дитячої музичної школи.

109. Раховська, Т., Раховський С. Два серця [Текст] / Тетяна Раховська, Сергій Раховський; передм. В.Поповича. – Ужгород : Карпати, 2007. – 62 с. + Ноти.

Альбом презентує пісні, які прозвучали зі сцен найпрестижніших вітчизняних і зарубіжних фестивалів і конкурсів, ними захоплювалися слухачі і щедро обдаровували визнанням найприємливіші журі. Причина проста: вони сучасні за звучанням, маючи за основу невичерпні музичні народні традиції, і в той же час близькі своїми настроями і тематикою і молодому, і старшому поколінням.

110. Теличко, В.Ф. Музичний всесвіт Євгена Станковича [Текст] / В.Ф.Теличко; пер. англ. О.І.Панько. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 24 с. : іл. – Укр. та англ. мовами.

Видання висвітлює віхи творчості видатної постаті сучасної музичної культури, уродженця Закарпаття – Євгена Станковича. У творчому портреті композитора твори майже усіх музичних жанрів і у кожному без винятку музичному жанрі митець проявив себе етапним новатором, надзвичайно яскравим і талановитим композитором, сміливим експериментатором і глибоким знавцем світової та вітчизняної традицій.

111. Турянин, Ф.В. Співай, Верховино [Текст] / Ф.В.Турянин. – Ужгород : Ліра, 2007. – 116 с. + [Ноти].

До збірки увійшли пісні на слова закарпатських поетів П.Скунця, І.Чопея та В.Пагірі, народні та пісні січових стрільців в обробках для різних типів хорів та ансамблів, з додатками про авторів слів та музики, що працювали в цьому жанрі. У додатках також подані короткі анотації до хорових творів, рекомендовані диригентські схеми різних розмірів.

Збірка адресована керівникам хорових колективів, студентам та викладачам музичних навчальних закладів для практичної роботи, любителям хорового співу.

Театр

112. Закарпатський обласний державний український музично-драматичний театр : 60 років [Текст] / В.Руснак, В.Кобаль, О.Гаврош; відп. за вип. А.Рошко; М-во культури і туризму України, Закарпат. ОДА, Упр. культури Закарпат. ОДА. – Ужгород : Ужгород. міська друк, 2007. – 32 с. : кольор. іл.

Багаторічна історія ужгородського театру багата як видатними постатями, так і знаковими виставами. Адже підвалини театру заклав патріарх театрального мистецтва – славетний Микола Садовський, його працю продовжили О.Загаров, Ю.-А.Шерегій та Є.Шерегій, М.Аркас та ін.; режисерські задуми на сцені втілювали талановиті актори – саме про них і розповідає широкоілюстроване ювілейне видання.

Прикладне мистецтво

113. Жеграй, Л. Таємниці зелен-дивосвіту : кн. для малят і батьків [Текст] / Л.Жеграй. – Ужгород : Карпати, 2007. – 96 с. : іл.

Пропоноване видання адресоване і дітям, і батькам, а ще вчителям, зрештою, усім, для кого природа є постійним джерелом натхнення, хто прагне із квітів, листя, інших природних матеріалів власноручно створювати неповторні картини.

Матеріали даного авторського проекту апробовані упродовж п'ятнадцяти років на заняттях з фітодизайну «Природа і фантазія», які проходять в Ужгородському палаці дітей та юнацтва.

ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ. ФОЛЬКЛОР.

Літературне життя

114. Бедзир, Н.П. Русская постмодернистская проза в восточно- и западнославянском литературном контексте [Текст] : монография / Н.П.Бедзир. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 472 с. – Библиогр. : С. 426-468

У центрі уваги видання – творчість письменників В.Пелевіна, В.Сорокіна, Т.Толстої, П.Крусанова, Ю.Андрюховича, Ю.Іздрика, М.Гретковської, І.Топола, П.Віліковського, А.Гльобуса та багатьох інших. На основі співставлення російської, української, польської, словацької, чеської та білоруської постмодерністської прози (1960-ті 2000-ті рр.) визначені вектори розвитку постмодернізму, його стильова, жанрова динаміка, перспективи художньої стратегії.

Книга призначена вченим-філологам, викладачам російської та зарубіжної літератури, студентам філологічних спеціальностей.

115. Кузан, В. Кожен вірш – це частина моого життя... [Текст] / Василь Кузан; бесіду вели: М.Дочинець, А.Любка, В.Шкіря. – Мукачево : Карпат. вежа, 2007. – 48 с. : іл. – (Домінія слова: портрети-інтерв'ю).

В.Кузан, «поет європейської культури», як сказав про нього Дмитро Кремінь, і водночас талановитий пісняр, самобутній публіцист і організатор-промоутер популярних фестивалів, – розмірковує над долею країнової культури, окреслює роль і місце в ній митця, оцінює сучасний літпроцес, виказуючи оригінальне власне бачення подій і тенденцій у нинішньому суперечливому світі.

116. Пагиря, В.В. Відлуння минулого і сучасного
[Текст] : рец., дослід. та літературознавчі ст. / В.В.Пагиря. –
Ужгород : Гражда, 2007. –100 с.

У пропонованій збірці подано рецензії автора на низки книг істориків і літераторів Мукачева, а також відгуки читачів про попередні видання автора.

117. Пагиря, В.В. Листування – шлях пошуку і знахідок [Текст] / В.В.Пагиря; передм. Ф.Іванчова. – Ужгород : Гражда, 2007. – 80 с.

У виданні подано листи земляків і до земляків про літературні зв'язки закарпатців з пряшівчанами. Пошуки і знахідки через листування відображають 80-ті роки минулого століття, коли радянський час відмірав і література краю набирала нової ходи.

118. Пагиря, В. «Мене веде поклик пізнання...»
[Текст] / Василь Пагиря; [інтерв'ю провів М.Дочинець]. –
Мукачево : Карпат. вежа, 2007. – 128 с. : іл. – (Домінія слова: портрети-інтерв'ю. Кн. № 3).

Старийшина літературного корпусу Закарпаття, відомий краснавець, з висоти свого 85-річчя розмірковує про свої житейські університети, про перипетії історії і сучасності, про секрети щасливого творчого довголіття.

Автор публікує також листування з друзями, де висвітлюються маловідомі факти у літературному русі та історії краю.

119. Ребрик, Н.Й. Література народовеџтва і Чину на українському Підкарпатті в першій половині ХХ століття
[Текст] / Наталія Йосифівна Ребрик; УжНУ, Наук.-дослід. ін-т україністики ім.М.Мольнара. – Ужгород : Гражда, 2007. –220 с.

У монографії осмислюється література українського Підкарпаття першої половини ХХ ст., історичні умови її розвитку та витворення двох напрямів, об'єднаних патріотичним духом, але відмінних за ідейно-естетичними ознаками літератури народовеџтвого напряму –на основі творчості А.Волошина, І.Невицької, Ю.Станінця та літератури Чину – на основі поезії С.Сабола-Зореслава й І.Рошка-Ірлявського. Автор аналізує самобутність кожного з означених напрямів, їх ідейно-естетичні програмні настанови, роль в історії розвитку літератури краю вище зазначених письменників та їх місце в загальноукраїнському літературному контексті.

Досліджуються функціональне значення народовеџтвої літератури й літератури Чину в сучасності та історичній перспективі.

120. Рекіта, В.І. Історія Закарпаття : у творчій спадщині Василя Гренджі-Донського [Текст] : 110-й річниці від дня народж. великого сина Срібної Землі Василя Гренджі-Донського та героям Карпатської України присвячується / Віктор Іванович Рекіта; передм. В.Задорожного; М-во освіти і науки України, УжНУ, Іст. ф-т, Каф. історії України. – Вид. друге, перероб., допов. – Ужгород : Гражда, 2007. – 112 с.

Пропоноване видання це ще один крок в осягненні значного творчого доробку письменника В.Гренджі-Денського, зокрема висвітлення історії Срібної Землі у його творах. Автор прагне виступати неупередженим дослідником, виявляючи історичну правду і вписуючи золотими літерами в пантеон українських визвольних змагань ХХ ст. ім'я великого сина Срібної Землі.

121. Салига, Т.Ю. Петро Скунць : Всесвіт, гори і він [Текст] / Т.Ю.Салига. – Ужгород : Гражда, 2007. – 120 с.

Статті, вміщені у цій книзі, не передбачалось друкувати разом. Та несподівано Петра Скунця не стало – залишилась його могутня творчість і спогади наших душ. А ще – в періодичних виданнях розсипано адресовані письменникові згадки, відгуки, рецензії, статті. Є окремі книги та дисертації. Звісно, час писатиме його портрет найправдивішим словом. А сьогодні свою трійцю статей, що з'явилися у різний час, об'єднує в маленьку книжечку пам'яті про великого поета і велику людину Т.Салига.

122. Салига, Т.Ю. Франко – Каменяр [Текст] / Тарас Юрійович Салига. – Ужгород : Гражда, 2007. – 128 с.: іл.

Автор пропонує читацькій увазі статті, що недавно (2006 р.) з'явилися у періодичній пресі як заперечення поширюваної надуманої тези «Франко – не каменяр!» Публікуємо їх під всенародною назвою «Франко – Каменяр!» Замість післямови друкуюмо уривок тексту видатного українського художника І.Труші «Іван Франко і наша суспільність», який він дев'яносто п'ять літ тому оприлюднив у газеті «Діло» (18 вересня 1912 р.) у зв'язку з тогочасними нападами на поета. На жаль, як і тоді (в даному випадку І.Трушеві), так і сьогодні доводиться спростовувати фальшиві «концепції франкознавства».

123. Фенцик, М.І. Син зелених Карпат : вивчення творчості Юрія Мейгеша в загальноосвітній школі [Текст] / М.І.Фенцик, О.В.Клімова, Т.С.Подолей; М-во освіти і науки України, ЗІППО, Каф. методики викладання суспіл.-гуманітар. наук. – Ужгород : Гражда, 2007. – 180 с. : іл. – (Шкільна серія. Вип. 13).

Метою пропонованого видання є глибше вивчення та узагальнення знань про творчий доробок Ю.В.Мейгеша, пропозиції щодо проведення уроків літератури рідного краю по творчості цього закарпатського письменника, ознайомлення з невідомими і маловідомими творами нашого земляка і їх публікація з метою не лише підтримки інтересу до життя й діяльності Ю.Мейгеша, але й з бажанням вшанувати пам'ять про нього і глибокою вдячністю за все створене ним в літературі, мистецтві та педагогіці.

124. Фенцик, О. «...Життя я не проспав, щось залишилось людям...» : вивчення творчості Юрія Мейгеша в загальноосвітній школі [Текст] / О.Фенцик; М-во освіти і науки України, ЗІППО, Каф. методики викладання суспіл.-гуманітар. наук.; передм. П.Ходанича. – Ужгород : Гражда, 2007. – 220 с. : іл. – (Шкільна серія. Вип. 12).

У книзі мова йде про світ Юрія Мейгеша, одного з найвизначніших письменників нашого краю другої половини ХХ ст. Герої його оповідань, повістей і романів – закарпатці від землі, від плуга, вони черпають силу й наснагу на предківських ґрунтах, у батьківських садах незалежно від того, чи продовжують жити в селі, чи переселились до міста, а чи опинилися в заокеанському мегаполісі. Характерною ознакою творчого інтересу письменника від перших повістей до останнього роману «Одіссея залиблених» є філософське заглиблення в суть людського буття у всіх його вимірах. Звідси й прискіпливий інтерес до психології, соціального життя, історії рідного краю.

Художня література

125. Бонь-Якубишин, М.С. Але [Текст] : поезія / Мар'яна Степанівна Бонь-Якубишин; передм. Н.Ребрик. – Ужгород : Гражда, 2008. – 80 с.

Друга поетична книжка авторки – це достойний «збір сил» і серйозний розгін у Храм Мистецтва Слова, їй є що посутнього сказати світу. Поетка, віддаючи шану героїці й жертвенності минулого, борючись з байдужістю й цинізмом сучасності, – у пошуках висоти майбутнього. Вона свідомо обрала свій шлях і торус його щоденно і вперто.

126. Бронтерюк, П. Життя мое – мое багатство /
П.Бронтерюк, М.Ряшко. – Ужгород : Гражда, 2007. – 94 с. : іл.

Герой художньо-документальної оповіді – легендарний полковник міліції у відставці П.І.Бронтерюк із села Кваси на Рахівщині – людина інтелігентна, юрист, безмежно доброзичливий, у поважних літах чоловік. Водночас – твердий і незламний там, де йдеться про відданість обраному шляху, принципи та моральні засади. До загальнолюдських заповідей, за якими живемо, цей, умудрений життям і професійною роботою чоловік ддав ще одну, свою: «Не бійся!». Просто тому, що ніколи, навіть у найважчих, найнебезпечніших ситуаціях, ніколи не роздвоювався «на себе і страх».

127. Бухало, В.П. На околиці літа [Текст] : сонети /
В.П.Бухало. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 64 с.

Багато хто відкрив для себе цього щирого, образного поета ще на початку 70-х. Вимогливий до слова, він не поспішав, як інші, публікувати кожен написаний рядок, не стукає у спілчанські двері – не за високими ж порогами починається поезія. «Як імено, вона завжди зі мною», – зізнається автор. Й сонети перекочують – це справді так.

128. Валтон, А. Батьківське щастя [Текст] : (новели, мініатюри, поезії, афоризми, казки) / А.Валтон; з естон. переклали : М.Антоненко, І.Петровцій. – Ужгород, 2007. – 164 с.

Твори відомого класика естонської літератури Арво Валтона стають доступними українському читачеві за допомоги збірників перекладів, що уже декілька років поспіль виходять в Ужгороді. Цього разу читачі мають змогу познайомитися із широким спектром різних літературних жанрів із доробку письменника: новелами, мініатюрами, поезією, афоризмами, казками.

129. Варга, О. Пробудження [Текст] : поезія / О. Варга;
вступ. сл. К.Бідзілі. – Ужгород : Гражда, 2007. – 32 с.

Любов, кохання та доброзичливі відносини можуть змінити цей світ – така головна ідея звучить у сміливих, пронизаних коханням, бажанням бути коханою та віддавати те саме почуття у поезіях молодої поетеси.

Висловлюючи емоції у віршах, вона дає змогу замислитися про все те прекрасне, яке оточує кожного з нас, та про миті зі свого життя, які ми не помічаємо.

130. Галас, В.В. Звичайне диво [Текст] : вірші для дітей / В.В.Галас. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – 44 с. : іл.

Звичайне диво Божого світу змальовує в поетичній формі для юних читачів закарпатський поет Василь Галас.

131. Галас, В. Зірка Божа [Текст]: вірші для дітей / В.В.Галас. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – 32 с.

Добірка віршів – нове ліричне звернення поета до своїх юних читачів. Автор запрошує їх у вічний світ природи, чарівний світ краси, любові й добра, головною в якому є Людина.

132. Галас, В.В. Перлове намисто [Текст] : вірші для дітей / В.В.Галас. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – 28 с. : іл.

Нова збірка закарпатського поета торує дорогу до юного читача. Нові вірші, нанизані у «Перлове намисто», митець пропонує увазі дітей та їхніх родин.

133. Галас, В.В. Поцілунок метелика [Текст] : вірші для дітей / В.В.Галас. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – 28 с.

«Поцілунок метелика» – наступна книжка для малят, яку пропонує поет Василь Галас.

134. Горянка, Т. Мрія [Текст] : вірші, оповідання / Т.Горянка; худ. оформлення М.Сороки. – Ужгород : IBA, 2007. – 60 с. : іл.

У своїй першій книжечці автор намагається дестукатись до сердець маленьких читачів, прищепити їм любов до ненаймені України, рідної природи, пробудити прагнення робити добро, зміцнити віру в Господа.

135. Гостиняк, С. З історії самооборони : вибрані поезії [Текст] / С.Гостиняк. – Ужгород : Timpani, 2007. – 304.

Книгу склали вибрані поезії одного з найвидатніших представників сучасної української літератури Словаччини – Степана Гостиняка, уродженця села Збудський Рокитів Гуменського округу Пряшівського краю, історика й філолога, відомого музеїного працівника у Свиднику, поета, що ще юнаком стрімко ввійшов у літературу на зламі 50-60-х років ХХ століття, й активно трудиться в ній досі, сягнувши рівня загальноукраїнського та світового поетичного мистецтва.

136. Грицан, Т. У сяйві сакур [Текст] : поезії / Т.Грицан. – Ужгород : Карпати, 2007. – 96 с.

Нова поетична збірка авторки – це знову глибоко інтелектуальні, відверті роздуми нашої сучасниці про те, як живеться на цій Землі душі неспокійній, небайдужій, як бути серед світу правди і неправди, любові й ненависті тим, для кого ці почуття не декларація, а спосіб утвердження передусім себе самих.

Віра і надія – ось що сповідує автор.

137. Густі, В. Кого я знав, кого люблю [Текст] : спогади-есеї / Василь Густі. – Ужгород : Карпати, 2007. – 160 с : іл.

До видання увійшли спогади-есеї про колег-письменників, з якими перетиналися життєві й творчі шляхи автора, єднали прагнення примножити духовні набутки краю. Відійшовши у Вічність, вони, наголошує В.Густі, залишаються з нами своїми творами. Проте хотілося б, аби читач знав, якими були письменники у житті – із повсякденними турботами, радощами, вчинками.

Книга спогадів безсумнівно цікава для молодих літераторів, учителів-філологів, бібліотекарів і адресована широкому загалу читачів.

138. Джинсове покоління [Текст] : пострадянська література Закарпаття : альм. прози і поезії / укладач М.Рошко. – Мукачево : Карпатська вежа, 2007. – 348 с.

Пропонований читачам літературний альманах – перша в історії Закарпаття збірка прози і поезії сучасних письменників краю, як уже визнаних майстрів середнього, «джинсового», покоління, так і багатообіцяючих юних дебютантів, представників так званого комп’ютерного покоління.

139. Жива пам'ять : 62-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні присвячується [Текст] / упоряд. : О.Н.Писарєва, С.П.Чеботарьов. – Ужгород : Ліра, 2007. – 268 с. : іл.

У книзі вміщені спогади тих, хто пережив страшні роки Великої Вітчизняної війни. Це люди різних національностей, колишні воїни Радянської Армії, що боролися з запеклим ворогом людства – фашизмом, це і ветерани-добровольці, вихідці із Закарпаття, які з власної волі пішли в чехословацький корпус Людвіка Свободи або добровільно записалися до лав Радянської Армії після визволення Закарпаття від окупантів. Це і жертви голокосту, що втратили усіх своїх рідних, а самі чудом уціліли від знищення. У книжці говорять про себе і учасники ліквідації катастрофи на Чорнобильській АЕС.

140. Зварич, Г. Обдурені всіх країн, єднайтесь! [Текст] : гумор та сатира / Г.Зварич. – Ужгород: Карпати, 2007. – 72 с. : іл. – Укр. та рос. мовами.

Цьому окремому виданню гумористичних творів автора (інженера за фахом) передувала її збірка карикатур «Гримаси життя» і окремий розділ «Голь на выдумку хитра» у книзі «Антигерой нашого времени». Пам'ятається, свій усміхнений погляд на наше сьогодення автор пояснювала просто, цитуючи відомий вислів П'єра Бомарше: «Я поспішаю посміятися над усім, інакше мені довелось б заплакати».

До нової поетичної і прозової збірки увійшли усмішки, байки. Збірка проілюстрована авторськими карикатурами.

141. Іваньо, Я. Фрагменти [Текст] : [поезія] / Я.Іваньо. – Ужгород : Ліра, 2007. – 208 с.

Це друга збірка поета. Прагнучи розкрити таємниці Всесвіту, автор водночас намагається осiąгнути істину буття, земного світу, людини, її душі і природи.

Поезії збірки – це глибокі філософсько-культурологічні екскурси, це дивосвіт, у якому зустрічаються душі тих, що вже відійшли, і живі, щоб віднайти гармонію світу.

142. Ісаєвич, І. Словоскип [Текст] : вибрані поезії, переклади / Іван Ісаєвич; передм. В.Густі. – Ужгород : Вид-во В.Падяка, 2007. – 132 с. : фото.

Третя поетична збірка самобутнього автора приємно вражає жанровою та тематичною розмаїтістю, прагненням звеличити світ карпатської природи та осмислити світ людської душі. На читача чекає зустріч з новими поезіями сучасного закарпатського автора та з кращими зразками з його попередніх книжок «Вересневінь» та «Осіння сюїта».

143. Косинова, Ж. Цвет неба [Текст] : стихотворення / Ж.Косинова. – Ужгород : Лира, 2007. – 72 с. – Рос. мовою.

Ніжна лірика розкриває споконвічні проблеми досягнення гармонії жіночої душі. Вірші поетеси – це бачення прекрасного в природі, пошуки кохання та перші розчарування, повернення до джерел духовності слов'ян та християнської моралі.

144. Кудрявская, Л. За радугой [Текст] : [стихи] / Людмила Кудрявская. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 82 с. – Рос. мовою.

Життя і смерть завжди поруч і як би людині не було тяжко, коли близька йому душа покидає земний світ, – якщо вона залишається в його пам'яті, легше пережити сумну подію. Саме ця думка – основна у новій збірці поетеси – сумній, але світлій книжці.

145. Кудрявская, Л. Зуб папуаса, или Кудрявчики-2 [Текст] / Людмила Кудрявская; іл. Л.Луцкера. –Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 145 с. : іл. – Рос. мовою.

Автор, хоч він і не людожерського племені, давно вже (четверту книгу) гострить зуби на окремі й разом узяті неоднозначні явища нашого сьогодення. Коротше кажучи, йому по зубах і сатира, і гумор...

А що таке «зуб папуаса», читач довідається з відповідного «кудрявчика» збірки цих іронічних віршів.

146. Кудрявская, Л. Панамка из Панамы [Текст] : [омонімі у віршах (для дітей мол. і серед, шк. віку)] / Людмила Кудрявская; худож. Н.Хухра. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 60 с. : іл. – Рос. мовою.

Що таке омонімами, знають навіть не всі дорослі. І, можливо, так ніколи й не дізнаються. А ось у дітвори є шанс дізнатися – варто лише прочитати цю книжку. Тому що у пропонованій збірці не просто вірші. Над кожним із них дитина замислиться: як так – слово одне, а означає воно і одне, і друге, і третє... Адже омоніми – хитрі слівця!

147. Кухта, В. Гуцульський Париж [Текст] : поезії / Василь Кухта. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 232 с.

До книги увійшли вибрані вірші поета з його попередніх збірок «Дрібка солі» (1989); «Верхи сліпучі» (1992); «Гуцульські душі» (1994); «Тисові пороги» (2000); «Гуцульський князь» (2001); «Пава повстання» (2004), а також нові твори.

148. Лемко, Й. Заспівайме в'єдно [Текст] / Йосип Лемко. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2007. – 136 с. – Ру-син. та укр. мовами. + Ноти.

Книжка містить вірші, приказки порівняння, автобіографічну поему «Сумні часи» та добірку нарисів «Позиція», в якій розкривається позиція автора як депутата Закарпатської обласної ради (1990–1994) щодо становлення державної незалежності України.

149. Леся Українка = Leszja Ukrajinka. Вибрані поезії [Текст] = Válogatott versei / Леся Українка; упоряд. та авт. передм. Л.Балла; пер. Л. Балли та ін.; худож. П.Балла. – Ужгород : Карпати, 2007. – 256 с. : іл. – Укр. та угор. мовами.

Лесю Українку, чий вірші публікуються в даній книзі, автор передмови називає «першою дамою української поезії». Ці перли поезії вперше йдуть до читача двома мовами – українською і угорською. Вони адресовані передусім учням шкіл з угорською мовою навчання, а також широкому колу читачів, які цінують вітчизняну літературу класику.

Книга ілюстрована репродукціями картин ужгородського художника Павла Балли, який створив великий цикл полотен, присвячених видатній поетесі.

150. Лустиг, К. Время и люди [Текст] / Карл Лустиг; Закарпат. Благотворит. обл. фонд «Хесед Шпира». – Ужгород : Изд-во В.Падяка, 2007. – 92 с. : ил.

Книга розповідає про єврейську общину Закарпаття – її заснування, становлення, розвиток. Особливо детально автор зупиняється на періоді Голокосту, в результаті якого община втратила надзвичайно багато людей. Трагедія народу проникливо розкривається через призму доль окремих яскравих представників общини краю.

Видання книги зініційовано Закарпатським Благодійним обласним фондом «Хесед Шпіра» – авторитетним культурно-національним представництвом єврейської общини Закарпаття.

151. Мальцовска, М. Зелена фатаморгана [Текст] : новела/ Марія Мальцовска; спередсло во В.Падяка; малярка А.Гаёва; языкова редакторка А.Плішкова. – Ужгород : Видавательство В. Падяка, 2007. – 148 с. : іл. – Русин. мовою.

Популярна сучасна русинська письменниця Словаччини Марія Мальцовська, лауреат премії ім.Александра Духновича, приходить до читачів із психологічною новелою. Через реалістичне зображення життя однієї родини авторка піднімається до філософського осмислення буття цілого народу.

152. Матієк, О. Моя любов [Текст] : поезія / О.Матієк; післяслово С.І.Світлик; худож. О.Довженко. – Ужгород : Гражда, 2007. – 60 с. : іл.

Поезії пропонованої збірки суголосні нашому сьогоденю, але найбільше вони звернені до ровесників авторки. Дівчина розкриває для себе світ, хоче пізнати глибину справжнього кохання, хотіла б оминути фальш і лицемірство, брехню і зраду, які зустрічаються в житті. Юна поетка випробовує себе в сучасному, такому шаленому, невдосконаленому світі.

153. Меденці, М.В. Три сонечка [Текст] : вірші для дітей дошк. та мол. шк. віку / М.В.Меденці; іл. О.Ладижець. – Ужгород : Карпати, 2007. – 40 с. : іл.

Нова книга віршів для дітей – про те, що навколо нас, і про тих, хто поруч з нами: бджілку, їжачка, корівку... Маленький читач відкриє великий світ природи і людей, навчаючись при цьому повазі до них, чесності, доброти і, звичайно, відкриватиме світ з посмішкою, бо як без неї дітям?

154. Меденці, М. Цуценя вибирає друзів [Текст] : оповід. для дітей / М.В.Меденці; худож. оформленл. : О.Боднар-Баранова, І.Баранов. – Ужгород : Патент, 2007. – 24 с. : іл.

Книжка познайомить юних читачів з пригодами милого цуценятка, з його друзями. Оповідання, як і інші твори М.Меденці, вчать добру і любові до всього живого на землі. Книга може зацікавити дітей молодшого шкільного віку, а також будь-кого, хто є небайдужим до тварин – братів наших менших.

155. Між Карпатами і Татрами [Текст] : зб. пер. студ.-словакістів Ужгород. нац. ун-ту. Вип. 6 / упоряд. Т.Ліхтей. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2007. – 56 с. : іл.

До збірника увійшли переклади окремих листів з нарису Богуша Носака-Незабудова «Листи з незнайомої країни до Л...», виконані студентами-словакістами УжНУ М.Бабич, О.Перестою, М.Абелль, К.Демидчук, М.Смоленяк, К.Селменською та М.Стрічком.

156. Мудранинець, І. Нарис життя заводу : ВАТ «Ільницький завод механічного устаткування» [Текст] / І.Мудранинець. – Ужгород : Патент. – 236 с. : іл.

Це перша спроба художньо-документального опису буття майже піввікового проміжку часу підприємства ВАТ «Ільницький завод механічного устаткування».

Видання розповіТЬ про проблеми і здобутки підприємства, про його колектив, який вистояв в усіх складностях буття минулого та нинішнього часу.

157. На крилах добра і любові [Текст] : альм. дит. творчості / вступ. сл. Ю.Глеби; Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін., Закарпат. обл. б-ка для дітей та юнацтва. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 64 с. : іл.

До видання увійшли поетичні, прозові твори та малюнки юних читачів бібліотек Закарпаття. Усі вони – переможці всеукраїнських та обласних конкурсів дитячої творчості.

Видання розраховане на юних читачів, працівників бібліотек, вчителів, усіх шанувальників українського слова і живопису.

158. Пагиря, В. Де шумлять смереки [Текст] : роман / Василь Пагиря. – Мукачево : Карпат. вежа, 2007. – 96 с.

Пропонований читачам історико-етнографічний роман розповідає про перші повоєнні роки на Верховині.

159. Петровцій, И. Йсе – ese [Текст] / Иван Петровцій. – Ужгород, 2007. – 560 с. + 14 с. вкл. іл.

Збірник містить публіцистичні роботи письменника, а також спогади про його життя, вміщені до нього і декілька прозових праць та листів його (нині покійної) дружини Валентини Петровцій.

160. П'єси [Текст] / Пер. Ю.Чорі. – Ужгород : IBA, 2007. – 196 с.

У збірнику вперше українською мовою подаються віршовані прозові тексти чотирьох зарубіжних драматичних творів, перекладених на замовлення театру: Є.Гелтої «Німий лицар» – з угорської, І.А.Крилов «Підщипа, або Трумф» – з російської, М.Дярфаши «Лазівка» – з угорської, Д.Папгаргай «Нatalka – королева пішохідного острова» – із серболужицької.

Репертуар збірника розрахований на професійний і самодіяльно-народний театри, а також драматичні гуртки.

161. Пирин, В. Бумеранг [Текст] : повість / В.Пирин. – Ужгород : Гражда, 2007. – 96 с.

Картини повоєнного життя прикарпатського села, визвольних змагань за незалежність України, проблематика духовних пошукув головного героя, що знаходить дорогу аж до будійського монастиря Тибету – така канва, на тлі якої розгортаються події повісті.

162. Пішко, В. Ти – Юлія [Текст] : вінки сонетів / В.Пішко. – Ужгород : Гражда, 2007. – 36 с. : іл.

Вінок сонетів – оригінальна і щира рефлексія на політичне життя України. Автор не приховує своїх симпатій, але й не ідеалізує ліричну геройню: схвильовано-цирі почуття без фальші й солодкуватості, захоплення величчю й значимістю Помаранчевої революції, здійсненої такими людьми, як і ти сам, бажання внести власну лепту в до болю і відчаю чекану Перемогу, бо ж вона, Перемога, неодмінно приведе до утвердження України на карті світу і в душі кожного українця.

163. Повх, Л. Школярі-школярики [Текст] : вірші для дітей мол. шк. віку / Лідія Повх; худож. М.Ходанич. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 49 с. : іл.

Книжка побудована у формі веселих, захоплюючих розповідей про шкільні будні. В основі книжки – календар навчального року, тому вона може стати в пригоді як учням, так і вчителям, що готують шкільні свята.

164. Розкута, Г. Літо сподівань [Текст] : поезія для дітей / Г.Розкута. – Ужгород, 2007. – 78 с.

До четвертої збірки авторки увійшов віршований твір «Літо сподівань» для дітей середнього шкільного віку, а також цикли віршів «Політична школядя» і «Усміхнись».

165. Розкута, Г. Стежинами долі [Текст] / Г.Розкута. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – 80 с.

До нової збірки закарпатської поетеси ввійшли три поеми «Неземна любов», «Стежини долі» і «Мак при дорозі», які об’єднує спроба змалювати словом різні стани душі ліричної героїні – нашої сучасниці.

166. Самойлович, О. Юность – Отчизне [Текст] : док. повесть / О.Самойлович; предисловие Н.Ришко. – Ужгород : Лира, 2007. – 256 с. : ил. – Рос. мовою.

Протягом багатьох років він вивчав бойовий шлях Гданського Червонопрапорного 131-го стрілкового полку Торунської Червонопрапорної 71-ї стрілкової дивізії та зібрав немало цікавого змістового матеріалу, відомого мало кому із ветеранів війни. При написанні повісті були також використані документи того часу, спогади ветеранів полку і дивізії. Книга розповідає і про бойовий шлях самого автора, пройдений від рідної Білої Церкви до Берліну.

167. Сеник, Л.Т. Съома брама [Текст] : роман / Л.Т.Сеник. – Ужгород : Гражда, 2007. – 204 с.

У центрі уваги твору – геройня Олеся, наша сучасниця, яка широ розповідає про своє життя. Думки і, може, поведінка її не завжди бувають стандартними, хоч і віддзеркалюють її людську особливість. Найвищим життєвим і моральним принципом геройні стала свобода, усвідомлена необхідність, її життєве кредо. І саме через це її життєві перипетії, часто драматичні, набули глибокого сенсу.

168. Сернецька-Голубка, Л. Учительська доля [Текст] : поезія / Л.Сернецька-Голубка; передм. Г.Поп; худож. О.Довженко. – Ужгород : Гражда, 2007. – 64 с. : іл.

Автор – вчительки української мови та літератури і це її друга поетична збірочка. Тематика збірки – найрізноманітніша. Це – і власні переживання за долю рідної землі, і вчительські хвилювання за чужих дітей, і біль втрат чи розчарувань, і радість перемог та успіхів, і роздуми про вірність чи зраду, і зачарованість карпатською природою...

169. Сорока, С.С. Моїй Святині [Текст] : поезії / С.С.Сорока. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007. – 84 с.

Нова збірка поезій поетеси особлива – це доземний уклін людям, які свою самовіддану працю присвятили служінню Книзі, які створили, зберегли і злагатили бібліотеку, ровесницю університету. З теплотою, сердечністю, ліризмом, деколи з гумором, пише авторка про своїх колишніх і нинішніх колег, яким читачі вдячні за нові відкриття у безмежному книжковому морі.

170. Стецюра, І.К. Надія помирає останньою [Текст] : роман у 2-х кн. / І.К. Стецюра. – Ужгород : IBA, 2007. – 432 с

Роман композиційно складається з книги першої «Білі ночі» та другої – «Чорні дні».

Зі сторінок твору спостережливого і вдумливого автора, причетного безпосередньо до зображення подій у сім ”адвоката Марка Богуна, читач дізнається про життєву долю його синів – Романа і Віктора, кохання останнього з Людмилою Зайченко, на перешкоді якого стала небесна наречена Зуфра й ускладнила трагічність ситуації.

З душевною щирістю і теплотою змальовано галерею колоритних постатей медичних працівників, діяльність яких спрямована на утвердження найсвятішої мрії людства – перемоги життя над смертю.

171. Тайви Тум. Исповедь [Текст] : Роман / Тайви Тум. – Ужгород : Закарпаття, 2007. – 640 с. : іл.

Тайві Тум – псевдонім головної геройні книжки, книги-сповіді представниці покоління, що виросло в середині минулого століття. Через кохання та знання – до зірок, у Вічність – ось зміст цих полуム'яних рядків. Природно, що пошук і нові-старі відкриття, які робить автор в захоплюючій гостросюжетній розповіді, змушують уважніше придивитися до себе і світу, аби пізнати себе і знайти вірні орієнтири в житті.

172. Турак, А.А. Ластівочка [Текст] = **Turáková A.A. Lastovička** : [Для дошк. та мол. шк. віку] / А.А.Турак; худож. оформлен. автора; ред. слов. тексту М.Шелемба. – Ужгород : Карпати, 2007. – В надзаг. : Ужгородське товариство Словаків = Užhorodský spolok Slovákov. – Укр. та слов. мовами.

Ангеліна Турак знову порадувала юних читачів захоплюючою щедро ілюстрованою книжечкою віршів та прози, де малюки зустрінуться не лише з милою птахочкою – ластівкою, але й з іншими звірятами, одухотвореними квітами тощо. Це перша двомовна книжка авторки.

173. Туряниця, Ю. Про пухнасту кицьку Сімку [Текст] : сказання і малюнки Каролінки : для дітей мол. шк. віку / Юрій Туряниця. – Ужгород : [Краєвиди Карпат], 2007. – 24 с. : іл.

Своєрідна, цікава, ілюстрована щирими дитячими малюнками книжечка присвячена різноманітним історіям про... кішечку, не про котячий рід загалом, а саме про кішечку Сімку, приятельку дівчинки Каролінки. Вона мила, добра, знаюча і красива. 21 твір (віршики та оповіді) про свою улюбленицю написала дівчинка, а малюнків іще більше.

174. Хланта, М. Карпати – понад Еверест [Текст]: поезії / М.Хланта; упоряд., підгот. текстів, вступ. ст. І.В.Хланти. – Ужгород : Патент, 2007. – 104 с. – В надзаг. : Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін, Закарпат. обл. центр нар. творчості.

У молодого поета чітко простежується багата традиція української поезії. Та водночас у нього стільки ж від традиції, як і від самого життя, від нашого сьогодення. Вірші збірки позначені непідробністю почуттів і світлою добротою, пронизані глибокою любов'ю і шаною до матері, землі, коханої людини і поєднані з красою і величчю матінки-природи.

175. Шарков, Г. В солов'ином краю [Текст] : стихи / Генадий Шарков; предисловие А.И.Дуденкова; худож. О.Рущак. – Ужгород : Вид-тво О.Гаркуші, 2007. – 104 с. : іл. – Рос. мовою.

Щирі, яскраві, самобутні вірші автора – це роздуми людини з величезним життєвим досвідом про життя, про Батьківщину, про відповідальність перед собою та суспільством, про любов, природу – про все те, що є близьким і зрозумілим для кожної людини.

176. Шип, Р.Л. Китобій [Текст] : поезії / Р.Л.Шип; передм. П.Скунця. – Ужгород : Гражда, 2007. – 56 с.

Надмірне буйство слова так само може нашкодити взаєморозумінню з читачем, як і зайва стриманість у почуттях. Тут важливо інше: слово стало самовираженням поета чи таким собі самолюбуванням. Щодо поезії Романа Шипа, про самозамилування зовсім не йдеться, адже він дуже стриманий у розмові з читачем.

До збірки також увійшла частина віршів, опублікованих в альманасі «Вітрила» (1998), отже читач може зустрітися з поетом у його двох часових вимірах : безтурботної юності та сучасної зрілості.

177. Шкіря, В.В. Михайлик-Насміхайлик [Текст] : [казки] / В.В.Шкіря; худож. К.Малько. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2007. – 90 с.

Герої його дитячих казок В.Шкірі близькі юним читачам тим, що живуть поруч із ними, вони вчать їх бути сміливими і мудрими, долати перешкоди й біди, не забувати про добро.

178. Шкробинець, Ю. «Може, в Лету не кане ім'я...» [Текст] : Поезії / Юрій Шкробинець; вступ. ст. П.Скунця. – Ужгород : Карпати, 2007. – 232 с., іл.

У читачів ім'я Ю.Шкробинця асоціюється передусім із його потужною перекладацькою діяльністю, що підтверджена премією ім.М.Рильського за переклади угорської класичної і сучасної поезії та міжнародною премією ім.Г.Бетлена за вагомий внесок у співробітництво і взаєморозуміння між народами Угорщини та Центральної Європи.

Між тим, автор попри те, що видав кільканадцять книг перекладів, так і не дожив до збірки своїх оригінальних поезій, хоча скрупульозно працював над нею до свого останнього дня. Збережено і авторські назви циклів, і авторський варіант назви книги, тому збірка є яскравим підтвердженням багатогранності мистецького таланту поета.

179. Ясниська, Я. Тутам. Мандрівник Тут-Там із країни Манюнії [Текст] : казки для дітей дошк. та мол. шк. віку / Я.Ясниська; худож. Ю.Єгорова. –Ужгород : Карпати, 2007. – 32 с. : іл.

Це перша книжечка казок для дітей і їхніх батьків, бабусь і дідусяв авторки, а проілюструвала її Ю.Єгорова, обидві – ужгородські педагоги за фахом і водночас мами з неповторним досвідом спільноготворення дивосвіту країни Манюнії з її добрими, дотепними, розумними, головне – допитливими жителями планети Дитинства. Казочки – про одвічне і неминуше: про пізнання світу і самого себе у цім прекраснім світі.

180. Bakos, K.K. Legyen vers [Текст] : versek / Kiss Károly Bakos. –Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 88 old. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 162). – Угор. мовою.

Збірці віршів угорського поета Закарпаття Бакош Кіш Кароя «Хай буде вірш» характерне різноманіття тематики та художніх прийомів. Автор, котрий у 2006 р. відзначений журналом «Egnütt» за кращу поетичну добірку, вважає важливим у поезії не лише зміст, але й форму, гру словом.

181. Füzesi, M. Mérsékelt égöv [Текст] : régi és új versek / Magda Füzesi. – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 80 old. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 167). – Угор. мовою.

Нову збірку віршів угорської поетеси Магди Фюзеші «Помірний пояс» склали вже відомі читачам та нові вірші. Одна з наскрізних тем збірки – історія рідного народу.

182. Füzesi, M. Szőttes pirossal, feketével [Текст] = [Червоно-чорне шиття]: versek = [вірші] / Magda Füzesi. – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 96 old. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 153). – Угор. та укр. мовами.

«Червоно-чорне шиття» – збірка вибраних угорськомовних віршів Магди Фюзеші та перекладів їх на українську мову. Інтимна лірика, мотиви історії, вірші для дітей – такий тематичний діапазон книги.

183. Kovács, V. Holnap is élünk [Текст] : regény. Elbeszélések / Vilmos Kovács. – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 232 old. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 155). – Угор. мовою.

У книзі вибраних прозових творів відомого угорського письменника Закарпаття Вілмоша Ковача (1927–1979) подано роман «І завтра живемо» (який і дав загальну назву виданню) та чотири оповідання: «Маленьке різдво», «Обідня перерва», «Синій птах» та «Муха».

Книга присвячена 80-річчю від дня народження письменника та 30-ти річчю з дня його смерті.

184. Kovács, V. Ma kiáltsatok [Текст] : válogatott versek / Vilmos Kovács. – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 112 old. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 154). – Угор. мовою.

«Гукайте сьогодні» – така назва збірки, що вмістила вибрані вірші з поетичного доробку Вілмоша Ковача. У побудові книги збережено строго хронологічний принцип – за часом написання віршів.

Як і видання прози, збірка присвячена 80-ти річчю від дня народження письменника та 30-ти річчю з дня смерті.

185. Új vetés [Текст] : Pályakezdő fiatalok antológiája (A kárpátaljai magyar irodalom ötödik nemzedéke). – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 100 old. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 151). – Угор. мовою.

Збірка «Новий посів» –антологія творів молодих угорських літераторів, до якої увійшли твори різних жанрів – вірші, проза, переклади та ессе.

186. Zselicki, J. Hír [Текст] : versek / József Zselicki. – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 72 old. : il. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 156). – Угор. мовою.

Відомий угорський поет Йожеф Желіцкі пропонує читачам нову збірку під назвою «Новина». Свої поезії він означає, як «гру в часі і гру з часом».

ФОЛЬКЛОР

187. Кізман-Коршинська, Ю. Пісенні вишиванки Юлії Коршинської [Текст] / Ю.Кізман-Коршинська; передм. Н.Ребрик; худож. О.Довженко. – Ужгород : Гражда, 2007. – 236 с. : іл. + Ноти.

Книга охоплює значну частину текстів і мелодій (загалом їх понад 1000), записаних із голосу Ю.Кізман-Коршинської, відомої на Закарпатті громадської і культурної діячки, знавця і носія, цінительки й популяризаторки закарпатоукраїнської народної пісні. В її репертуарі історичні, рекрутські, родинно-побутові, соціально-побутові, дитячі пісні, а також пісні про кохання, релігійного змісту, колядки, думи, балади, веснянки тощо. Серед них чимало напівзабутих, а то й зовсім невідомих старовинних пісень, що є унікальними в своїй первозданній неторканності, збереженні фонетичних, лексичних, синтаксических чи інших особливостей.

188. Лінтур, П.В. Закарпатські народні казки : У записах Петра Лінтура [Текст] / Петро Васильович Лінтур; вступ. ст., прим. та слов. І.Хланти. – Ужгород : Карпати, 2007. – 232 с., іл.

У збірнику подано одні з найкращих народних казок Закарпаття усіх жанрових різновидів у записах славетного фольклориста Петра Лінтура, чий сторічний ювілей відзначатиме громадськість краю у 2009 році.

Ці казки незмінно користувалися успіхом і популярністю у найменших та дорослих читачів, виходили у світ кількома книгами? зокрема «Закарпатські казки Андрія Калина» (1955), «Казки зелених гір» (1965), «Як чоловік відьму підкував, а кішку вчив працювати» (1966), «Три золоті слова» (1968), «Дідо-Всевідо» (1969), «Зачаровані казкою» (1984).

Збірник адресований як широкому колу читачів, так і сучасним професійним дослідникам казкового епосу.

189. Покаянні та похоронні пісні [Текст] / запис текстів і мелодій, упорядкув., підгот. текстів, вступ. ст., прим. І.В.Хланти. – Ужгород : Патент, 2007. – 272 с. + Ноти. – В надзаг. : Укр. богослов. акад. ім. св. Кирила і Мефодія, Закарпат. обл. центр нар. творчості.

До книжки ввійшли кращі зразки покаянних та похоронних пісень, що побутують на Закарпатті й записані протягом останніх двадцяти років.

190. Прокоп, О.К. Летіла би'м на край світа... [Текст] : пісні і балади із репертуару нар. співачки / О.К.Прокоп; передм. М.Алмашія. – Ужгород : Карпати, 2007. – 152 с., іл. + Ноти. + CD-диск.

Багатий Карпатський край на народну творчість і талановитий живе тут народ. Але немає такої галузі народної творчості, де би з такою силою і повнотою відбивалося ціле життя народу, як у народній співанці. Від народження до смерті, від дитячої безпосередності сприйняття світу до трагедії людського життя – такий діапазон почуттів відбувається у піснях, що їх співала і продовжує співати талановита, унікальна за манeroю співу виконавиця Ольга Прокоп, пісні з репертуару якої й склали основу цього видання.

Збірка адресована професійним і самодіяльним прихильникам народної і авторської пісні, дослідникам пісенного фольклору, широкому колу читачів.

191. Русинськѣ коломойкы Мараморошины. Т. 1 [Текст] / Зобрав и упорядкував: М.Кемінь. – Ужгород : IVA, 2007. – 316 с. – Русин. мовою.

Ця збірка містить понад 2000 русинських коломийок, які упорядник дбайливо збирав і записував упродовж життя, починаючи з молодих своїх літ, під час навчання в гімназії. Коломийки – дотепний і спостережливий виразник народного життя у всіх його проявах.

192. Хоч не рай, зате свій край : Легенди і перекази Зарпаття [Текст] / упоряд., авт. вступ. ст. Ю.С.Чорі. – Ужгород : Карпати, 2007. – 352 с.

Легенди і перекази, які зібрани у цій книзі, – тільки дещиця того фольклорного багатства, яке століттями творилося, віками жило в народі і бережливо передавалося і передається від покоління до покоління. Відшліфовуючи, набуваючи нових рис і граней, народна пам'ять зберігала в народній творчості головне – енциклопедичні знання, а водночас глибоку християнську віру, мораль, милосердя. Легенди і перекази, без перебільшення, є золотим скарбом краю за Карпатами, і приємно констатувати, що фольклорні джерела постійно підживлюються, залишаючись при цьому невичерпними і затребуваними молодими читачами і дослідниками.

193. Kožmínová, A. Podkarpatská Rus [Текст] : Práce a život lidu po stránce kulturní, hospodářské a národopisné. S 90 plivodními ilustracemi a kresbami, s XX tabulkami příloh a mapou / Introduction D.Vergun. – Факс. вид. : Plzen', 1922. – Ужгород, 2007. – 132 с. : ил. – Чес. мовою, передм. англ. мовою.

Унікальне видання чеської письменниці Амалії Кохмінової зосереджує увагу на традиціях, культурі, віруваннях та умовах життя, побуті русинів Підкарпатської Русі. Тексти забагачені оригінальними фотографіями, малюнками та графічними зображеннями з теми.

МОВОЗНАВСТВО. МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ

194-195. Керча, І. = Керча, И. Словник русинсько-російський [Текст] = **Русинско-русский словарь** : в 2 т., понад 58000 слів / Igor Kercha. – Ужгород : ПоліПрінт, 2007. – Рос. та русин. мовами.

Т. I : А-Н. – 608 с.

Т. II : О-Я. – 608 с.

Цей словник є найбільш повним словником русинської мови за всю історію її існування. Порівнюючи початки і теперішній стан русинської мови, можна побачити, що завдяки значній консервативності русинів і відданості власній культурі, їх мова в основі змінилась відтоді зовсім незначно. Це особливо помітно при співставленні з українською або російською мовами. Словник складений на основі живої мови з використанням сучасних русинських публікацій, а також русинських словників, виданих починаючи від 1883 р., і значної кількості джерел видання до 1945 року, коли право русинів на самобутню культуру та власну мову визнавалось на державному рівні і навіть підтримувалось державою.

Видання розраховане на філологів та русинську творчу інтелігенцію, якій небайдужа доля культури, яку наші предки зберігали упродовж багатьох віків.

196. Романюк, М.І. Соціально зумовлені інновації в ономастиконі Закарпаття кін. ХХ -поч. ХХІ ст. [Текст] / Марія Іванівна Романюк; М-во освіти і науки України, Мукачів. гуманітарно-пед. ін-т. – Ужгород : Гражда, 2007. – 124 с.

У монографії вперше в українській ономастиці здійснено комплексний аналіз соціально вмотивованих інновацій в українському ономастиконі одного з регіонів України. У науковий обіг уведено і проаналізовано новий онімайний матеріал, ідентифіковано конкретні релевантні соціальні чинники, що спроможні суттєво вплинути на якісний та кількісний склад ономастикону, а також запропоновано окремі рекомендації щодо стандартизації українських онімів-неологізмів.

197. Чикут, В. Листування Івана Панькевича з редакцією «Української загальної енциклопедії» (1929–1935) [Текст] / В. Чикут; УжНУ, Філол. ф-т, Каф. укр. мови. – Ужгород, 2007. – 48 с.

Уперше публікуються матеріали листування І.Панькевича з редакцією «Української загальної енциклопедії» (УЗЕ) – усього 43 документи, переважно з фондів рукописного відділу ЛНБ ім.В.Стефаника, які розкривають важливі сторінки історії української філологічної науки та факти біографії І.Панькевича. Видання містить розвідку про І.Панькевича як одного зі співавторів УЗЕ, коментарі до змісту листів і фото додатки.

Для науковців, викладачів університетів, аспірантів і студентів філологічного та історичного факультетів.

РЕЛІГІЯ

198. Храм Покрова Божої Матері [Текст] / упорядкув. тексту І.Лажун; Укр. православна церка; відп. за вип. прот. М.Кабаці. – Ужгород : Ужгород. міська друк, 2007. – 64 с. : іл.

Книга розповідає про історію храму та містить тексти декількох молитв.

Задуманий як храм-пам'ятник руським воїнам, котрі загинули в Карпатах у Першій світовій війні 1914–1918 рр., він був збудований в Ужгороді на набережній у 1930 р. за архітектурним проектом протоієрея В.Коломацького. За радянських часів з їх масовою атеїзацією Храм пережив як епоху гоніння. Церкву було зачинено, хрест знято, у приміщення зроблено склад, а згодом відкрито музей атеїзму і лише у 1991 р. будову повернуто православній общині, яка і відновила храм.

199. Церква і навколошнє середовище: європейський досвід та українські перспективи [Текст] : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Ужгород, 14-17 черв. 2007 / відп. ред. О.М.Бокотей. – Ужгород: Графіка. – 120 с. : іл. – В надзаг. :Катол. еколог. форум Європи, Комісія з екології і мігрантів конференції римсько-катол. єпископів України, Комісія з екології Мукачів. греко-катол. єпархії, Держ. упр. охорони навколошнього природ. середовища у Закарпат. обл., Ужгород. нац. ун-т, Ужгород. богослов. академія ім.Блаженного Теодора Ромжі.

У збірнику подано матеріали унікальної єкуменічної конференції, присвяченої проблемам збереження навколошнього середовища. Представленний як вітчизняний, так і закордонний досвід позитивних напрацювань і зрушень у роботі з покращенням стану навколошнього середовища Церквою і в Церкві. Для екологів, працівників церковних і природоохоронних установ, помічників єпископів з енвайронментальних питань, активістів НТО, викладачів і студентів вищих навчальних закладів та людей доброї волі.

200. Шип, Ю. Кальварія отця Дзуровчика [Текст] / Юрій Шип. – Ужгород : Патент, 2007. – 40 с. : іл.

Документально-історичний нарис письменника – зворушлива розповідь про одного з 128-ми репресованих сталіністами священиків Мукачівської греко-католицької спархії, що геройчно пройшли страдницьку дорогу радянських катівень і ГУЛАГів.

У життєписі вперше використані розсекреченні матеріали зі сковиць КДБ в Закарпатській області та інші переконливі аргументи й факти про злочинну сваволю комуністичного режиму та його манкурутів проти З'єдиненої Церкви, а також незламну вірність душпастиря Михайла Дзуровчика Святому Престолу апостола Петра.

201. Шип, Ю.В. Переказ у роздумах про село Великі Лази в соборній родині Христової Церкви [Текст] / Юрій Васильович Шип. – Ужгород : Патент, 2007. – 584 с. : іл.

У книзі досліджується доля Церкви та жителів села Великі Лази, вірян Мукачівської греко-католицької дієцезії в контексті хрещення Закарпаття та Київської Русі, розповідається про церковних діячів і людські долі, багатовікове прагнення Українських Православної та Греко-католицької Церков до єдності з Апостольським Престолом і помісної незалежності від Російського православ'я. Дослідження щедро насычене публіцистичними відступами, екскурсами, роздумами, узагальненнями громадянського та філософського змісту.

202. Pilipkó, E. Ütköző identitások [Текст] / Erzsébet Pilipkó. – Ungvár ; Budapest : Intermix Kiadó, 2007. – 187 old. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek, 159). – Угор. мовою.

Монографія присвячена проблемам етнічної та релігійної ідентифікації греко-католиків з числа угорського населення Закарпаття в період суспільних та геополітичних змін кінця 80-х початку 90-х років ХХ століття.

БІБЛІОГРАФІЯ

203. Бібліографія русинськоязычных выдань: 1989–2004 [Текст] / зоставитель Л.Ільченко; из участёв М.Лендел; спередслоvo П.-Р.Маг'очія; научна та языкова редакція В.Падяка; указовачі : Л.Ільченко; Світовий конгрес Русинів. – Ужгород : Выдавательство В. Падяка, 2007.– 80 с. + 8 с. кол. вкладка. – Русин. мовою, спередслоvo та «Од зоставителя» русин. та англ. мовами.

Унікальний бібліографічний покажчик є першою спробою систематизації русинськомовного книговидавничого процесу й періодичної преси в усіх державах, де проживають карпатські русини. Представлені у покажчику видання систематизовані за розділами: наукові та науково-популярні видання, граматики та підручники, словники, церковна література, фольклор і етнографія, мистецтво, художня література та факсимільні видання.

204. Доцент Юрій Сак [Текст] : біобібліогр. покажч. : Видається до 90-річчя від дня народж. науковця / уклад. : О.Д.Закривидорога, О.І.Почекутова, С.Д.Федака, Г.З.Шарган; бібліогр. ред. Н.І.Вигодованець; наук. ред. Е.В.Швед; відп. за вип. О.І.Почекутова; М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т, Ф-т романо-герман. філол., Наук. б-ка УжНУ. – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2007. – 112 с. – (Вчені Ужгородського національного університету).

Безцінний внесок латиніста Ю.Сака, доцента Ужгородського університету, у справу повернення із забуття історичної і культурної спадщини карпатських русинів XVIII-XIX ст. Рукописи і стародруки, свого часу підготовлені та видрукувані латинською мовою, завдяки його українським перекладам уведено в науковий обіг. Бібліографічне видання фіксує наукові та публіцистичні праці вченого, його переклади та науково-методичні посібники за період з 1941 по 2000 рік, а також публікації про нього.

205-208. Закарпаття на сторінках преси [Текст] : бібліогр. покажч. за ... р. / уклад. : Н.М.Вачиля, О.В.Малинич, М.П.Самусь; вип. ред. Л.О.Ільченко; відп. за вип. Л.З.Григаш; ЗОУНБ. – Ужгород : Вид-во В.Падяка, 2007.

IV кв. за 2006 р. – 75 с.

I кв. за 2007 р. – 52 с.

II кв. за 2007 р. – 48 с.

III кв. за 2007 р. – 48 с.

У чотирьох випусках бібліографічного покажчика представлено бібліографічні описи газетно-журналowych статей, що відображають наш край на сторінках обласних, районних, загально-державних видань. Описи систематизовано за галузями знань. Бібліографічні описи літератури мають суцільну нумерацію, на яку посилається довідковий апарат, вміщений у кінці посібника за IV-й квартал.

209. Книга Закарпаття : Анотований каталог видань 2006 року [Текст] : (З фондів Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки) / уклад. Л.О.Ільченко; наук. ред. В.І.Падяк; відп. за вип. Л.З.Григаш; ЗОУНБ. – Ужгород : Вид-во В.Падяка, 2007. – 112 с. : іл.

Видання вміщує короткі інформації про книжки та іншу друковану продукцію, що протягом 2006 року вийшли на Закарпатті. Доожної анотації додається репродукція обкладинки анотованої книги. Каталог формується з надходжень до ЗОУНБ – центральної книгозбирні регіону – обов’язкового примірника видань.

Для фахівців з проблем книговидавничої справи на Закарпатті та в Україні, представників органів державної влади та управління, керівників бібліотек, книготоргів, книжкових бірж, книгарень, організаторів книжкових ярмарків, бібліографів, науковців, студентів тощо.

210. Найпавер Каміл Степанович (1955–2007) [Текст] : бібліограф. покажч. / уклад. : К.С.Найпавер; бібліогр. ред. О.А.Канюка; Київ. славістич. ун-т, закарпат. філ., Т-во укр. культури в Угорщині, ЗОУНБ. – Ужгород; Будапешт, 2007. – 68 с. : іл.

Бібліографічний покажчик, підготовлений до 70-річчя від дня народження вченого і педагога К.Найпавера, висвітлює багаторічну наукову і громадську діяльність ювіляра.

Видання адресоване студентам-історикам, науковцям, краєзнавцям та всім, кого цікавить історія краю.

211. Фелікс Кривін [Текст] : бібліограф. покажч. : До 80-річчя від дня народж./ уклад. : Л.О.Ільченко, Г.К.Ко-вальчук; передм. Н.Панчук; віdp. за вип. Л.З.Григаш; ЗОУНБ, від. краєзнав. л-ри. – Вид 2-ге, переробл. і доповн. – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2007. – 132 с. : іл. – (Корифеї Закарпаття: бібліографія).

Бібліографічний покажчик, підготовлений до 80-річчя відомого письменника, однієї з найбільш резонансних літературних постатей, продовжує серію бібліографічних покажчиків, присвячених творчості письменників Закарпаття. У покажчику вперше досить повно зібрано творчий доробок Ф. Кривіна за період з 1947 по 2007 рік та публікації про його життя і творчість.

Видання буде корисним літературознавцям, викладачам та студентам-філологам, бібліотечним та культосвітнім працівникам, шанувальникам творчості письменника.

ДОДАТКИ

Додаток 1

БУКЛЕТИ ТА МАЛОТИРАЖНІ ВИДАННЯ

212. **Бокотей, А. Світогляд** [Образотворчі матеріали] : вист. творів за участю викл. та студ. Львів. акад. мистец. / А.Бокотей, В.Роман. – Ужгород, 2007.– 6 с.– Буклет.

213. **Василь Гренджя-Донський – письменник, публіцист, громадський діяч** [Текст] : (метод.-бібліогр. матеріали до 110-річчя від дня народж. (1897–1974) / Н.М.Панчук, М.П.Самусь, О.В.Малинич; відп. за вип. Л.З.Григаш; Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін., ЗОУНБ, Наук.-метод. від. – Ужгород, 2007. – 36 с. : іл. – Бібліогр. : С. 14-31 (179 поз.).

214. **Василь Стус – трагічний, величний і вічний** [Текст] : (метод.-бібліогр. матеріали до 70-річчя від дня народж. видатного укр. поета (1938–1985) / Н.М.Панчук, В.М.Сорока; відп. за вип. Л.З.Григаш; Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін., ЗОУНБ. – Ужгород, 2007. – 64 с. : іл. – Бібліогр. : С. 50-60.

215. **Вічний геній** [Текст] : метод.-бібліогр. матеріали до відзначення 200-річчя від дня народж. М.В.Гоголя (1809–1852) / уклад. : Н.М.Панчук, О.М.Горкій, М.Б.Бадида; відп. за вип. Л.З.Григаш; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., ЗОУНБ, Закарпат. обл. б-ка для дітей та юнацтва. – Ужгород, 2007. – 48 с. : іл.

216. **Календар пам'ятних дат м.Мукачева на 2008 рік** [Текст]/ Мукач. міська центральна б-ка ім.О.Духновича, сектор краєзнавч. л-ри; уклад. Т.М.Туряниця, відп. за вип. О.А.Стадник. – Мукачево, 2007. – 24 с.

217. **Каталог** : Періодичні видання 2008 р. в бібліотеках м.Ужгорода [Текст] / [уклад.] Г.І.Місевра; відп. за вип. Л.З.Григаш; ЗОУНБ, Від. комплектування бібліотеч. фондів. – Ужгород, 2007. – 53 с.

218. **Микита Любов** : живопис [Образотворчі матеріали] / вступ. сл. Л.Біксей; Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін., Закарпат. орг. нац. спілки худож. України. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – 8 с. – Буклет.

219. **На європейському перехресті** [Текст] : з досвіду роботи місцевих орг. держ. влади та органів місцевого самоврядування по створенню сприятливого середовища для життєдіяльності населення краю / Закарпат. обл. держ. адмін.; відп. за вип. Ю.П.Попович. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2007. – Комплект буклетів.

220. **Обслуговування користувачів у бібліотеках** : сучасні підходи та напрями [Текст] : матеріали обл. семінару-тренінгу (29 трав. 2007 р.) / ЗОУНБ, наук-метод. від. – Ужгород, 2007. – 54 с.

221. **Потічки і поля рідного села** (топоніми району) [Текст] / Волов. район. б-ка для дорослих; уклад. : В.Шугаєва; віdp. за вип. В.Шугаєва. – Воловець, 64 с.

222. **Села мої, великі й малі** (топоніми району) [Текст] / Волов. район. б-ка для дорослих; уклад. : В.Шугаєва; віdp. за вип. В.Шугаєва. – Воловець, 64 с.

223. **Стратегія формування бібліотечних фондів в сучасних умовах** [Текст] : матеріали обл. семінару-тренінгу 25 верес. 2007 р. / ЗОУНБ, Наук.-метод. від.; віdp. за вип. Л.З.Григаш. – Ужгород, 2007. – 40 с. : іл. – (Бібліо-клас).

224. **У нас в бібліотеках...** [Текст] : інформ. бюллетень за матеріалами звітів публіч. б-к Закарпаття за 2006 р. / ЗОУНБ, наук-метод. від. – Ужгород, 2007. – 30 с.

225. **Федака, П. Звіт про роботу голови, ради і управи Закарпатського крайового культурно-освітнього товариства «Просвіта» за період з 14 травня 2005 до 3 листопада 2007 рр. : VIII-ма звітно-виборна конф. т-ва. Ужгород, Народний Дім «Просвіти», 3 листоп. 2007 р. [Текст] / Закарпат. країнове культ.-освітнє т-во «Просвіта». – Ужгород, 2007. – 40 с.**

Додаток № 2

ВИДАННЯ, ЩО ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

226-227. **Бібліотечка позашкільника** [Текст] / редкол. : О.В.Геревич (голова редкол.), Н.Я.Мальцева, В.Ю.Кузьма та ін.; Упр. освіти і науки Закарпат. ОДА, Закарпат. обл. екол.-натураліст. центр учнів. молоді. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2007.

Вип. 7. – 56 с.

Вип. 8. – 72с. : іл.

228-229. **Культурологічні джерела** [Текст] : щокварт. вісн. / упорядкув., підгот. текстів М.Офіцінської; редкол. : Ю.Глеба, І.Канюка, В.Рудейчук та ін.; Упр. культури Закарпат. обл. держ. адмін., Закарпат. обл. центр нар. творчості. – Ужгород, 2007.

№ 2. – 96 с. : іл.

№ 3. – 98 с. : іл.

230-231. **Науковий вісник Ужгородського університету** [Текст] : Сер. : Біологія / УжНУ; редкол. : В.І.Ніколайчук (голова), Й.Й.Сікура та ін. – Ужгород : УжНУ, 2007.

Вип. 20. – 269 с.

Вип. 21. – 262 с.

232-233. **Науковий вісник Ужгородського університету** [Текст] : Сер. : Медицина = Scientific bulletin of Uzhgorod universiti. Medical series / УжНУ; редкол. А.С.Головацький (голова) та ін. – Ужгород, 2007.

Вип. 30. – 224 с.

Вип. 31.– 156 с.

234. **Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею** [Текст] / упоряд. і наук. ред. П.Федака. – Вип. VIII. – Ужгород : Патент, 2007. – 312 с. : іл.

Додаток № 3

ЛІТЕРАТУРА З КАРПАТОЗНАВСТВА, ЩО ВИЙШЛА ЗА МЕЖАМИ ОБЛАСТІ

235. Гаврош, О. Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу [Текст] / худож. І.Ключковська. – [Львів] : Вид-во Старого Лева, 2007. – 192 с.

Книжки для дітей молодшого та середнього шкільного віку розповідає юним читачам про неймовірні пригоди незаслужено забутого силана – Івана Силу. Саме так називали в народі Івана Фірцака, який понад сто років тому народився у с.Білки (нині Іршавський р-н), став чемпіоном Чехословаччини та Європи з кількох видів спорту, об'їздив півсвіту, здобувши величезну кількість перемог. В основі розповідей лежать правдиві факти, зібрани та записані А.Копинцем у книзі «Кротон», хоча є й вигадки.

236. Глюк Гаврило Мартинович, заслужений діяч мистецтв УРСР (1912–1983) : Живопис. Графіка [Образотворчі матеріали] / упоряд. В.Г.Глюк-Александрова; вступ. ст. О.Федорука. – Київ : Новий друк, 2007. – 208 с. – Укр. та англ. мовами.

Видання присвячене творчості видатного художника України і Закарпаття Г.М.Глюка. Okрім широко представлених репродукцій його робіт містить біографічні відомості, основні дати життя і творчості.

237. Закарпаття : 15 справ УСБУ [Текст] / упоряд. О.Гаврош. – К. : ЮнівестПресс, 2007. – 136 с. : іл.

Це перше в історії Закарпаття видання, присвячене діяльності спецслужб. В основі його – публікації про діяльність Управління СБУ в Закарпатській області, що побачили світ у закарпатській та всеукраїнській пресі. Зібрані разом, вони дають уявлення про роботу, проблеми та труднощі, з якими стикаються працівники СБУ найзахіднішої області України.

238. Закарпаття туристичне : путівник / редкол.: О.Марченко (голова), Й.Торпоті, О.Голодняк, Й.Маняс. – Київ : Світ Успіху, 2007. – 320 с : іл. – (Україна запрошує).

Цей туристичний путівник – стисла, але надзвичайно цікава екскурсія Закарпаттям – краєм, унікальним за багатством рекреаційних можливостей, чарівним за красою природи, багатим історичними пам'ятками та розмаїттям культурно-побутових традицій.

239. Луцишина, О. Не червоніючи [Текст] : новели. – К. : Факт, 2007. – 120 с.

Письменниця дає можливість читачу зануритись у жіночу сутність глибше, здається, ніж це взагалі можливо. Пристрасно, відверто, часом аж до жорстокості, молода авторка подає фотографію жінки «зсередини», змальовує певний екзистенційний шлях через призму ключових символів, таких як батьки, шлюб, дитина, чоловік-як-дитина, примирення із віком тощо.

240. Луцишина, О. Сонце так рідко заходить [Текст] : роман. – К. : Факт, 2007. – 356 с. – (Exceptis excipiendis).

Пропонований роман – це триедина оповідь про любов. Троякість ця виражена у декількох сюжетних лініях, що розгортають перед читачем історії трьох дівчат. Юля, тендітне дівча з бідняцької сім'ї, проходить пекло вуличних поневірянь і відчуває себе залишеною і непотрібною навіть собі. Таня, випускниця філологічного факультету, якій набридла нудна робота в банку і розмови про «дівчину на виданні», рятується фантазіями про свій роман-бестселер. Юона, за незвичним ім'ям якої читач відразу ж потрапляє з ординарного колориту провінційного містечка в екзотику флоридських боліт, кидається у двобій з авторитетним батечком-мафіозі. Й у долі всіх трьох проявляється містика сгіпетської міфології з богом-крокодилом Собеко і золотою квіткою лотоса, що допомагають віднайти те єдине значуще.

241. Небесник, І. Адальберт Ерделі [Текст] / Іван Небесник; під ред. А.В.Чебикіна. – Львів : «Мс», 2007. – 296 с. : іл.

У монографії здійснено глибокий аналіз архівних матеріалів художника, його літературної і художньої спадщини, публікацій періодичної преси про його творчість. У процесі викладення матеріалу введено в науковий обіг велику кількість невідомих до тепер фактів з життя і діяльності митця у Німеччині, Франції та на його малій батьківщині – Закарпатті. Дослідження містить розгорнуту картину процесів у художньому житті цього краю, засвідчує визначну роль А.Ерделі у формуванні однієї з найоригінальніших художніх шкіл України.

Книга може бути корисною для викладачів та студентів, які вивчають історію мистецтва, культурологію, процеси розвитку художньої освіти та всім, хто цікавиться мистецтвом і культурою України і європейських народів.

242. Русинський літературний алманах на рік 2007
[Текст] = *Rusínsky literárny almanach na rok 2007* / Сполок
русинських писателів Словенська; едітор і зоставитель
Доц. ПгДр. Василь Хома, к. н.; языкова редакція ПгДр. Марії
Хомової. – Пряшів : ЦТП штудію Владімір Ваврек, 2007. –
150 с. – Русин. мовою.

Альманах містить літературознавчі та художні твори русинських письменників Словаччини як минулого, так і сучасності. Видання 2007 року приділяє значну увагу поверненню до читача творчості Еміла Кубека, представляє статті про тенденції та перспективи розвитку сучасної русинської літератури та Спілки русинських письменників Словаччини та пропагує поезію і прозу відомих русинських письменників Словаччини.

243. 100 визнаних Русинів очами сучасників.
1. частина [Текст] / зоставителька ПгДр. Марія Мальцовска; языковий редактор доц. ПгДр. Василь Ябур; Світовий конгрес Русинів. – Пряшів, 2007. – 140 с. : фото. – Русин. мовою.

Видання знайомить читачів із видатними постатями русинської культури, науки, мистецства, суспільно-політичних та духовно-релігійних сфер життя як минулого, так і сучасності, не лише Словаччини, а й інших куточків землі, де проживають русини. Перша частина, із передбаченого чотирьохтомного видання, містить 25 персоналій діячів культурно-національного відродження та церковного життя. Видання не ставить на меті подати вичерпну, енциклопедичного плану інформацію, а в доступній кожному читачеві науково-популярній формі розповідає про постаті, які заслужили шану у русинській громаді.

244. Ябур, В. Русинська лексіка : на основі змін у правилах русинського языка [Текст] : про основны і середні школы з навчальным русинським языком і з навчанём русинского языка (Правописный і граматичный словарь) / Доц. ПгДр. Василь Ябур, к. н. ПгДр. Анна Плішкова, ПгДр. Кветослава Копорова. – Пряшів : Русин і Народны новинки, 2007. – 348 с. – Русин. мовою.

Пропонований читачам правописний і граматичний словник складає невіддільну частину правил русинського правопису, які були представлені раніше у книзі «Русинський язык в зеркалі нових правил про основны і середні школы з навчанём русинского языка» (Пряшів, 2005). Обидві публікації створюють одне ціле і доповнюють одна одну, оскільки іншого загальнорусинського словника кодифікованої русинської мови до цього часу не існує. У виданні представлені найуживаніші слова лексичного запасу русинської мови у його стандартній літературній формі.

245. **Firczak, G.** = [Фірцак, Г.] **Rutenii / Rusinii un popor pe nedrept uitat** = [Русини – народ несправедливо забутий] [Текст] : compendiu istorico-geografic / Uniunea Culturală a Rutenilor din România. – [Румунія], 2007. – 68 с. : іл. – Румун. та укр. мовами.

У своєму історично-географічному дослідженні доктор історично-культурних наук Клузького університету (Румунія) Г.Фірцак, подає версії про походження русинів, матеріали про їх історико-культурний розвиток та мову на теренах нинішньої держави Румунії, а також тісний зв'язок із Підкарпатською Руссю (нині Закарпатська обл.). Коротка довідка представляє Культурне товариство русинів Романії (Румунії).

246. **Jazyková kultúra a jazyková norma v rusínskom jazyku** = Языкова культура і языковая норма в русинском языке [Текст] : [зборник рефератыў выз мыжнародного научнаго семінара «Языкова культура ы языковая норма в русинском языку» (27.-28. септембра, 2007, Пряшівска універзітэта в Пряшові) / зоставітелька і языкова управа: Анна Плішкова = Anna Pliskova. – Prešov : Prešovská univerzita v Prešove Ustav regionálnych a národnostných štúdií, 2007. – 176 с. – Русин. та слов. мовами.

Збірник містить доповіді учасників міжнародного наукового семінару «Мовна культура та мовна норма у русинській мові», який пройшов у Пряшівському університеті (Словаччина) 27-28 вересня 2007 р. Метою акції було продовження дискусії на тему нормативності русинської мови в її конкретних варіантах – лемківській (Польща), підкарпатськім (Закарпаття), воєводинськім (Сербія) – із акцентом на письмову мову русинів Словаччини. Саме ці проблеми висвітлювали у своїх доповідях вчені Канади, Шотландії, Угорщини, України, Польщі, Сербії, Словаччини.

247. **Jelinek, Y.A. The Carpathian Diaspora** : The Jews of Subcarpathian Rus' and Mukachevo, 1848–1948 [Текст] / Yeshayahu A.Jelinek; photographic Essay and Maps by Paul Robert Magocsi. – New York, 2007. – Bibliography : С. 381-391. – (East European monographs, ə DCCXXI).

До страшної трагедії 1944 року – Голокосту – єреї в Підкарпатській Русі завжди жили в мірі із сусідами – русинами, угорцями, росіянами. Книга складається із 20 глав, у яких вдумливий читач разом із єврейською общиною проходить крізь такі віхові події та періоди історії Підкарпаття, як Габсбургська імперія, перша світова війна, Чехословаччина у міжвоєнний період, Угорщина в часи Другої світової війни і Голокосту. Книга містить карти, таблиці, графіки.

248. Magocsi, P.-R. Národ znikadiaľ : ilustrovaná história karpatských Rusínov [Tekst] / Paul Robert Magocsi; komentáre k ilustráciám: Valerij Paďák; preklad z ukrajinského jazyka: Anna Plišková; preklad textov na mapách a ich úprava: Alexander Zozuľák. – Prešov : Rusín a Ľudové noviny, 2007. – 120 s.: il. – Слов. мовою.

На читача чекає захоплююча подорож крізь століття історії карпатських русинів – історії, насыченої драматичними подіями, маловідомими фактами, вражуючими відкриттями. Ця книга – про народ, який із давніх давен обрав колискою свого існування на Землі божественної краси Карпати та на своєму шляху в сучасний світ витримав чимало випробувань долі, подекуди жорстоких та трагічних, але й сьогодні зберігає вірність заповітам предків.

249. Āachajová, M. Tlače ruskej, ukrajinskej a bieloruskej emigrácie vo fondech ŠVK v Prešove [Tekst] : Bibliografia / Mária Āachajová, Jozef Šelepec; Štátnej vedecká knižnica v Prešove. – Prešov, 2007. – 180 s.

Бібліографічний покажчик представляє наявні у фондах Державної наукової бібліотеки в Пряшеві видання представників російської, української та білоруської еміграції у Словаччині.

250. Tlače 16. storočia vo fonde SVK Prešov [Tekst] / zostavila Marcela Domenová; Štátnej vedecká knižnica v Prešove. – Prešov, 2007. – 68 s. : il. – Слов. мовою.

Показчик містить детальні відомості про наявні зразки друкованої продукції XVI ст. у фондах Державної наукової бібліотеки в Пряшеві.

251. Z minulosťi a súčasnosti knižnej kultúry Prešova [Tekst] / zostavila Marcela Domenová; Štátnej vedecká knižnica v Prešove. – Prešov, 2007. – 182 s. : il. – Слов. мовою.

Автори статей у пропонованому збірнику ґрунтовно досліджують історію та сучасний стан культури книговидання у Пряшеві.

Додаток 4

**ВИДАННЯ 2006 РОКУ, ЩО НАДІЙШЛИ ДО
БІБЛІОТЕКИ ІЗ ЗАПІЗНЕННЯМ**

252. Аладар, А. **Білий камінь з чорної катівні** [Текст] = **Парно бар ай
кало ром** : худ.-док. оповіді, іст. матеріали, фотодок. про Голокост ромів
Закарпаття / А.Аладар, Ю.Зейкан, Є.Навроцька. – Ужгород : Ужгород. міська
друк., 2006.– 176 с.: іл.– Укр. та ром. мовами.

253. **Бібліотечка позашкільника** [Текст] / Упр. освіти і науки Закарпат.
ОДА, Закарпат. обл. екол.-натураліст. центр учнів. молоді; [редкол. : О.В.Ге-
ревич (голова) та ін.]. – Ужгород : Вид-во О.Гаркуші, 2006. – Вип. 6.– 58 с.

254. **Білик, І. Дрімко:** Колискові [Текст] / І.Білик. – Ужгород: Ліра, 2006. –
20 с.: іл. + Ноти.

255. **Болдижар, М. Державно-правові аспекти входження Закарпаття
до складу Чехословаччини** [Текст] / М.Болдижар. – Ужгород : Ужгород. міська
друк., 2006. – 72 с.

256. **Бондарчук, Н.Я. Диференційований підхід до фізичного вихо-
вання студентів з низинних і гірських зон Закарпаття** [Текст] : навч. посіб /
Н.Я.Бондарчук; УжНУ, Ф-т фізич. виховання і спорту, Каф. теорії і методики
фізич. виховання. – Ужгород, 2006. – 60 с.

257. **Бронтерюк, П. Разом з народом: служба дільничних інспекторів
міліції Закарпаття** [Текст] : док., іст. матеріали, нариси / П.Бронтерюк; вступ.
сл. Ю.В.Рахівського. – Ужгород : Закарпаття, 2006. – 252 с.

258. **Віднійчук-Вірван, Л.А. Міжнародні фінансово-кредитні операції
та електронні системи платежів у міжнародному бізнесі України** [Текст] /
Л.А.Віднійчук-Вірван; МО і науки України, ЗакДУ. – Ужгород : Ужгород. міська
друк., 2006. – 188 с.

259. **Габор, В. Скарби духовності** [Текст] : публіцистика, культурологічні
ст., рец. / В.Габор. – Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2006. – 360 с.

260. **Грицан, Т. Карпатський гонор** [Текст] : поезії / Т.Грицан. – Ужгород:
Карпати, 2006. – 104 с.

261. **Державна Геологічна карта України. Карпатська серія.** Ужгород-
ська група аркушів. [Карта] М-34-XXIX (Сніна); М-34-XXXV (Ужгород), L-34-V
(Сату-Маре): Масштаб 1:200 000 : [Стратиграфічні колонки, умовні позна-
чення до геологіч. карти дочетвертинних утворень, геолог. карта дочетвер-
тинних утворень, геолог. карта і карта корисних копалин четвертинних

відкладів, карта корисних копалин] / уклад. : Б.В.Мацьків, Ю.В.Ковалев, Б.Д.Пукач; М-во екології та природних ресурсів України, Державна геологіч. служба, Нац. акціонерна компанія «Надра України», Дочірнє п-во «Західукргеологія», Закарпат. геологорозвідувальна експедиція. – К., 2006.

262. **Закарпаття: хто є хто** : присвяч. 60-річчю створ. Закарпат. обл. [Текст] : презентаційний зб. / Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, Громад орг. «Укр. наук. т-во геральдики та вексилології». – Вип. 3. – К., 2006. – 80 с. : іл.

263. **Зварич, Г.Т. Антигерой нашего времени** [Текст] : воспоминания, размышления, лирика, юмор / Г.Т.Зварич. – Ужгород : Карпати, 2006. – 76 с. – Рос. мовою.

264. **Ільїна, Й.А. «Писанка – Всесвіт на долоні»** : персон. вист. творів [Образотворчі матеріали] / Й.А.Ільїна; Упр. культури облдержадмін., Закарпат. краєзнавч. музей, Упр. у справах культури, спорту, сім'ї та молоді Ужгород. міськ. ради. – Ужгород : Ужгород. міська друк., [2006]. – 12 с. : іл. – Буклет.

265. **Кешеля, Д.М. Осінь Великих Небес, або Прирічанські характери** [Текст] : роман. з нар. життя / Д.М.Кешеля; післямова Д.Федаки. – Ужгород : Карпати, 2006. – 400 с.

266. **Кіш, Р. Біотопи Natura 2000 на Закарпатській низовині = Habitats of Natura 2000 in the Transcarpathian Lowland** [Текст] / Р.Кіш, Є.Андрик, В.Мірутенко = R.Kish, E.Andrik, V.Mirutenko. – Ужгород : Мистец. Лінія, 2006. – 64 с. : іл.

267. **Креминь, Д. Ольвийский транзит** [Текст] : избранные стихотворения / Д.Креминь; предисловие В.Коротича. – Николаев : Изд-во Южнославян. ин-та : Киев. славист. ун-т, 2006. – 80 с. – Рос. мовою.

268. **Ликович, І. Перелітна** [Текст] / Ірися Ликович; вступ. сл. О.Гавроша. – Львів: ЛА «Піраміда», 2006. – 156 с.

269. **Мудра, М. Духовність** [Текст] : зб. ст. / М.Мудра; передм. еп. І.Маргітіча. – Ужгород : Закарпаття, 2006. – 160 с. : іл.

270. **Мулеса, В. Псоглавці** [Текст] : повісті / В.Мулеса. – Перечин : ТУРПрес, 2006. – 210 с.

271. **Науковий вісник** [Текст] / ред. : В.Бедь. – № 3. – Ужгород, 2006. – 198 с. – В надзаг. : Укр. православна церква, М-во освіти і науки України, Духовно-навч.-наук. комплекс: Ужгород. укр. богослов. акад. ім. св.Кирила і Мефодія, Карпат. ун-т ім. А.Волошина.

272. **Науковий вісник Ужгородського університету** : Сер. : *Історія* [Текст] / УжНУ; редкол. М.М.Вегеш (голова), В.С.Віднянський. – Вип. 17. – Ужгород : Говерла, 2006. – 222 с.
273. **Науковий вісник Ужгородського університету** : Сер. : *Історія* [Текст] / УжНУ; редкол. М.М.Вегеш (голова), В.С.Віднянський. – Вип. 16. – Ужгород : Говерла, 2006. – 228 с.
274. **Науковий вісник Ужгородського університету** : Сер. : *Філологія* [Текст] / УжНУ; редкол. І.В.Сабадош (голова), В.В.Барчан та ін. – Вип. 14. – Ужгород, 2006. – 228 с.
275. **Новицька, Т.В. Аплікація з тканин і волокнистих матеріалів** [Текст] : варіативна частина програми з труд. навчання 5-9 кл. / Т.В.Новицька. – Ужгород, 2006. – 64 с. : іл.
276. **Новицька, Т.В. Неповторне мистецтво аплікації** [Текст] : посіб. для вчителя труд. навчання / Т.В. Новицька. – Ужгород, 2006. – 102 с. : іл.
277. **Осінній Пленер** [Образотворчі матеріали] / Закарпат. ОДА, Упр. культури Закарпат. ОДА, Закарпат. орг. Нац. спілки худож. України.– Ужгород : Ужгород. міська друк., 2006.– 16 с. : іл.
278. **Падяк, В. Ужгородський тижневик «Новый Свѣтъ» (1871–1872):** анатомана бібліографія матеріалів та історичний нарис [Текст] / Валерій Іванович Падяк; Закарпат. універс. наук. б-ка, Дослідний центр карпатознавства при Вид-ві В.Падяка; бібліогр. ред. Л.Ільченко.– Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2006.– 172 с.
279. **Піров, I.B. = Pirov, I. Пам'ять і відродження** [Текст] = *Andenken und Wiedergeburt* : пісенний фольклор німців Закарпаття = *Volkslieder der Deutschen von Zakarpattja* / I.B.Піров; вступ. ст. та коментарі Ф.А.Кулі. – Ужгород : Карпати, 2006. – 168 с. : іл. – Нім. мовою, вступ. ст. та коментарі укр. мовою. + Ноти.
280. **Повх, Л. Біла хата на горбку** [Текст] : вірші для дітей дошк. та мол. шк. віку/ Л.Повх; худож. М.Ходанич. – Ужгород : Карпати, 2006. – 60 с. : іл.
281. **Розважання над Святим Розарієм.** Кн. II [Текст] / пер. зі словац. : С.Ефраїма, М.Сіксай, Т.Решетар. – Мукачево, 2006. – 144 с.
282. **Савко, А. Спортивний рух на Іршавщині** [Текст] : док. публ.-іст. вид. / А. Савко. – Ужгород, 2006. – 196 с.
283. **Савко, А. Шлях до себе** [Текст] / А. Савко; передм. В.Кузан. – [Ужгород, 2006]. – 72 с.

284. **Сігетій, С. Золоті хрести в синіх небесах...** [Образотворчі матеріали] : кат. персон. ювіл. вист. творів, з нагоди 80-річчя від дня народж. / С.Сігетій. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2006. – 48 с. : іл. – В надзаг. : Упр. культури Закарпат. ОДА, Обл. центр нар. творчості, Закарпат. обл. обння майстрів нар. мистец. та самодіял. худож., Закарпат. музей нар. архітектури та побуту.

285. **70. Українська (руська) гімназія Пряшів** [Текст] = **70. Ukrajinské (ruské) gymnázium Prešov** / zostavovateľ publikácie: H.Bondrová. – Пряшів = Prešov, 2006. – 96 с. – Слов. та укр. мовами.

286. **Станинець, Ю. Сусіди** [Текст] : роман / Ю.Станинець. – Ужгород: Гражда, 2006. – 400 с. – (Люби своє).

287. **Сучасний міжнародний менеджмент** [Текст] : зб. студент. наук. рефератів / уклад. : О.С.Передрій, М.А.Мокрані, Ю.В.Машика; ЗакДУ, Ін-т економіки, Каф. екон теорії і менеджменту/. – Ужгород, 2006. – 188 с.

288. **Федака, П. Закарпатський краєзнавчий музей** [Текст] : путівник / П.Федака, В.Шеба. – Ужгород: Карпати; ПП Басараб «Наш рідний край», 2006. – 48 с. : іл.

289. **Шеремет, А.П. Законодавче регулювання боротьби зі злочинністю** [Текст] / А.П.Шеремет; М-во освіти і науки, ЗакДУ. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2006. – 160 с.

290. **Шеремет, А.П. Кваліфікація насильницьких злочинів** [Текст] : навч. посіб. / А.П.Шеремет; М-во освіти і науки, ЗакДУ. – Ужгород : Ужгород. міська друк., 2006. – 176 с.

291. **Шмідт, А. = Schmidt A. Україна. Країна майбутнього** [Текст] = **Ukraine land der Zukunft** / А.Шмідт; пер з нім. та передм. Ф.Кулі. – Ужгород : Карпати, 2006. – 88 с.

292. **A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Évkönyve (1996–2006)** [Текст] = [Закарпатський угорський інститут ім.Ф.Ракоці II (1996–2006)] / szerkesztette: I.Orosz, K.Soós, I.Csernicskó, I.Vass, A.Kohut, F.Pallay = за ред.: I.Oрос, К.Шовш, С.Черничко, I.Ваш, А.Когут, Ф.Полоі; відп. за вип.: I.Oрос, К.Шовш. – [Ungvár ; Beregszász : PoliPrint Kft.], 2006. – 248 о. – Угор. мовою.

293. **Anton Krét** [Текст] : personálna bibliografia / zostavila Mária Dorčáková; Štátna vedecká knižnica v Prešove. – Prešov, 2006. – 158 s. – Слов. мовою.

294. **Bronzezeitliche Depotfunde Problem der Interpretation** [Текст] = **Скарби доби бронзи – проблема інтерпретації** : матеріали конф., присвяч. 175-річчю від дня народж. Тиводара Легоцького. Ужгород, 5-6 жовт. 2005 р. = materialien der Festkonferenz für Tivodor Lehoczky zum 175. Geburstag. Ushhorod, 5. –6. Oktober 2005 / упоряд. Й.Кобаль = Herausgegeben von J.Kobal'; Закарпат. краєзн. музей = Transkarpatisches regionalmuseum. – Ужгород : IBA, 2006. – 332 с. : іл. – Нім. мовою.

295. **Carpatica–Карпатика** : Європейські цінності та конфесійно-національна ідентичність населення Українських Карпат [Текст] / редкол. : М.М.Вегеш, В.С.Віднянський та ін.; УжНУ; НДІ карпатознавства. – Вип. 53. – Ужгород, 2006. – 320 с.

296. **Kocjubinszki, M. = Коцюбинський М. Válogatott művek** [Текст] = **Вибрані твори** / М.Коцюбинський; пер. угор. мовою : Л.Балла, А.Гідаш, Е.Бродскі. – Ужгород : Карпати, 2006. – 336 с. : іл.

297. **Kovács, E. = [Ковач, Е.] Havasi délibáb Beregszásztól a Szinevéritőig** [Текст] = [Від Берегова до Синевирського озера] : útikönyv / E.Kovács. – Beregszász : [ПоліПрінт], 2006. – 92 о. – Угор. мовою.

298. **Balla, L. = Балла, Л. Őszi nyárfák** [Текст] = **Осінні тополі** : válogatott novellák, tárcák, kisregények = вибрані новели, етюди, повісті / Л.Балла. – Ужгород : Карпати, 2006. – Угор. мовою.

299. **Felsőoktatási támogatások és hasznosulásuk kárpátalján** [Текст] = [Фінансова підтримка та її реалізація у вищій освіті на Закарпатті] : [зб. наук. ст.] / II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai magyar főiskola = Закарпат. угор. ін-т ім.Ф.Ракоці II; Szerkesztette: I.Orosz = [за ред. I.Orosz]. – Ungvár ; Beregszász: PoliPrint Kft. : KMF, 2006. – 424 о. – Угор. мовою.

300. **Náš kalendár na rok 2006** [Текст] = **Наш календар на 2006 рік** / Užhorodská spoločnosť českej kultury J.A.Komenského, Klub T.G.Masaryka v Užhorode, Cestovní kancelář «Subcarpatia-Brno» = Ужгород. Спілка чес. культури Я.А.Коменського, Клуб Т.Г.Масарика в Ужгороді, Туристична канцелярія «Субкарпатія-Брно»; Sefredaktor I.Latko.– Užhorod = Ужгород, 2006. – 116 с. : іл. – Чес. та укр. мовами.

301. **Ruská a ukrajinská emigrácia na Východnom Slovensku v rokoch 1919–1945** [Текст] / Ľ.Harbuľová, M.Ñachajová, Ľ.Babotová; Štátna vedecká knižnica v Prešove. – Prešov, 2006. – 168 с. – Слов. мовою.

прилога

Валерій Падяк,
кандидат філологічних наук

ВИДАВНИЧА ТА ДРУКАРСЬКА СПРАВА НА ЗАКАРПАТІ*

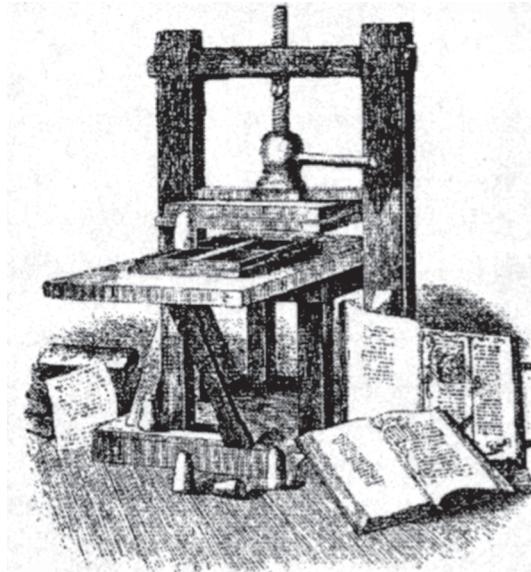
4. М.Лучкай посмертно реабілітує єпископа Іоана Брадача

Студент Тирнавської семінарії, початковий поет Андрій Вальковський в оді на честь єпископа Андрія Бачинського, написаній у 1807 році, дає високу (й цілком заслужену!) оцінку духовному пастирю русинського (руського) народу під Карпатами. Він характеризує епоху Бачинського (1732 – еп. з р. 1773–1809) як «золоте століття» русинської історії. Порівнюючи здобутки на ниві духовній, як і церковній та ін., поет підсилює свої висновки образним порівнянням. Він пише: як шанували древні латинянини бога посівів Сатурна – покровителя землеробства, так шанують русини владику А.Бачинського:

Твой Вѣк есть схожій со Сатурна вѣком
И как онъ был золотый Латином,
Твой так есть Россом, и Потомству
Росскуму будет.

Чотири десятиліття плідної праці єпископа А.Бачинського цілком затъмнили здобутки його попередників і, в першу чергу, єпископа Іоана Брадача, про якого наша історична наука майже ніколи не згадує. А втім щаслива зірка Бачинського зійшла на небосхил русинської історії завдячуючи насамперед титанічній подвижницькій праці його попередника,

* **Продовження.** Початок див. у попередніх щорічниках: Книга Закарпаття : анований каталог видань 2004 року. – Ужгород: Вид-во В.Падяка. 2005. – С. 69-77; Книга Закарпаття: Анований каталог видань 2005 року. – Ужгород: Вид-во В.Падяка. 2006. – С. 69-81; Книга Закарпаття: Анований каталог видань 2006 року. – Ужгород: Вид-во В.Падяка. 2007. – С. 85-98.

Так виглядав перший у світі друкарський станок, який у середині XV століття змайстрував німецький винахідник книгодрукування Йоганн Г'утенберг.

ви шкільництва та видав цілком пристойний шкільний підручник – «Букварь» (1770 р.).

Ця обставина – подвіжництво І.Брадача – зумовила поглиблену увагу до нього та його праці з боку видатного русинського дослідника першої половини XIX століття Михайла Лучкая, який присвятив йому кілька глав четвертого тому своєї відомої праці «Історія карпатських русинів», надавши І.Брадачу титул «найкращого пастиря». Намагаючись привернути як увагу сучасників, так і повагу наступних поколінь, М.Лучкай залишив потомкам вражуючу (за здатністю глибоко зазирнути у суть справи) характеристику діянь та способу життя І.Брадача. Він пише: «Здається, що цьому єпископові Іоанну для досконалого виконання обов'язків найкращого пастиря справді нічого не бракувало, крім довшого життя, однак із справедливістю можна стверджувати про нього, що, живучи короткий час, виповнив великі часи, бо продовж чотирьох років, коли він був єпископом, відважно зробив багато і значнішого для поширення св. унії, ніж усі його попередники разом узяті; через цю свою старанність щодо угро-руського народу і постійне майже батьківське ставлення до шановного духовенства пам'ять про нього і шана засłużеної похвали будуть вічно перед ними і їхніми нашадками» [1].

Михайлу Лучкаю як високоерудованій особі свого часу належить і заслуга посмертної реабілітації єпископа І.Брадача, якого він характеризує

як «жертву за русько-католицьку церкву». М.Лучкай пише: «Його передчасна смерть зв'язана з виданням «Зборника» і неприємностями, що звідси випливають, до того публічними, перед суддями та духовенством і перед самим народом; це спричинило йому такий біль, що не зміг його перенести» [2].

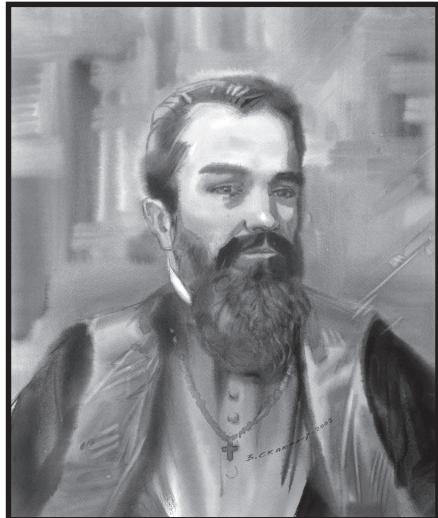
Тобто, Лучкай своїми висновками, які робить на основі чималого числа документів, які й нині зберігаються в Державному архіві Закарпатської області (м.Берегово) і які автор цих рядків мав можливість бачити в цьому архіві, підтверджує причину передчасної смерті І.Брадача – вона пов'язана з видавничою діяльністю на користь карпатських русинів та спротивом, який чинила І.Брадачу римо-католицька церква, яка не могла йому пробачити його рішучих та вдалих кроків, насамперед, у справі здобуття незалежності Мукачівської єпархії (тобто цілої греко-католицької церкви для русинів Угорщини) від поширюваного на цей регіон Егерського римо-католицького єпископства (і цілої греко-католицької церкви) в Угорщині.

З іншого боку, причина духовних страждань єпископа І.Брадача пояснюється критикою його видавничої продукції з боку Крижевацького (Свидницького) греко-католицького єпископа Василія Божичковича (був еп. у роках 1759–1785), який й сам пішов шляхом І.Брадача та у 1777 році здобув незалежність Крижевацької греко-католицької єпархії (єдиної для всіх греко-католиків Хорватії та Бачки (Воєводини)) від римо-католицького єпископа в Загребі. За національною ознакою кістяк Крижевацької єпархії складали карпатські русини, які переселилися з відходом турків на ці спустошені війною території, хоча серед вірників були також хорвати, румуни, македонці тощо.

Чи не комплекс «бути святішим за самого папу римського» спонукав еп.В.Божичковича (який цензурував уніатські книги) до безпощадної критики діянь свого мукачівського колеги? М.Лучкай на це питання відповіді не дає. Аналізуючи критичні зауваження В.Божичковича, спростовуючи його претензії та критику, історик пропонує висновки зробити самим читачам: «Чи він це зробив із заздроштів, чи із ревності до правди, залишаю це вирішити іншим» [3].

Вісім останніх років свого життя І.Брадач віддав справі заснування в Мукачеві друкарні, а коли виявилося, що стало не можливим, то й справі видавничої діяльності та видання книг в єдиній для русинів друкарні Відня.

Єпископу І.Брадачу довелося пережити найстрашніше для видавця та автора – смерть своєї книги. В історії людства подібні випадки –

Портрет єпископа Іоана Брадача.
Художник В.Скакандій. 2007 рік.

знищення книги – траплялися неодноразово. Але в цьому випадку влада ще й забажала доказів вірнопідданства. Засудженого «схизматика» – духовного пасторя карпаторусинського народу – на знак добровільного усвідомлення ним необхідності дотримуватися чистоти обряду та догм католицької віри, вшановуввати пам'ять лише канонізованих католицькою церквою святих публічно

примусили повернути для знищення уже частково розповсюджений тираж книги, що він і зробив.

Виснажений душевними стражданнями, він захворів. Обтяжений гаечкою, повторюючи під час приступів слова: «Невже я схизматик?», протягом восьми днів зійшов у могилу. Помер 4 липня та похований 7 липня 1772 року в Мукачівському монастирі у звичайній могилі. Напередодні, 6 липня, о 8-й годині пополудні, як згадує М.Лучкай, Мукачево прощалося з єпископом, якого із єпископської резиденції перенесли до берега Латориці, де на приготовлених звичайних човнах труну перевезли на той бік – до монастиря на Чернечій горі. Траурна процесія вулицями Мукачева відбувалася при великому зібранні духовенства з навколишніх сіл та чималого числа людей різного походження, соціального стану, без різниці релігій, при всіх прелатах, при великий кількості запалених свічок, під плач людей усіх станів.

Як стверджує М.Лучкай, І.Брадач помер на 38-му році життя, хоча в цьому ж четвертому томі в 26-й главі історик вказує, що І.Брадач народився 14 лютого 1732 року. У цьому питанні не все ясно. Так, сучасна історіографія дає інші відомості. Наприклад, відомий історик церкви на Закарпатті Атанасій В.Пекар (Ватикан) вказує на 1732 рік народження (14 лютого), тобто свідчить, що І.Брадач помер сорокарічним (прожив повні сорок років), хоча принагідно помилково зауважує, що він помер «на 40-му році життя» [4]. Так само й сучасна історіографія дотримується думки про те, що І.Брадач народився у 1732 році. Це підтверджується сучасними енциклопе-

дичними статтями [5]. Натомість, у дослідженні ужгородського професора Г.Павленка вказується як дата народження 14 лютого 1734 року [6].

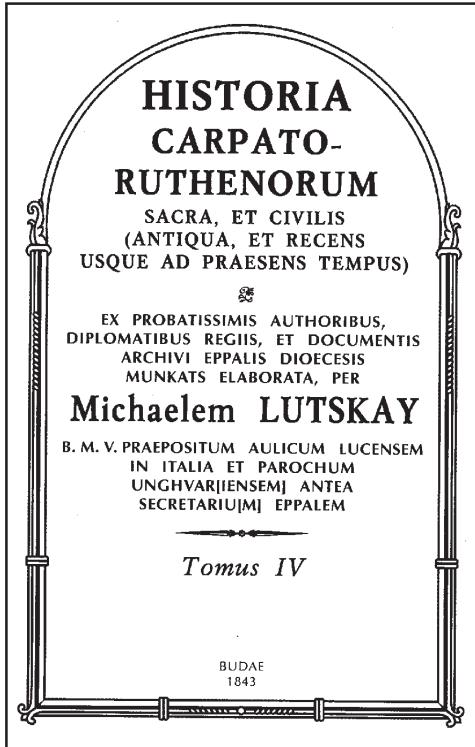
М.Лучкай пише: «Іоанн Брадач, щасливо звільнивши єпархію від претензійного підпорядкування егерців і одержавши згідно з найшановнішим рішенням сім консисторіальних нагород по 300 флоринів, потрапив у нові колізії» [7].

Ці «колізії» пов'язані з видавничою справою на користь русинів. До заслуг І.Брадача цілком слід зарахувати надання цісарського привілею, згідно з яким знатним віденським громадянином Йозефом Курцбеком у 1770 році була заснована руська віденська друкарня. Щоправда, й граф Шенборн із власної ініціативи, ще з 5 лютого 1764 року, піднімав та пробував вирішити питання друкарні для русинів, яку планував відкрити у Мукачеві. З цього приводу І.Брадач в одному з листів до тодішнього єпископа Мукачівської єпархії Емануїла Ольшавського зізнавався про свої наміри: «Я достатньо розмірковував над тим, щоб запросити друкарів із Росії, але він (Шенборн) не вірить, що десять інде можуть знайтися настільки досвідчені друкарі, як тут. Я показав видрукувані в Москві і Польській Русі книги, які я маю; у всіх відзначається дефект, який віденські друкарі не можуть виправити» [8].

Лучкай зауважує, що відразу по відкритті друкарні І.Брадач видав дві книги: першу – «Букварь...», а другу – молитовник, уже надрукований раніше у Києві під назвою «Зборникъ». Повна назва другої книги – «Зборникъ церковныхъ молений».

Сліди обох книг ми пробували віднайти у архівах та відділах рідкісної книги, стародруків ряду архівів та бібліотек, але марно. Зате певні знахідки все ж таки є і свідчать вони про те, що не тільки друга книга (з двох виданих І.Брадачем) є передруком з якогось київського видання, але й «Букварь...» має таке саме «східне» коріння. До нас аналогічні міркування висловлювали І.Дулишкович, А.Годинка, О.Мишанич та С.Гостињак. Останній зробив похвальну річ – здійснив у 1982 році перевидання названого букваря фототипним способом [9].

Азбука вийшла з друку у 1770 році під титулом: «**Букварь или ру-ководїс хотящымъ оучитися письмены руско-славянскими книгъ**». Вона – кишеневого формату і містить 36 аркушів (72 сторінки). Нумерація специфічна, занадто ускладнена (А, Аб, Аг, Б, Бб, Бг, Бд, Бж і так далі). Крім букварної частини (стор. 4-12), книга містить післябукварну частину для читання, де зібрано різні тексти: «Молитви» (з підрозділами: «Молитви оутреннїя», «Молитвы предъ обѣдомъ», «Благодаренїе по

Титул четвертого тому шеститомної латиномовної «Історії карпатських русинів» М.Лучкая, підготовленого до друку в 1843 році.

объдѣ», «Молитвы предъ вечерою», «Молитвы на сонъ грядущихъ»), «Десять заповѣди...» «Три совети» «Семь тайнъ Нового завѣта», «Три добродѣтели глаголемыя благословныя», «Четыре добродѣтели...» «Семь даровъ духа святаго», «Плоды духа святаго» «Семь дѣль милостынно надлежащихъ» «Семь дѣль милости духовныхъ», «Семь грѣховъ смертныхъ», «Девять блаженствъ...», «Пять чувствъ душевныхъ», «Пять чувствъ тѣлесныхъ», «Четыри послѣдняя, и достойнопамятная», «Символь» «О Христѣ». Завершує книгу розділ «Числа».

Готуючи у 1770 році до друку «Букварь», І.Брадач взяв за основу або ж повністю перебрав текст котрогось з видань, які чималими тиражами виходили на території тодішньої Росії та східної Польщі у друкарнях Києва, Львова, Почаєва, Унієва, Супрасля тощо. Наприклад, чимало подібної продукції випущено Львівським ставропігійським братством. Можна назвати хоча б такі зразки продукції: «Букварь Языка Славенска. Писаній Чтенія оучитися хотящим въ полезное руковооженіе» (Въ Лвовѣ, 1671), «Букварь Языка Славенска. Писаній Чтенія оученія хотящим въ полезное руковооженіе» (Въ Лвовѣ, 1696), «Букварь Языка Славенска. Писаній Чтенія Оученія хотящим въ полезное Руковоожденіе» (Въ Лвовѣ, 1710), «Букварь Языка Славенскаго Чтенія и Писанія оучащимся въ полезное руковоожденіе» (Въ Лвовѣ, 1754).

Ще до І.Брадача подібний за назвою буквар для карпатських русинів видав у 1699 році в Тирнаві (нині Словаччина) еп. Йосиф де Камеліс – «Букварь Языка Славенська. писаній чтенія оучитися хотящимъ въ полезное руковооженіе». На жаль, на жоден з букварів до цього часу натрапити в

архівах та відділах рідкісної книги (у т.ч. у Львові) нам не вдалося. Ця обставина унеможливилоє порівняльний аналіз текстів букварів та визначення джерела, з якого було запозичено матеріал для букваря І.Брадача.

Подібні видання друкувалися й в Супрасльському монастирі (м.Супрасль у Польщі, Підляське воєводство, Белостоцький повіт), наприклад, «Букварь Языка Славенскаго. Чтенія Писанія оучитися хотящимъ въ полезное руковоженіе» (Супрасль, 1715).

Показово й те, що у 1777 році Йосиф Курцбек у Віднію видав буквар з подібною назвою, але вже для вивчення «славено-сербської мови». Його назва: «Букварь или началное ученіе хотящимъ учитися книг писмены славено-сербскими» (Вієнна, 1777, 44 с.).

У Букварі І.Брадача, в основі якого лежить якесь російське видання, містилися незнані сліди «схизми», тобто в деяких місцях тексти молитов не в усьому відповідали догмам католицької віри. Йдеться про необхідність певної корекції текста молитви «Отче наш», а саме виразу «Яко твоє есть царство, и сила, и слава во веки, аминь». У іншому місці книги – у тексті молитви «Богородице Дево, радуйся» наприкінці молитви пропущено «Святая Марие, Божа матерь, молися за нас».

Це дало привід В.Божичковичу звернутися до королівської намісницької ради в Пожоні з письмовими зауваженнями, які, перебуваючи у справах у Відні, І.Брадач, наскільки міг, заперечив.

Наскільки актуальним для тої епохи був процес звільнення від «схизми» (ознак православної церкви, не з'єднаної з Апостольською столицею – Римом), можна судити з діяльності самого І.Брадача, пов'язаної з виходом Мукачівської греко-католицької єпархії з підпорядкування римо-католицькій Егерській єпархії. Право на автономізацію своєї церкви мукачівські єпископи мотивували перед Віднем саме необхідністю боротьби проти проявів «схизми», тобто проти стихійного навернення у православну церкву, яке у той час набуло серед населення значного розмаху. Невдоволені недотриманням римо-католиками умов Ужгородської унії та суцільною залежністю уніатського священицтва від римо-католицького, пониженим статусом священиків, місцеві попи підбурювали вірників повернутися у православну віру. Відень розумів, що без кардинальних реформ цей процес не зупинити. Тому Віденські підтримав автономізацію Мукачівської греко-католицької єпархії. Ось чому з незалежністю Мукачівської єпархії, юридично оформлененою у 1871 році, зростав статус уніатського священицтва, зміцнювалися позиції уніатської (далі – греко-католицької) церкви та значно послаблювався «схизматичний» рух.

Титул «Букваря», виданого єпископом Іоаном Брадачем у 1770 році.

У цих умовах складного політико-релігійного життя звинувачення єп.І.Брадача у «схизмі» для самого єпископа мало відчутні наслідки.

В історіографічній літературі немає чітких висновків, чи був знищений як «схизматичний» тираж букваря І.Брадача. Так, С.Гостиняк стверджує, що книгу було спалено [10], саме тому до наших днів дійшли всього два її примірники. Таких же висновків дотримується М.Алмашій, який уже в категоричній формі стверджує, що «императрица Марія-Терезия приказала тираж конфісковать и сжечь» [11].

Однак, зовсім випало з поля зору дослідників те, що, якби резолюція королівської намісницької ради в Пожоні регламентувала знищення «Букваря», то навряд чи

I.Брадачу під прискіпливим поглядом цензорів вдалося б успішно видати та безперешкодно вивезти з віденської друкарні наступну свою книгу під назвою «Зборникъ». Архівні джерела з цієї проблеми найкраще за всіх дослідив історик М.Лучкай, але він мовчить про знищення букваря, тобто опосередковано свідчить, що цей конфлікт вдалося залагодити.

Натомість із знанням справи він наголошує, що й друга книга I.Брадача (так званий «Зборникъ») могла б уникнути знищення, якби вдалося на висновки В.Божичковича вчасно подати «заперечення» від авторитетних авторів та втрутитися у хід «диспути» між Божичковичем і королівською радою. М.Лучкай пише: «Тому що ці диспути не викликали заперечення, нарешті з'явилася найвища резолюція. Згадана книжечка

«Зборник» забороняється і ті екземпляри, які були розповсюджені серед народу, негайно збираються і зібрані запечатуються і відправляються в Кошиці. Із сумним і збентеженим серцем єпископ Іоанн турбується це виконати і зібрані запечатані книжки за допомогою Іоанна Сімоги 1772 року в місяці березні відправляє у Кошиці» [12].

У цей час І.Брадач виношує думку відмовитися від єпископства [13], але раптом помирає.

В чому ж полягала суть «схизми» І.Брадача? М.Лучкай не тільки реабілітує єпископа – він старанно вводить до своєї «Історії» повний текст зауважень до другої книги (т. зв. «Зборника»), які В.Божичкович «уже з більшою старанністю, ніж раніше зроблені проти зауваження знову вислав у ту ж високу королівську намісницьку раду». Вважаємо за потрібне повністю передрукувати цей документ.

«Висока королівська намісницька радо! Я дуже бажав би, одержавши за допомогою цієї високої королівської ради 31 травня під № 545 150 екземплярів слов'янської книги «Зборник», аби для мене нічого більше не залишилось, як подякувати шанобливості й материнській побожності її найсвятішої апостольської величності і згідно з доброзичливим розпорядженням вищезгадані екземпляри розподілити серед довіреного моїй турботі народу; однак мені, який читав згадану книжку, дещо прийшло на думку, і це я пропоную на високий і розумний суд високої королівської ради не із-за суперечки, зберігши навіть повагу до автора, а для виявлення істини.

На 74 сторінці у молитві перед сном має: «Наміснику Христа Василію Великій, Григорію Теологе, Іоанне Христостоме, Афанасію і Кириле, Миколаю, Спиридоне, Михаїле, Олексію, Йоне, Філіпе, чудотворці Русі та ін. моліться і ін.». Питаю, хто скаже, що ці відсутні у католицькій вірі? Михаїл, власне, жив біля 990 року і московити шанують його як святого 30 вересня, бо він із князем Русі Володимиром спричинився до того, що той народ прийняв християнську віру, міг залишитись святым, тому що в той час константинопольський патріарх був разом з римським престолом; однак я хотів би знати про Петра, якого шанують 21 грудня і який жив близько 1334 року, про Олексія, якого шанують 12 лютого і який жив близько 1386 року, про Йона, якого шанують 15 червня і який згадується близько 1464 року, про Філіпа, якого шанують 3 липня і який жив 1578 р. і з цих усіх вважається останнім. Мені здаються правдивими ці два факти, по-перше, що константинопольські патріархи були у схизмі в той час, коли жили згадані святі, і, по-друге, що московитська церква зберігала єдність

Фронтиспіс (сторінка за титулом) букваря І.Брадача, оздоблена гравюрою.

віри з вищезгаданими патріархами, про що можна довідатись із церковної історії до і після флорентійського собору, бо якби вони були в унїї скоріше, тому 1438 року були запрошенні і відправились в Італію для її прийняття не тільки єпископи сходу, але також і півночі, зокрема архієпископ Русі Ісидор. Чому після собору той же Ісидор, бажаючи повернутись на свій престол, не був прийнятий своїми співвітчизниками? Хіба не через ненависть до святої унїї, яку на соборі підтверджив, і також звідси по праву конгрес, проведений, власне, після Замоського синоду, який відбувся 1720 року з метою перевірки слов'янських книг, виданих у Польщі кирилицею під опікою

апостольського нунція або його делегата, згаданих святих як підозрілих і непевних викреслив із синаксарію, або календаря, на основі, без сумніву, католицького вчення поза лоном святої церкви, вони не лише не можуть стати святыми, але не можуть одержати вічне спасіння, бо написано: «Не буде коронуватись той, хто законно не буде змагатись». Зрештою, у такому великому числі певних святих як східної, так і західної церков, неабиякі трудунощі мав укладач книжки для виявлення непевних святих.

На сторінці 87 читаю: «Спаси Господи і змилуйся над нашим правовірним цісарем Йосифом, над Марією-Терезією та ін.», а нижче: «Спаси Господи і змилуйся над найсвятішим вселенським єпископом Н. та ін.». Прошу, хай автор скаже, кого треба розуміти під тим головним? Мабуть,

відповість: «Уніатський католик розумітиме римського, схизматик – константинопольського». Однак я, католик, зберігши природну шану щодо свого папи, боюсь назвати на першому місці главу держави, а на другому місці – зримого главу, щоб несвідомо не впасти у помилку англіканської чи московитської церков, які визнають своїх високих осіб першими на віть у священних справах. Цього не вимагає наш найбільш релігійний єпископ, який у своєму листі до отця вселенської церкви визнав за гідне підписати себе сином, автор не дозволить, якщо є католик, щоб константинопольському патріарху або схизматикам дати титул вселенського, проти чого святий римський престол постійно виступав.

На сторінці 89. Спаси Господи й змилуйся над тими, які проживають у святих руських гірських монастирях та інших місцях, і над їх молитвами, і над мною грішником. Питаю автора, які є ті святі руські гірські монастири? Невже ж відповість, що вся гора, заселена релігійними особами, називається святою. Під руськими монастирями треба розуміти монастири Польщі або сусідні до неї, де св. унія процвітає. Але мене, як і всякого, вірю, слов'янина, або уніата спонукають ті вислови розуміти гору Афон (свята гора), яку населяють схизматики і стільки разів згадують. Під руськими ж монастирями взагалі треба розуміти московитські, де схизма розмістила престол і місцеперебування. Якщо це так, як я, будучи католиком, довіряюся їх молитвам і скоріше не помолюсь Богу, щоб зволив їх просвітити і схилити до пізнання істини.

На сторінці 91. Робиться згадка про померлих імператорів, королів та св. вселенських пап, і стосовно того, що наводиться спостереження під 2 номером, зрештою, приписується якийсь спосіб виголошувати 12 псалмів, принесений із святої гори печорським архімандритом Досифеєм (славний монастир у московитському володінні).

На сторінці 93. На підставі неї бажаю, що слід розуміти під святою горою, що сумнівного і непевного під 3 номером. Насправді, я не знаю, ким був і в який час жив цей Досифей. Бо якщо схизматик, волію прочитати весь псалтир, ніж його прийняти за вчителя.

Таким чином, це є змістом книжки під назвою «Зборник», яка подає зібрання різних молитв, і наче родить із чистого поля чисту пшеницю, що, звичайно, автор міг би зібрати з врожайного поля католицької церкви, і тому що не знаю з якої причини перешов на схизматичні поля, не склавши належного іспиту і не зваживши на небезпечні наслідки, фактом є те, що він, на мою думку, змішав із добрим терном [зерном? – В.П.] бур'ян і пажитницю. Внаслідок цього, боячись небезпеки зневіри в народі,

Сторінка з букваря І.Брадача (букварна частина).

довіреному моїй турботі, що з читання такого роду книжки шукатиме віру в Московії, нібито на горі Афон процвітає справжня і рятувальна віра, і що названий володар землі вищий за папську гідність, нарешті, щоб побудоване не зруйнувалось цією книжкою, зберігши послушність королівським наказам, я вирішив припинити розподіл вищезгаданих екземплярів доти, поки отримаю люб'язну відповідь від високої королівської ради щодо цієї справи. У чому, зрештою, та ін.» [14].

Про наступні події щодо цієї книги М.Лучкай пише таке: «Після того як тільки згаданий свидницький єпископ Василій 1771 року дня 6 липня вислав високій раді викладені зауваження на книжку «Зборник» автора

єпископа Іоанна, видану друком у Відні, висока рада викликала у Віденського свидницького єпископа, одержавши його зауваження на книжку під назвою «Зборник». Він після від'їзду з Відня мукачівського єпископа Іоанна, прибув туди, знову того ж року, дня 28, місяця липня, подав у тій же справі, тій же високій раді листа, або скоріше зауваження, такого змісту:

«Висока рада та ін! На виклик високої королівської ради люб'язним листом, виданим 13-го поточного липня під № 677 як я швидко особисто сюди з'явився, так також з ж ревністю у цьому листі я викриваю основи, якими я спонуканий тут у книжечці під назвою «Зборник» відомі зауваження викладаю і пропоную на розгляд високої королівської ради.

Однак відзначаю, що вищезгадана книжечка «Зборник» відрізняється від букваря, з яким я ознайомився в одному екземплярі за допомогою тієї ж високої ради, для чого я уклінно просив минулого місяця грудня 150 екземплярів, як видно з обох екземплярів, які тут представлені. Уже справді, що стосується зауважень і основ, зокрема по 1-му пункту щодо згаданих святих: Михаїла, Петра, Олексія, Йона і Філіппа, чудотворців Русі, у мене виник сумнів із того приводу, що у синаксаріях або календарях польських уніатів не зустрічаються і в молитвах до них не звертаються, як видно з багатьох часословів (латиняни називають бревіарії) якими користуються польські уніати – я із собою приніс такого роду часослови, видані у різний час і в різних місцях після запровадження унії 1595 року і, головним чином, після проведення Замоського синоду, якого також маю екземпляр, на його підставі я звірив і виправив книги, у яких не залишилось жодного сліду про згаданих святих, зрештою не зустрічаються в грецьких або найстарших слов'янських виданнях у Венеції, або десь інде, з яких я тут маю одне досить давнє.

Далі і мене спонукали основи, які спонукали всю уніатську церкву в Польщі для їх видання, а саме: що невідомо з церковної історії, що вони жили й померли в унії з римською церквою; як, зрештою, відомо про славного уніатського полоцького архієпископа Йосафата, який 1623 року через ненависть до св. унії прийняв вінок мученика і римським папою Ураном VIII 1643 року був занесений в каталог святих; звідси в тій цитованій мною молитві на сторінці 74 дослівно переписана в «Зборнику» з київського часослова, надрукованого в Московії, 1751 року на 157 сторінці або з іншого подібного. Польські уніати, не згадуючи тих святих, а саме: Михаїла, Петра та ін., – в Почаївському часослові 1739 року згадують тільки св. Йосафата, до чого я подаю час життя згаданих святих, Михаїла та ін., у своєму листі від 6 липня, що я взяв із часослова, виданого у великому форматі у Києві.

Мені відомо, що думали про вищезгаданих святих деякі приватні автори, яких протягом цього часу мені доводилось бачити, як наприклад Бернард Рібер ордену домініканців, у книзі «Відгомін віри», виданій 1733 року у Відні в Австрії. Перебуваючи багато років у Московії з іспанським легатом, він перераховує московитських митрополитів і притому говорить про Олексія: «Шанується росіянами як святий і чудотворець», про Йону: «Цього московити шанують як святого Михаїла, а Петра і Філіппа вважають тільки митрополитами».

Сторінка з букваря І.Брадача (післябукварна частина). Для закріплення навиків читання використовувались тексти виключно церковного змісту.

Кульчинський, між іншим релігійна людина і католик ордену св. Василія, у книзі «Зразок руської церкви», виданій у Римі 1733 року, перераховує Петра, Олексія і Йону як святих, зовсім не згадуючи Михаїла і Філіппа, а за ним – славний Ассеман у календарях вселенської церкви у V і VI томах. Бо вони, не маючи між собою розбіжностей, не користуються більшим авторитетом, ніж приватні автори; коли йдеться про шанування і звернення до якогось святого, необхідно, щоб було схвалення вселенської церкви, однак, все це я подаю на вищий розгляд і остаточне вирішення.

Щодо 3-го пункту в моєму листі, недавно написаному, маю тільки те доповнити, що на свя-

тій горі, або Афоні живуть у монастирі винятково одні схизматики, а це ясно кожному з географії, крім того, всі ті згадки, які містяться у книзі «Зборник» на сторінці 89, переписані з московитського псалтиря, приклади з якого додаю в кінці цього мого листа, що з нагоди виправлення нового видання грецької евхології появився лист блаженної пам'яті Бенедикта XIV, в якому він викладає, яка велика турбота і старанність була пророблена раніше, ніж згадана евхологія була виправлена, водночас цього листа найуклінніше я передаю високій раді; крім того, що саме повинно послужити уніатам щодо видання і виправлення всіх церковних книг, видана книга замоського синоду на стор. 59 досить детально і ясно

говорить. І також набожно передаючи себе високому покровительству і захисту, залишаюсь найуклінніший раб Василій Божичкович, свидницький єпископ в. р.» [15].

Таким було заключення В.Божичковича. В умовах німецькомовної Австрії та латиномовної католицької церкви лише поодинокі священики могли кваліфіковано розібратися в подібних заплутаних справах чи вміти читати тексти, писані церковнослов'янською мовою, знати історію православної віри тощо. То ж не було кому швидко й кваліфіковано заперечити висновки крижевецького єпископа. А підготовлена богословом Бабильовичем контркритика, відправлена 28 грудня 1771 року, надійшла до Відня запізно й нічого уже не вирішувала. Королівська рада, налякана висновками єп.Божичковича, поспішила знищити увесь тираж книги «Зборникъ».

Щодо справедливості критики В.Божичковича М.Лучкай зробив певні висновки, які вмістив у своїй книзі і які вважаємо за доцільне подати нижче:

«Щоб кожен міг правильно судити про це, хоч воно було поза моїм планом, я вирішив окремо розповісти про цих 5 спірних руських святих, ясно подати читачеві короткий і достовірний опис життя. Згаданий Михаїл був за походженням сірієць, звідки, прибувши в Константинополь, був висвячений на єпископа не Сергієм, прихильником фотіанської схизми, як деякі неправильно вважають, а 1000 року католицьким константинопольським патріархом Миколаєм Хрисoberгом, який його послав у Крещону (Херсон), щоб супроводжував для вінчання з князем В. Русі Володимиром сестру імператорів Василія і Константина – Анну. Він був першим київським руським митрополитом, який вихрестив Володимира з дітьми, а після восьми років – весь руський народ, як це відомо з розпоряджень Володимира В. Говорячи про святе життя цього першого київського руського митрополита Михаїла, Ігнатій Кульчицький, освічена людина і ревний католицький монах ордену св. Василія, генеральний легат того ж ордену в Римі у книзі під назвою «Зразок Руської церкви», присвяченій Клементію XII і там же виданій друком 1733 року, передає, що молитвами цього Михаїла якася дитина, коли пресвітери хрестили у річці народ, яка випала з рук матері і втопилася, була витягнена на берег і оплакувана батьком, була воскрешена. Тіло цього Михаїла досі спочиває непошкоджене у криптах Києва.

Другим є Петро, за походженням від вірників-батьків із Волині, у дванадцятирічному віці він став монахом, потім через послушність був висвячений на пресвітера, відправився у пустиню, звідки за наказом Івана, прозваного Калитою, сина колишнього невського князя Даниїла

Олександровича, цей Іван став першим, після підкорення всієї Русі князем Вел. Гедіміном відправився у Московію і там, заснувавши княжний престол, перший дав привід для назви «Московія», про яку раніше не було чути; отже наказом цього Івана, сюди викликаний Петро для висвячення на київського митрополита, відплів у Константинополь і, будучи підтверджений 1308 року константинопольським патріархом, повернувся у Київ. Залишивши у Києві вікарія, разом з великим князем Іоанном переніс митрополичий престол спочатку у Владимир, опісля в Москву, і як Михаїл першим у Києві, так і цей Петро у Москві був проголошений митрополитом, де після виконав обов'язки найкращого пастора протягом двадцять одного року, спочиває, похований у домовині, яку зробив собі власними руками, прославлений Богом за багато чудес.

Третім є Олексій, також за походженням від родичів у Волині, який у 15-річному віці вступив у монастир, своєю винятковою здібністю переконав Іоанна Іоановича, великого князя Московії, обрати його митрополитом, і його, таким чином обраного, константинопольський патріарх Філотей висвятив на єпископа. Почувши про його славу, цар агяренів настійно просив його, щоб він повернув зір його сліпій жінці, той після того як дуже люб'язно просив на похорон щойно згаданого митрополита Петра, коли там молився, свічка почала дивно горіти, взявши її, підійшов до цариці й, знову запаливши її, після того як ту покропив священною водою, негайно повернув їй зір. Він набожно правив російською церквою з 1366 року аж до 1376 і мертвий почав славити її чудесами.

Нарешті, четвертим був Йона, інакше ще Глезна, в 1482 році був висвячений на митрополита; польського короля Казіміра Великого, який першим видав закон проти неуніатів, щоб нікому з них не давались посади або високі звання та державні пости, і щоб дані прерогативи стосовно всякого лицаря на них не поширювались, він умираючого висповідав і без сумніву, католицький король до себе не допустив би Йону, якщо б підозрівав його щодо віри, він набожно очолював російську церкву протягом 7 років і так набожно у Господі спочив. Таким чином, у святості цих народних руських святих, зовсім не сумнівались католицькі письменники болландісти, зокрема Даниїл Папеброхій, славний Ассемус у книжці під називою «Календар вселенської церкви». Згаданий Іgnatij Kulichyn'skij, перевірений і підтверджений у Римі і виданий друком, нарешті, Климентій Ходикевич руської провінції ордену домініканців у дисертації, виданій друком у Львові 1770 року» [16].

Так, з остраху навернення «схизми» і занепаду греко-католицької церкви русинській культурі було нанесено значної шкоди. Першою жертвою став єпископ І.Брадач – інтелектуал, кваліфікований спеціаліст, досвідчений автор і видавець книг. Той, що закладав підвалини епохи, образно названої потім «золотим століттям» русинської історії.

(далі буде)

Література:

1. Лучкай, М. Исторія карпатських русинів. В 6 т. Т. 4. [Текст] / Михайло Лучкай. – Ужгород : Закарпаття, 2003. – С. 196.
2. Лучкай, М. Там же. – С. 195.
3. Лучкай, М. Там же. – С. 183.
4. Пекар, А. В. Нариси історії церкви Закарпаття. В 2 т. Т. I. Єпархічне оформлення [Текст] / Атанасій В.Пекар, ЧСВВ. – Вид. 2-е. – Рим; Львів: Вид-во Отців Василіан «Місіонер», 1997. – С. 188.
5. Брадач Иван [Текст] // Поп, И. Энциклопедия Подкарпатской Руси / Иван Поп. – Ужгород: Издательство В.Падяка, 2001. – С. 104; Bradach, Ioann // Encyclopedia of Rusyn History and Culture / editors: P.-R.Magocsi and I.Pop. – Revised and Expanded Edition. – Toronto; Buffalo; London : University of Toronto press, 2005. – Р. 49.
6. Павленко, Г.В. Діячі історії, науки і культури Закарпаття [Текст] : малий енциклопедичний словник / проект здійснено за участі В.Падяка. – Вид. 2-е. – Ужгород, 1999. – С. 28.
7. Лучкай, М. Там же. – С. 183.
8. Лучкай, М. Там же. – С. 192.
9. Гостиняк, С. Буквар з 1770 року [Текст] / Степан Гостиняк // Науковий збірник Музею української культури у Свиднику / за ред. І.Русинка. – № 10. – Видав Музей української культури у Свиднику в Братіславському словацькому педагогічному вид-ві, відділ української літератури в Пряшеві, 1982. – С. 233-273.
10. Гостиняк, С. Там же. – С. 234.
11. Брадач Иван [Текст] // Поп, И. Энциклопедия Подкарпатской Руси / Иван Поп. – Ужгород: Издательство В.Падяка, 2001. – С. 104;
12. Лучкай, М. Там же. – С. 190-191.
13. Лучкай, М. Там же. – С. 195.
14. Лучкай, М. Там же. – С. 183-186.
15. Лучкай, М. Там же. – С. 186-188.
16. Лучкай, М. Там же. – С. 189-190.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК*

А

Абель М. **155**
Аладар А. **252**
Алмашій М. **190**
Андрійшин М. **58**
Андрела Л.В. **83**
Андрик Є. **266**
Андрухович Ю. **114**
Антоненко М. **128**
Аркас М. **112**
Артьомов І.В. **42**

Б

Бабич М. **155**
Бадида М.Б. **215**
Бадида М.П. **35**
Бакош К.К. **180**
Балаж Й. **94**
Балега В. **95**
Балла Л. **149, 296, 298**
Балла П. **149**
Бантишев О.Ф. **53**
Баранов І. **154**
Барчан В.В. **274**
Бедзир Н.П. **114**
Бедь В.В. **7, 217**
Берчені, сім'я **25**
Бігунець І.Ю. **13, 18**
Бідзіля К. **129**
Бідзіля Ю.М. **91**
Біксей Л. **96, 97, 218**
Білик І. **254**
Бірчак В. **5**
Бобонич Г.В. **1**
Богоста А.С. **63**
Боднар-Баранова О. **154**

Бойко Л. **58**

Бокотей А. **102, 212**
Бокотей О.М. **199**
Болдижар М. **255**
Бомарше П. **140**
Бондарчук Н.Я. **46, 256**
Бонь-Якубишин М.С. **125**
Бродскі Е. **296**
Бронтерюк П. **126, 257**
Бруссо І.І. **9**
Буднікова Л.Т. **59, 60**
Бульчак В.М. **20**
Бухало В.П. **127**

В

Валтон А. **128**
Варга О. **129**
Василинець М.М. **26**
Вачиля Н.М. **205-208**
Ваш І. **292**
Ваш Є.І. **77**
Вашук Ф.Г. **42, 61**
Вегеш М.М. **6, 16, 272, 273, 295**
Вигодованець Н.І. **204**
Віднійчук-Вірван Л.А. **258**
Віднянський В.С. **272, 273, 295**
Вілковський П. **114**
Волошин А.І. **31, 62, 119**
Воротін В.Є. **54**

Г

Габор В. **259**

Габорець В.С. **104**

Гаваші О. **13**
Гаврош О. **112, 235, 237, 268**
Гаврош-Погуляй О. **95**
Галас В.В. **130-133**
Гамор Ф.Д. **33**
Ганинець П.П. **47**
Ганич М.М. **7**
Ганчак К. **102**
Гармасій К. **102**
Гвардіонов Б.О. **9**
Гелтої Є. **160**
Герасимов І.О. **9**
Геревич О.В. **86, 226, 227, 253**
Гідаш А. **296**
Глеба Ю. **96, 108, 157, 228, 229**
Гльобус А. **114**
Глюк Г.М. **236**
Глюк-Александрова В.Г. **236**
Гнаткович Т.Д. **83**
Гоголь М.В. **8, 215**
Голик С.В. **78**
Головацький А.С. **232, 233**
Голодняк О. **238**
Голопатюк Н.Л. **50**
Голопатюк С.С. **50**
Голуб Н.П. **63**
Гомонай В.І. **63**
Горват І.М. **1**
Горкій О.М. **215**
Горленко О.М. **48, 49**
Горн П. **32**
Горянка Т. **134**
Гостиняк С. **135**

* Цифра після назви видання вказує на номер позиції.

- Граб Ю.М. **22**
 Гретковська М. **114**
 Григаш Л.З. **1, 205-209, 211, 213-215, 217, 223**
 Грицан Т. **136, 260**
 Гудак С. **95**
 Густі І.В. **22**
 Густі В. **137, 142**
- Г**
 Гаёва А. **151**
 Гогола Ф. **100**
 Гренджа-Донський В. **120, 213**
- Д**
 Данилюк Д. **8**
 Данко-Шолтес К. **93**
 Демидчук К. **155**
 Дерев'янченко Н.О. **57**
 Дзурівчик М. **200**
 Довганич Г.М. **64**
 Довганич О.Д. **6, 7, 9, 18, 21, 64**
 Довженко О. **152, 168, 187**
 Дорогович М. **95**
 Дочинець М. **115, 118**
 Дурда А.І. **74, 75**
 Душ А. **14**
 Дярфаш М. **160**
- Е**
 Ерделі А. **94, 241**
 Ефраїм С. **281**
- Є**
 Єгорова Ю. **179**
- Ж**
 Жеграй Л. **113**
 Желіцкі Й. **186**
 Жиган І.Ф. **13**
 Жілінські Ш. **32**
 Жмир В.Ф. **66**
- З**
 Забарний Г.М. **45**
 Загаров О. **112**
 Задорожний В. **120**
 Закривидорога О.Д. **204**
 Залипецький М.Т. **70**
 Зварич Г.Т. **140, 263**
 Зейкан Ю. **252**
 Зубач В. **93**
- I**
 Іванишин О. **102**
 Іванчов Ф. **117**
 Іваньо Я. **141**
 Іващенко М.І. **1**
 Іздрик Ю. **114**
 Ільїна Й.А. **264**
 Ільченко Л.О. **1, 203, 205-209, 211, 278**
 Ісаевич І. **142**
- K**
 Кабаці М. **198**
 Калин А. **188**
 Канюка І. **228-229**
 Канюка О.А. **210**
 Каролінка **173**
 Келемен М.Ю. **77**
 Кемінь М. **191**
 Керекеш Ю. **30**
 Керечанин В.П. **27**
 Керча І. (Керча И.) **194, 195**
 Кешеля Д.М. **265**
 Кізман-Коршинська Ю. **187**
 Кічковський М. **13**
 Кіш Р. **266**
 Кішко Н.Ю. **49**
 Кішко О.С. **49**
 Клімова О.В. **123**
 Кляп М.І. **62**
 Кобаль В. **112**
- Кобаль В.І. **70**
 Кобаль Й. **294**
 Ковалев Ю.В. **261**
 Ковальчук Г.К. **211**
 Ковач В. **183, 184**
 Ковач Е. **297**
 Ковбаснюк Г.В. **28**
 Когут А. **292**
 Кожмінова А. **193**
 Козоріз О. **27**
 Коломацький В. **198**
 Комар В.І. **70**
 Комендар В.Г. **33**
 Копинець А. **235**
 Копорова К. **244**
 Корж Б. **95**
 Корж-Радько Л. **95**
 Коротич В. **267**
 Корсак Р.В. **10**
 Корсун О.М. **21**
 Косинова Ж. **143**
 Коцюбинський М. **296**
 Кошут Л. **4**
 Кремінь Д. **267**
 Кривін Ф. **211**
 Крилов І.А. **160**
 Крусанов П. **114**
 Кручаниця В. **80**
 Кубек Е. **242**
 Кудрявская Л. **144-146**
 Кузан В.В. **103, 105, 115, 283**
 Кузьма Б.І. **96**
 Кузьма В.Ю. **226-227**
 Кулак М. **58**
 Куля Ф.А. **279, 291**
 Кухта В. **147**
 Кушнір Ю.Б. **41**
- Л**
 Лавренюк Є.С. **41**
 Ладижець О. **153**
 Лажун І. **198**

- Левадська Е. **93, 96**
 Легоцький Т. **294**
 Лемак М. **65**
 Лемко Й. **148**
 Лендел В.В. **39**
 Лендел В.Г. **82**
 Лендел М. **203**
 Лендел М.А. **36**
 Леся Українка **149**
 Лечига Й. **37**
 Ликович І. **268**
 Липчай М. **38**
 Лінтур П.В. **188**
 Ліхтей М. **80**
 Ліхтей Т. **155**
 Ломага М. **50**
 Лукіта Ф.В. **43**
 Лукша О. **29**
 Лустиг К. **150**
 Луцишина О. **239, 240**
 Луцкер Л. **145**
 Любка А. **115**
- M**
- Магочай П.-Р. **11, 203**
 Мадрига І.М. **47**
 Малинич О.В. **205-208, 213**
 Малько К. **177**
 Мальцева Н.Я. **226-227**
 Мальцовска М. **151, 243**
 Мандрик І.О. **72**
 Маняс Й. **238**
 Маргітич І. **269**
 Марченко О. **238**
 Матієк О. **152**
 Матій П.П. **104, 105, 107**
 Мацьків Б.В. **261**
 Машка В.Т. **70**
 Машка Ю.В. **287**
 Машкін М.В. **103**
 Меденці М.В. **153, 154**
- Мейгеш Ю. **123, 124**
 Мельник М. **94**
 Мельник С.Ю. **33**
 Мельничук В. **102**
 Менджул М.В. **52, 56, 79**
 Мигович І.І. **12, 66**
 Микита Л. **218**
 Митрик М. **97**
 Митровка М. **80**
 Мікловда В.П. **41**
 Мірутенко В. **266**
 Місевра Г.І. **217**
 Мітряєва С.І. **54, 68**
 Міцко М. **38**
 Мокрані М.А. **287**
 Молнар О.С. **41**
 Молнар С.М. **47**
 Мудра М. **269**
 Мудранинець І. **156**
 Мулеса В. **270**
 Мункачі М. **4**
- H**
- Навроцька Є. **69, 252**
 Навроцький В.В. **56, 79**
 Найпавер К.С. **14, 210**
 Небесник І.І. **90, 241**
 Невицька І. **119**
 Несух Л. **14**
 Ніколайчук В.І. **230, 231**
 Новицька Т.В. **275, 276**
 Носа Г.В. **71**
 Носак-Незабудов Б. **155**
 Ньюбба В. **29**
- O**
- Окаль А.І. **22**
 Олашин М.В. **72**
 Орлай І.С. **8**
 Орос І. **292, 299**
 Офіцінська М. **228, 229**
 Офіцінський Р. **5**
- П**
- Пагиря В.В. **4, 111, 116-118, 158**
 Падяк В.І. **11, 151, 203, 209, 278**
 Палоци, сім'я **25**
 Панцо В.С. **106**
 Панчук Н.М. **211, 213-215**
 Панькевич І. **197**
 Панько О.І. **110**
 Папгаргаї Д. **160**
 Пастеляк І. **80**
 Пашченко Т.В. **65**
 Пелевін В. **114**
 Пеняк П.С. **15**
 Передрій О.С. **287**
 Перені, сім'я **25**
 Переста О. **155**
 Петечук В.М. **73**
 Петровський А. **102**
 Петровці М.М. **34**
 Петровці І. (Петровцій І.) **128, 159**
 Пінзеник П. **80**
 Пирин В. **161**
 Писарева О.Н. **139**
 Пінчук Ю.Б. **74, 75**
 Піпаш-Косівський В. **16**
 Піров І.В. **107, 279**
 Пітюлич М.І. **41**
 Пішко В. **162**
 Плішкова А. **244, 246**
 Повх Л. **163, 280**
 Погорецьки Я.Д. **39**
 Подолей Т.С. **123**
 Полоі Ф. **292**
 Поляк С.С. **61**
 Пономаренко Н.С. **76, 98**
 Поп Г. **168**
 Поп Д.І. **17, 92**
 Поп И.І. **17, 92**

- Поп Я.Ю. **74, 75**
 Попов О. **95**
 Попович І.С. **77**
 Попович В.В. **108, 109**
 Попович П.П. **18**
 Попович Ю.П. **219**
 Потушняк Ф. **27**
 Почекутова О.І. **204**
 Приймич М.В. **94, 99, 100**
 Приходько О. **94**
 Прокоп О.К. **190**
 Пузяк Н.П. **65**
 Пукач Б.Д. **261**
- P**
- Рак П. **105**
 Рахівський Ю.В. **257**
 Раховська Т. **109**
 Раховський С. **109**
 Ребрик Н.Й. **119, 125, 187**
 Рекита В.І. **120**
 Решетар Т. **281**
 Рижова Г. **94**
 Ришко Н. **166**
 Рогач Л.В. **78**
 Розкута Г. **164, 165**
 Роман В. **102, 212**
 Романович Р.А. **36**
 Романюк М.І. **196**
 Рошко А. **112**
 Рошко М. **138**
 Рошко-Ірлявський І. **119**
 Рубіш Ф. **30**
 Рубіш-Чучвар В. **30**
 Рудейчук В. **228, 229**
 Руснак В. **112**
 Рущак О. **175**
 Ряшко М. **126**
- C**
- Сабадош І.В. **274**
 Сабол-Зореслав С. **119**
- Савко А. **282, 283**
 Савчин М.В. **56, 79**
 Садовський М. **112**
 Сак Ю. **204**
 Салига Т.Ю. **121, 122**
 Самойлович О. **19, 166**
 Самусь М.П. **205-208, 213**
 Світлик С.І. **152**
 Світлинець А. **100**
 Секереш К.Ю. **63**
 Селменська К. **155**
 Семрад О.О. **82**
 Сеник Л.Т. **167**
 Сенько І.М. **31**
 Сернецька-Голубка Л. **168**
 Сила Іван (див. Ф.Кротон)
 Сирохман М. **99, 100, 102**
 Сігетій І.П. **73**
 Сігетій С. **284**
 Сіксай М. **281**
 Сікура Й.Й. **230, 231**
 Скунць П. **111, 121, 176, 178**
 Смоленяк М. **155**
 Сокач П. **80**
 Сопко В.В. **35**
 Сорокін В. **114**
 Сорока В.М. **214**
 Сорока М. **134**
 Сорока С.С. **169**
 Стадник О.А. **216**
 Станинець Ю. **119, 286**
 Станкевич О.І. **57**
 Станкович Є. **110**
 Стецюра І.К. **170**
 Стрічко М. **155**
 Стус В. **214**
- T**
- Тайви Тум **171**
 Талапканич М.І. **85**
 Теличко В.Ф. **110**
 Товт В.А. **46**
 Толстая Т. **114**
 Топол І. **114**
 Торпоті Й. **238**
 Тринцолін Е. **102**
 Труш І. **122**
 Турак А.А. **172**
 Турянин Ф.В. **111**
 Туряниця Т.М. **216**
 Туряниця Ю. **173**
- Y**
- Уста І.П. **13**
 Устич С.І. **44**
 Ухаль А.М. **53**
 Ухач Л. **80**
 Ухач О. **80**
- F**
- Фальченко С.Л. **53**
 Федів Є. **4**
 Федака Д.М. **62**
 Федака П. **2, 225, 234, 288**
 Федака С.Д. **204**
 Федаско М. **32**
 Федорук О. **236**
 Фенцик М.І. **123**
 Фенцик О. **124**
 Фірцак І. **235**
 Фірцак Г. **245**
 Фодор С.С. **87**
 Франко І. **122**
 Фюзеші М. **181, 182**
- X**
- Химинець В.В. **81**
 Хланта М. **174**
 Хланта І.В. **174, 188, 189**
 Ходанич Л.П. **83**

- Ходанич М. **163, 280**
 Ходанич П. **124**
 Хома В. **242**
 Хомова М. **242**
 Хохлов М. **27**
 Хухра Н. **146**
- Ц**
 Ценклер Н.І. **35**
 Цибере В.М. **101**
- Ч**
 Чебикін А.В. **241**
 Чеботарьов С.П. **139**
 Черевко Г. **80**
 Черничко С. **292**
 Чикут В. **197**
 Чопей І. **111**
 Чорп І.О.С. **105, 160, 192**
- Ш**
 Шарган Г.З. **204**
 Шарков Г. **175**
 Швед Е.В. **204**
 Шеба В. **288**
 Шелемба М. **172**
 Шенборн-Бухгейм Ф.-К.
 4
 Шерегій Є. **112**
 Шерегій Ю.-А. **112**
 Шеремет А.П. **289, 290**
 Шип О. **80**
 Шип Р.Л. **176**
 Шип Ю.В. **200, 201**
 Шапіро Т.Л. **84**
 Шкіря В.В. **50, 115, 177**
 Шкробинець Ю. **178**
 Шмідт А. **291**
 Шманько І.І. **85**
 Шовш К. **292**
 Шугаєва В. **221, 222**
- Щ**
 Щербак М.Л. **48**
 Щербина О. **45**
- Ю**
 Юлія **162**
- Я**
 Ябур В. **244**
 Ясниська Я. **179**
 Яцков М.М. **52**
 * * *
 Andrik E. **266**
 Babotová L. **301**
 Bakos K.K. **180**
 Balla L. **296, 298**
 Bianchi G. **24**
 Bondrová H. **285**
 Budnikovova L. **59, 60**
 Chilaru E. **23**
 Csernicskó I. **292**
 Domenová M. **250, 251**
 Dorčáková M. **293**
 Erdelyi A. **94**
 Firczak G. **245**
 Füzesi M. **181, 182**
 Gogola F. **100**
 Harbuľová L. **301**
 Hasznyuk V. **89**
 Holyk S.V. **88**
 Jelinek Y.A. **247**
 Kish R. **266**
 Kobal' J. **294**
 Kocjubinszkij M. **296**
 Kohut A. **292**
- Kožmínová A. **193**
 Kovács E. **297**
 Kovács V. **183, 184**
 Krét A. **293**
 Lalič B. **51**
 Latko I. **3, 300**
 Lehoczky T. **294**
 Leszja Ukrajinka **149**
 Magocsi P.-R. **23, 247, 248**
 Martin **51**
 Mirutenko V. **266**
 Ňachajová M. **249, 301**
 Okhotnik V. **51**
 Orosz I. **292, 299**
 Padeac V. (Paďák V.) **23, 248**
 Pallay F. **292**
 Pilipkó E. **202**
 Pirov I. **279**
 Plišková A. (Pliskova A.)
 246, 248
 Rohach L.V. **88**
 Schmidt A. **291**
 Soós K. **292**
 Šelepec J. **249**
 Šikula V. **51**
 Turáková A.A. **172**
 Vass I. **292**
 Vergun D. **193**
 Zozul'ák A. **248**
 Zselicki J. **186**
 Zubánics L. **25**

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ВИДАНЬ*

А

- Адальберт Ерделі **241**
Адміністративна відповіальність за незаконне перетинання або спробу незаконного перетинання державного кордону України **53**
Акваріумістика **32**
Але **125**
Антигерой нашого времени **263**
Аплікація з тканин і волокнистих матеріалів **275**

Б

- Батьківське щастя **128**
Бібліографія русинськоязичних видань: 1989–2004 **203**
Бібліотечка позашкільника **226–227, 253**
Біла хата на горбку **280**
Білій камінь з чорної катівні **252**
Білки, село над Боржавою **26**
Біотопи Natura 2000 на Закарпатській низовині **266**
Бумеранг **161**
Бухгалтерський облік на підприємствах з особливостями швейної галузі **35**

В

- В соловином краю **175**
Василь Гренджа-Донський – письменник, публіцист, громадський діяч **213**
Василь Стус – трагічний, величний і вічний **214**
Вексельний обіг **37**
Великі Лучки **30**
«Верховино, мати моя...» **103**

Веселкова математика **74, 75**

- Виbrane **95**
Виbrane поезії **149**
Виbrane твори **296**
Використання спеціального обладнання (тренажерів) для оздоровчого тренування **46**
[Від Берегова до Синевирського озера] **297**
Відлуння минулого і сучасного **116**
Вічний геній **215**
Время и люди **150**

Г

- Глюк Гаврило Мартинович **236**
Гуцульський Париж **147**

Д

- Давнє гончарство Закарпаття **15**
Данко-Шолтес Кристина **93**
Два серця **109**
Де шумлять смереки **158**
Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта у дітей **48**
Державна Геологічна карта України. Карпатська серія **261**
Державно-правові аспекти входження Закарпаття до складу Чехословаччини **255**
Джинсове покоління **138**
Диференційований підхід до фізичного виховання студентів з низинних і гірських зон Закарпаття **256**
Доля, пов'язана з Іршавою **50**
Доцент Юрій Сак **204**
Дрімко **254**
Духовність **269**

* Цифра після назви видання вказує на номер позиції.

Е

- Енергія для всіх **45**
 Енциклопедія Закарпаття **7**
 Ерделі Адальберт **94**

Ж

- Жива пам'ять **139**
 Життя мое – мое багатство **126**
 Життя прожити – не поле перейти, або
 Розповідь автора про минуле й сьогодення **16**
 «...Життя я не проспав, щось залишиться людям...» **124**

З

- З історії самооборони **135**
 За волю і возз'єднання **18**
 За радугой **144**
 Завдання та розв'язки районних і міських олімпіад з математики 2000–2006 років **73**
 Закарпатський краєзнавчий музей **288**
 Закарпатський обласний державний український музично-драматичний театр **112**
 Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці II (1996–2006) **292**
 Закарпатські ласощі та печива **38**
 Закарпатські народні казки **188**
 Закарпаття на сторінках преси **205–208**
 Закарпаття : 15 справ УСБУ **237**
 Закарпаття туристичне **238**
 Закарпаття: хто є хто **262**
 Законодавче регулювання боротьби зі злочинністю **289**
 Замки и дворцы **17**
 Запрошення на бал весни у Долину нарцисів **33**
 Заспівайме в'єдно **148**
 Захищаючи права закарпатців **12**
 Звичайне диво **130**
 Звіт про роботу голови, ради і управи Закарпатського краївого культурно-освітнього товариства «Просвіта»... **225**

Зелена фатаморгана **151**

- Земельні ресурси Карпатського регіону **36**

Зірка Божа **131**

- Знайомство з англійською за допомогою рими **84**

- Золоті хрести в синіх небесах... **284**
 Зуб папуаса, или Кудрявчики-2 **145**

И

Исповедь **171**

I

- Іван Семенович Орлай **8**
 Інноваційна освітня діяльність **81**
 Історичний факультет Ужгородського національного університету (1945–2007) **72**
 Історія Закарпаття : у творчій спадщині Василя Гренджі-Донського **120**
 Історія словацької літературної мови **59**
 Історія та культура ромів **69**

Й

Йсе – есе **159**

К

- Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2008 рік **1**
 Календар пам'ятних дат м.Мукачева на 2008 рік **216**
 Календар «Просвіти» на 2007 рік **2**
 Кальварія отця Дзуровчика **200**
 Карпати – понад Еверест **174**
 Карпатська Україна **5**
 Карпатська Україна в боротьбі за незалежність **6**
 Карпатський гонор **260**
 Каталог **217**
 Кваліфікація насильницьких злочинів **290**
 Кваси мої рідні **28**
 Квітуче сузір'я **47**
 Келечин – рідне село Августина Волошина **31**

- К**итобій **176**
 Книга Закарпаття : Анотований каталог видань **2006** року **209**
 Книга Скорботи України **9**
 Кого я знов, кого люблю **137**
 Кожен вірш – це частина моого життя... **115**
 Криниця щастя **104**
 Культурологічні джерела № 2, 3 **228-229**
 Культурологія : Образотворче мистецтво і художня освіта Закарпаття (XX століття) **90**
- Л**
 Ластівочка **172**
 Лексичний мінімум практичного курсу англійської мови **78**
 Летіла би'м на край світа... **190**
 Листування Івана Панькевича з редакцією «Української загальної енциклопедії» **197**
 Листування – шлях пошуку і знахідок **117**
 Література народоведства і Чину на українському Підкарпатті в першій половині ХХ століття **119**
 Літо сподівань **164**
 Люблю свій край **106**
- М**
 Малий Лувер **96**
 Малий прикордонний рух: відповідь на виклики Шенгену **54**
 Медична хімія **63**
 «Мене веде поклик пізнання...» **118**
 Методика діагностики готовності дітей 6-7-річного віку до навчання в школі **65**
 Механізм захисту прав біженців та шукачів притулку **56**
 Микита Любов **218**
 Михайлік-Насміхайлік **177**
 Між Карпатами і Татramи. Вип. 6 **155**
- Міжнародний науковий вісник. «Проблеми розробки національних систем кваліфікацій в європейському просторі вищої освіти» **67**
 Міжнародні фінансово-кредитні операції та електронні системи платежів у міжнародному бізнесі України **258**
 Міста Закарпаття **29**
 «Може, в Лету не кане ім'я...» **178**
 Моїй Святині **169**
 Моральне виховання на уроках зарубіжної літератури **71**
 Моя любов **152**
 Мрія **134**
 Музичний всесвіт Євгена Станковича **110**
 Мукачево і його почесні громадяни **4**
- Н**
 На європейському перехресті **219**
 На крилах добра і любові **157**
 На околиці літа **127**
 Навчальні ігри з історії та правознавства **70**
 Надія помирає останньою **170**
 Найпавер Каміл Степанович **210**
 Нарис життя заводу **156**
 Народ нивыдки **11**
 Науковий вісник, № 3 **271**
 Науковий вісник Ужгородського університету:
 Сер. : Біологія. Вип. 20, 21 **230, 231**
 Сер. : Медицина. Вип. 30, 31 **232, 233**
 Сер. : Історія. Вип. 16, 17 **272, 273**
 Сер. : Філологія. Вип. 14 **274**
 Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею **234**
 Наш календар на 2006 рік **300**
 Не червоніючи **239**
 Незгасима енергія ветеранів **13**
 Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу **235**
 Неповторне мистецтво аплікації **276**

O

- Обдурені всіх країн, єднайтесь! **140**
Обслуговування користувачів у бібліотеках **220**
Ольвійский транзит **267**
Осінні тополі **298**
Осінній Пленер **277**
Осінь Великих Небес, або Прирічанські характери **265**
Основи юридичної клінічної практики **79**

P

- Пам'ять і відродження **279**
Панамка из Панамы **146**
Парно бар ай кало ром **252**
Педагогічні твори **62**
Перед лицем твоїм **99**
Переказ у роздумах про село Великі Лази в соборній родині Христової Церкви **201**
Перелітна **268**
Перлове намисто **132**
Петро Скунць **121**
П'єси **160**
«Писанка – Всесвіт на долоні» **264**
Підготовка нових членів ЄС – країн-сідів України – до вступу в Шенген і виклики для України **55**
Пісенні вишиванки Юліни Коршинської **187**
Покаянні та похоронні пісні **189**
Порадник учителям української словесності **77**
Потічки і поля рідного села **221**
Поцілунок метелика **133**
Практикум з вищої математики. Ч. II **61**
Природоохоронна адвокація **57**
Про інтелектуальну власність вчителеві та учніві **85**
Про пухнасту кицьку Сімку **173**
Проблеми національної та регіональної безпеки **68**
Пробудження **129**

Прокладаючи нові шляхи **40**

- Пропедевтичний курс до дисципліни «Проектування» **76**
Псоглавці **270**
Путешествие по архитектурным памятникам Подкарпатской Руси **92**

P

- Разом з народом: служба дільничних інспекторів міліції Закарпаття **257**
Регіон : соціально-економічні трансформації **41**
Регіональна політика і транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України **42**
Розважання над Святым Розарієм. кн. II **281**
Русини – народ несправедливо забутий **245**
Русинско-русский словарь. в 2 т. **194-195**
Русинські коломыйки Мараморошины. Т. 1 **191**
Русинська лексіка **244**
Русинський літературний алманах на рік **2007 242**
Русская постмодернистская проза в восточно- и западнославянском литературном контексте **114**

C

- Свідчення очевидця **14**
Світогляд **212**
Села мої, великі й малі **222**
Символіка Закарпаття **20**
Син зелених Карпат **123**
Синкопальні стани **49**
70. Українська (руська) гімназія Пряшів **285**
Скарби доби бронзи – проблема інтерпретації **294**
Скарби духовності **259**
Скарби рідного краю **27**
Словоскип **142**

Словник журналіста 91	Ужгородське училище культури 80
Словник русинсько-російський 194-195	Ужгородський тижневик «Новий Світъ» (1871-1872) 278
Сни від сновидиці 58	Україна. Країна майбутнього 291
Сонце так рідко заходить 240	Українсько-чеське міждержавне спів- робітництво в 1991–2005 рр. 10
40 років надійного транспортного з'язку 43	Університет у нашому житті 64
Спасибі, земле, за твої щедроти! 97	Урок як форма організації навчання рідної мови 83
Співай, Верховино 111	Учительська доля 168
Спортивний рух на Іршавщині 282	Ф
Соціально зумовлені інновації в оно- мастиконі Закарпаття кін. ХХ -поч. XXI ст. 196	[Фінансова підтримка та її реалізація у вищій освіті на Закарпатті] 299
Стан та шляхи поліпшення викорис- тання природних ресурсів Закар- паття 34	Фірмовий стиль як система візуальної ідентифікації 98
Створення та реєстрація громадських організацій 52	Фелікс Кривін 211
Стежинами долі 165	Ференц Ґоґола 100
100 визнаних Русинів очами сучас- ників. 1. частина 243	Фрагменти 141
Стратегія формування бібліотечних фондів в сучасних умовах 223	Франко – Каменяр 122
Сусіди 286	Х
Сучасна словацька юридична терміно- логія 60	Хімічний факультет Ужгородського на- ціонального університету 82
Сучасний міжнародний менеджмент 287	Хоч не рай, зате свій край 192
Сяє в кольорах весна 107	Храм Покрова Божої Матері 198
Сьома брама 167	Ц
Т	Цвет неба 143
Таємниці зелен-дивосвіту 113	Церква і навколоїшнє середовище 199
«Твоя рука в моїй руці...» 105	Цибере Василь Михайлович 101
Теоретичні засади соціальної робо- ти 66	Цуценя вибирає друзів 154
Тернистий шлях до України 21	Ч
Ти – Юлія 162	Червоно-чорне шиття 182
Транскордонне співробітництво як аль- тернатива новій «залізній завісі» та конфліктам 44	Чехословацкие события 1968 г. 19
Три сонечка 153	ІІІ
Тутам 179	Школа музичного дивосвіту 108
У	Школярі-школярки 163
У єдиному строю 22	Шлях до себе 283
У нас в бібліотеках... 224	Ю
У сяйві сакур 136	Юннат-Ерудит 2006 86
	Юність – Отчизне 166

Я

Языкова культура і языкова норма в русинським языку **246**

Ә

Эко-кролик **39**

* * *

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Évkönyve **292**

A Kárpátok bűvöletében élt **87**

A szemtanú vallomása **14**

Andenken und Wiedergeburt **279**

Anton Krét **293**

Bronzezeitliche Depotfunde Problem der Interpretation **294**

Carpatica—Карпатика Вип. 53 **295**

Carpathian Warrior **51**

Dalbetanítás a magyar tannyelvű altalános iskolák 1-4 osztálya számára **89**

Dejiny spisovnej slovenčiny **59**

Dialog **102**

English fundamental disciplines in theory **88**

Erdelyi Adalbert **94**

Felsőoktatási támogatások és hasznosulásuk kárpátalján **299**

40 years of reliable gas transport **43**

Gogola Ferenc **100**

Habitats of Natura 2000 in the Transcarpathian Lowland **266**

Havasi délibáb Berengszásztól a Színevéri-tóig **297**

Hír **186**

Holnap is élünk **183**

Jazyková kultúra a jazyková norma v rusínskom jazyku **246**

Lastovička **172**

Legyen vers **180**

Ma kiáltsatok **184**

Mérsékelt égöv **181**

Národ znikadial' **248**

Náš kalendár na rok 2006 **300**

Náš kultúrno-historický kalendár : 2007. **3**

Őszi nyárfák **298**

Podkarpatská Rus **193**

Poporul de niciunde **23**

Publikace pro zem Podkarpatská Rus **24**

Rusínsky literárny almanach na rok 2007 **242.**

Ruská a ukrajinská emigrácia na Východnom Slovensku v rokoch 1919–1945 **301**

Rutenii / Rusinii un popor pe nedrept uitat **245**

70. Ukrajinské (ruské) gymnázium Prešov **285**

Súčasná slovenska právnická terminológia **60**

Szőttes pirossal, feketével **182**

The Carpathian Diaspora **247**

The problems of national qualification system developmen within the scope of european higher edukation **67**

Tlače ruskej, ukrajinskej a bieloruskej emigrácie vo fondech ŠVK v Prešove **249**

Tlače 16. storočia vo fonde SVK Prešov **250**

Ukraine land der Zukunft **291**

Új vetés **185**

Ütköző identitások **202**

Válogatott művek **296**

Válogatott versei **149**

Víz tükrére történelmet írni... **25**

Z minulosti a súčasnosti knižnej kultúry Prešova **251**

ЗМІСТ

Книга Закарпаття 2007 року: Обвал? Прорив? Стагнація? *В.Падяк*3

ОБЛАСТЬ У ЦІЛОМУ	7
ВИДАТНІ ДІЯЧІ КРАЮ	7
ІСТОРІЯ, ЕТНОГРАФІЯ	8
ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ КРАЮ	14
ПРИРОДА І ПРИРОДНІ РЕСУРСИ. ЕКОЛОГІЯ	15
НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО. ЕКОНОМІКА	16
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. МЕДИЦИНА	20
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СТОРТ	22
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ	22
ДЕРЖАВА І ПРАВО	22
НАУКА, ОСВІТА	24
КУЛЬТУРНЕ І МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ КРАЮ	35
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	35
РОЗВИТОК МИСТЕЦТВА	36
АРХІТЕКТУРА	36
ОБРАЗОВОРЧЕ МИСТЕЦТВО	36
МУЗИЧНЕ ЖИТТЯ	39
ТЕАТР	42
ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО	43
ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ. ФОЛЬКЛОР	43
ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ	43
ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА	46
ФОЛЬКЛОР	62
МОВОЗНАВСТВО. МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ	64
РЕЛІГІЯ	65
БІБЛІОГРАФІЯ	67
ДОДАТКИ	70
БУКЛЕТИ ТА МАЛОТИРАЖНІ ВІДАННЯ	70
ВІДАННЯ, ЩО ПРОДОВЖУЮТЬСЯ	72
ЛІТЕРАТУРА З КАРПАТОЗНАВСТВА, ЩО ВЙШЛА ЗА МЕЖАМИ ОБЛАСТІ	73
ВІДАННЯ 2006 РОКУ, ЩО НАДІЙшли ДО БІБЛІОТЕКИ ІЗ ЗАПІЗНЕННЯМ	78
ПРИЛОГА	
ВИДАВНИЧА ТА ДРУКАРСЬКА СПРАВА НА ЗАКАРПАТІ	83
4. М.Лучкай посмертно реабілітує єпископа Іоана Брадача. <i>В.Падяк</i>	83
Іменний покажчик	100
Алфавітний покажчик назв видань	105

Довідково-бібліографічне видання
КНИГА ЗАКАРПАТТЯ:
Анотований каталог видань 2007 року
(з фондів Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки)

Укладач: Лариса Олександровна Ільченко
Науковий редактор: В.І.Падяк, к.ф.н.
Добір літератури угорською мовою: І.М.Горват
Коректор: Н.М.Панчук
Відповідальна за випуск: Л.З.Григаш

Видавництво Валерія Падяка
Ужгород, 88007, вул. Гагаріна 14/3, тел. 8(0312)-693132
E-mail: padyak@mail.uzhgorod.ua
Директор В.І.Падяк, к.ф.н.
Свідоцтво Держкомінформу України
серія ДК № 963 від 20.06.2002 р.

Оригінал-макет **Л.Ільченко**

K53 Книга Закарпаття : Анотований каталог видань 2007 року :
(з фондів Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки) /
ЗОУНБ; уклад. Л.О.Ільченко; наук. ред. В.І.Падяк; відп. за вип. Л.З.Григаш. –
Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2008. – 112 с. : іл.
ISBN 978-966-387-018-2

Видання вміщує короткі інформації про книжки та іншу друковану
продукцію, що протягом 2007 року вийшли на Закарпатті. Доожної анотації
додається репродукція обкладинки анотованої книги.

Каталог формується з надходжень до ЗОУНБ – центральної книгозбірні
регіону – обов'язкового примірника видань.

Для фахівців з проблем книговидавничої справи на Закарпатті та в Україні,
представників органів державної влади та управління, керівників бібліотек,
книготоргів, книжкових бірж, книгарень, організаторів книжкових ярмарків,
бібліографів, науковців, студентів тощо.

УДК 015
ББК 92

Замовлення № 270. Підписано до друку 17.04.2008 р. Формат 60x84/16.
Папір офсет. Гарнітура: Times, Arial. Друк офсет. Умов. друк. арк.7. Тираж 250.

Друкарня ТОВ «Папірус-Ф»
Ужгород, вул. Лермонтова, 25а